Auteur : Piens Christiaan

PC Blues deel 78 : Scouppe - avonturen (3) 50 Shades of Scouppe

Disclaimer Niets in deze uitgave mag worden gewijzigd zonder de uitdrukkelijke toestemming van de auteur. Bij overname van gedeelten (zij het tekst of diagrammen) dient bronvermelding te gebeuren.

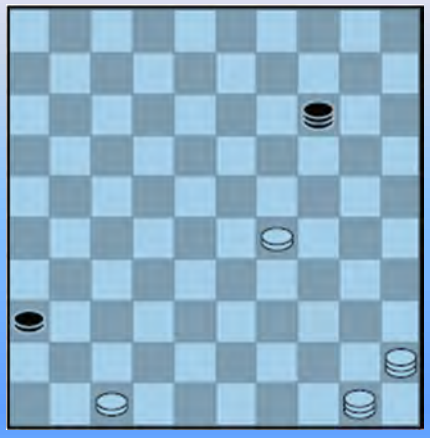

Inhoudstafel "Scouppe" DEEL 3

Titelbladzijde
Inhoudstafel
Omtrent PC Blues

Interludium Intro + 1 - Snow Leopard / Sneeuwpanter - In front

Shades op Scouppe 01-10
Shades op Scouppe 11-15

Interludium 2 - Snow Leopard / Sneeuwpanter

Shades op Scouppe 16-20
Shades op Scouppe 21-25
Shades op Scouppe 26-32

Interludium 3 - Snow Leopard / Sneeuwpanter - Camouflage

Shades op Scouppe 33-36
Shades op Scouppe 37-41

Interludium 3 - Snow Leopard / Sneeuwpanter - The kids

Shades op Scouppe 42-46
Shades op Scouppe 47-50

Nawoord
Eindpagina

- -- --- o – O – o --- -- -

50 Shades of Scouppe

In deel 2 van ons **Scouppe - epos** namen we een aantal “Scouppe - partijen” onder de loep. Partijen dus waarin op het einde het Scouppe - eindspel een rol speelde. Maar de analyse sloeg wel op de hele partij.

In het derde deel gaan we in de partijen - database op zoek naar Scouppe - eindspelen en dit keer beperken we ons tot het fragment gerelateerd aan het Scouppe - eindspel. Nu kan dit fragment vrij kort uitvallen maar ook een behoorlijk uitgebreid karakter hebben. Het hangt er allermaal van af wat het fragment ons te bieden heeft en wat er te beleven valt.

Meestal - niet altijd - starten we trouwens op een moment dat iets vroeger in de partij ligt en dat rechtstreeks of onrechtstreeks aan de basis ligt van wat er later komen gaat. Op die manier slaan we meerdere (dam) vliegen in één slag : we zien (en leren) hoe het fout kan gaan en we maken tevens het ontstaan mee van het (toekomstige) Scouppe - gedeelte.

Bij het zoeken in de database zochten we 4x2 standen op het Scouppe - schijvenpaar putten. In eerste instantie waarbij beide kleuren een dam hebben. We verkregen daar 511 standen. Niet alle standen geven aanleiding tot Scouppe - perikelen maar toch wel een vrij hoog percentage : een kleine 50% !

De fragmenten worden (in essentie) behandeld in volgorde van voorkomen in de database, hetgeen op zijn beurt betekent dat we grosso modo een kronologische rangschikking verkrijgen.

We moeten natuurlijk nog iets zeggen over de titelkeuze. Ze verwijst naar de film **50 shades of grey**, waarover de laatste jaren toch wat ophef is ontstaan. Nu heb ik de film zelf niet gezien en ben er zelfs niet eens benieuwd naar maar ik heb wel enkele recensies gelezen. Genoeg om te weten dat dit een “pikant tintje” geeft aan de titelkeuze en misschien daardoor wel wat extra aandacht kan trekken voor het boek ☺.

Hoeveel fragmenten behandelen we in dit boek ? Precies 50 ! Het was eigenlijk niet echt de bedoeling precies af te kloppen bij het zelfde aantal als in de filmtitel maar het neergepend volume was ongeveer wat we voor ogen hadden en dus stopten we maar bij 50.

En de **interludia** ? Gezien er uiteindelijk 4 delen komen waren we een beetje door onze voorraad aan jaguar - foto’s heen. Maar geen nood, we hebben nog een grote kat : de **sneeuwpanter** (**snow leopard**), ook wel eens sneeuwluipaard genoemd in het Nederlands. Een prachtig dier, een absolute meester in de camouflage. Voor wie dit niet gelooft staan er staan trouwens “opgave - foto’s” bij. De vraag : kunt u de sneeuwpanter terug vinden op de foto ? Denk maar niet dat het gemakkelijk is.

Spijtig genoeg is de verhaallijn dezelfde als voor de andere grote katten en bij uitbreiding voor de meeste diersoorten. Er blijft voor hen maar één echte vijand : de mens. Die zal namelijk niet rusten vooraleer alles om zeep gelopen is. Onterend.

- -- --- o – O – o --- -- -

Interludium - Intro Sneeuwpanter : Snow Leopard (Wikipedia)

De **sneeuwpanter**, **sneeuwluipaard** of **irbis** (*Uncia uncia*) is een zoogdier uit de familie der katachtigen (Felidae).

Classificatie

De wetenschappelijke classificatie van deze soort is aan verandering onderhevig geweest. De algemene consensus is dat de soort tot de familie van de katachtigen (Felidae) en de onderfamilie van de grote katten (Pantherinae) behoort.

Er zijn verschillende opvattingen over de plaatsing in een geslacht. In 2000 plaatsten Wilson en Reeder (Mammal Species of the World)[2] de sneeuwpanter nog in het geslacht *Uncia*. Op basis van recenter fylogenetisch onderzoek[1][3] wordt de sneeuwpanter in het geslacht *Panthera* geplaatst. De indeling van de sneeuwpanter in *Panthera* wordt door steeds meer wetenschappers geaccepteerd, maar de meningen zijn niet unaniem.

Initieel werd aangenomen dat *P. uncia* vrij basaal stond in verhouding met de andere *Panthera*-soorten omdat deze niet kan brullen, maar een ander DNA-onderzoek maakte aannemelijk dat de sneeuwpanter als een zustersoort van de tijger moet worden opgevat.[4][5]

Een **fylogenetische stamboom** met de sneeuwpanter

Felidae
- Pantherinae - grote katten
  - *Panthera*
    - *Panthera tigris* - tijger
    - *Panthera uncia* - sneeuwpanter
    - *Panthera leo* - leeuw
    - *Panthera onca* - jaguar
    - *Panthera pardus* - luipaard
  - *Neofelis*
    - *Neofelis nebulosa* - nevelpanter
    - *Neofelis diardi* - Borneose nevelpanter
- Felinae - kleine katten

Vroeger dacht men dat de grote katten uit het geslacht *Panthera* konden brullen omdat het tongbeen niet geheel is geössificeerd. Hoewel de sneeuwpanter en de twee soorten nevelpanters dit kenmerk bezitten, zijn deze niet in staat om te brullen. Het wel of niet kunnen brullen was een van de belangrijkste redenen om de sneeuwpanter in een ander geslacht te plaatsen.

Latere studies hebben aangetoond dat andere morfologische kenmerken, waaronder de vorm van het strottenhoofd, verantwoordelijk zijn voor het wel of niet kunnen brullen.[6] Als de sneeuwpanter tot de *Panthera* wordt gerekend, is de veel gebruikte Nederlandse benaming "brulkatten" incorrect.

Naamgeving

In het verleden werden de termen "sneeuwpanter" en "sneeuwluipaard" wel gebruikt voor twee vermeende, geografisch gebonden ondersoorten. Op basis van genetisch onderzoek kunnen die ondersoorten echter niet van elkaar gescheiden worden. De beide namen worden in de volksmond wel door elkaar gebruikt.

Naast de namen **sneeuwpanter** en **sneeuwluipaard** wordt soms ook de naam *irbis* gebruikt, die uit het Russisch is overgenomen.

Uiterlijk

De vacht van de sneeuwpanter is lichtgrijs en neigt soms iets naar geel. Hij heeft zwarte vlekken op zijn lijf. De vacht is dik en zijdezacht en de ronde kop is relatief klein. Zijn lichaamslengte ligt tussen 1 en 1,30 meter. Zijn staart is 80 centimeter tot 1 meter en de schofthoogte is circa 60 centimeter. Zijn gewicht ligt tussen de 25 en 75 kilo.

De sneeuwpanter kan men van andere panterachtigen onderscheiden doordat hij kleiner is, en doordat zijn staart relatief langer is.

Deze staart helpt hem om zijn evenwicht te bewaren bij de sprongen die hij maakt over de vaak diepe kloven in het bergachtige gebied waarin hij woont. Hij gebruikt hem ook om zijn neus en bek te beschermen als het erg koud is. Zijn grote harige poten functioneren als sneeuwschoenen, zoals die van de lynx.

Leefgebied

De sneeuwpanter komt voor in China (Tibet), Centraal-Azië (Kirgizië, Tadzjikistan, Zuidoost-Kazachstan en Surxondaryo, Oezbekistan), Rusland (Altaj en Tuva), Mongolië, Nepal, Bhutan, Afghanistan en in het uiterste noorden van Pakistan en India.

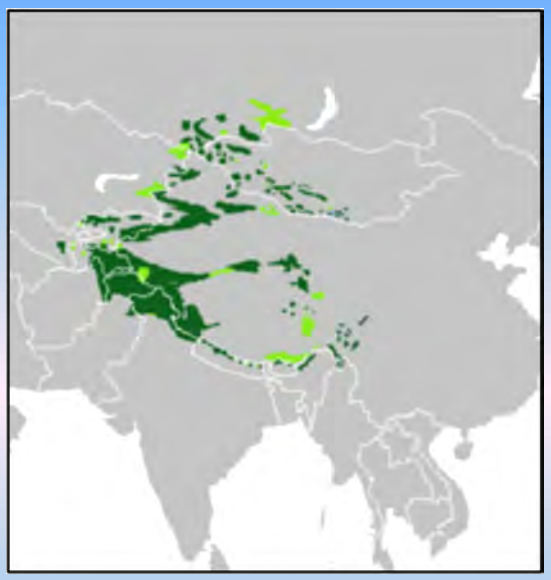

Het grootste deel van zijn verspreidingsgebied bestaat uit gebergtes, onder andere het Himalayagebergte, de Tiensjan, de Karakoram en de Hindoekoesj.

De wereldpopulatie wordt geschat op 4000 exemplaren, en daarmee is het een **bedreigde** diersoort. Vanwege zijn vacht wordt er veel jacht op hem gemaakt. De sneeuwpanter staat sinds 1972 op de Rode Lijst van de IUCN als Bedreigd (EN)[1] en dit is in 2008 herbevestigd.

De sneeuwpanter verblijft het liefst boven de boomgrens. In de winter daalt hij af naar de dalbodems om de barre weersomstandigheden te ontvluchten en ook om zijn prooi te volgen die eveneens naar lager gelegen gebieden trekt.[7]

Huidige verspreiding. Verdwenen

Voedsel

De sneeuwpanter voedt zich met dieren die zijn weg kruisen. In de hogere gebieden zijn dat bijvoorbeeld geiten, steenbokken en muskusherten. Lager in het bergland vangt hij herten en wilde zwijnen. De sneeuwpanter vangt weinig grote prooidieren, maar als hij dat toch doet, deinst hij niet

terug voor een prooi van drie maal zijn eigen afmeting. Deze grote prooien dienen dan als voedsel voor meerdere dagen. Grote prooien vangt hij soms vanuit een hinderlaag, maar meestal besluipt en bespringt hij ze vanaf een afstand van maximaal 15 meter.

Voortplanting

De paartijd valt aan het begin van het jaar. Anders dan andere grote katachtigen brult de sneeuwpanter niet, maar beschikt hij over een groot arsenaal van kreten. De sneeuwpanter kan in een worp tot vijf welpen krijgen, maar meestal zijn het er twee of drie.

Deze welpen worden na een draagtijd van 90 tot 100 dagen geboren in een rotsholte. Bij de geboorte wegen de welpen 450 tot 550 gram en zijn ze ongeveer 40 centimeter lang. De vacht is wolliger en donkerder dan die van de volwassen dieren, met minder duidelijke vlekken.

Na drie maanden gaan de welpen hun moeder volgen en leren ze jagen. De eerste winter blijven ze nog bij hun moeder, maar na twee jaar zijn ze volledig zelfstandig.

Sneeuwpanters in Afghanistan

De sneeuwpanters in Afghanistan hebben drie decennia van oorlog overleefd, maar worden thans geconfronteerd met hun volgende bedreiging: de wederopbouw van het land door de internationale gemeenschap.

Anno 2009 leven er naar schatting nog slechts 100 tot 200 sneeuwpanters in Afghanistan. Ter vergelijking: Bhutan is veertien keer zo klein als Afghanistan, maar heeft een even grote populatie rondlopen. Sinds 2002 geldt in Afghanistan dan ook een volledig jachtverbod.

Sneeuwpanter in Badachsjan, Afghanistan

Desalniettemin duiken geregeld vachten van sneeuwpanters op bij een internationale legerbasis of een toeristenbazaar in de hoofdstad.

De Amerikaanse ambassade in Kaboel en de *Wildlife Conservation Society* zijn in 2008 begonnen om onder meer militairen te leren hoe zij bont van bedreigde diersoorten kunnen herkennen.

Naast de stroperij worden de verwoesting van de infrastructuur, het verhuizen van vluchtelingen, moderne wapens, extreme armoede en gebrek aan rechtshandhavingsinstanties als bedreigende factoren genoemd; dit boven op de droogte en ontbossing die de flora en fauna van het land hebben geruïneerd.

- -- --- o – O – o --- -- -

Interludium - 1 Snow Leopard - In front

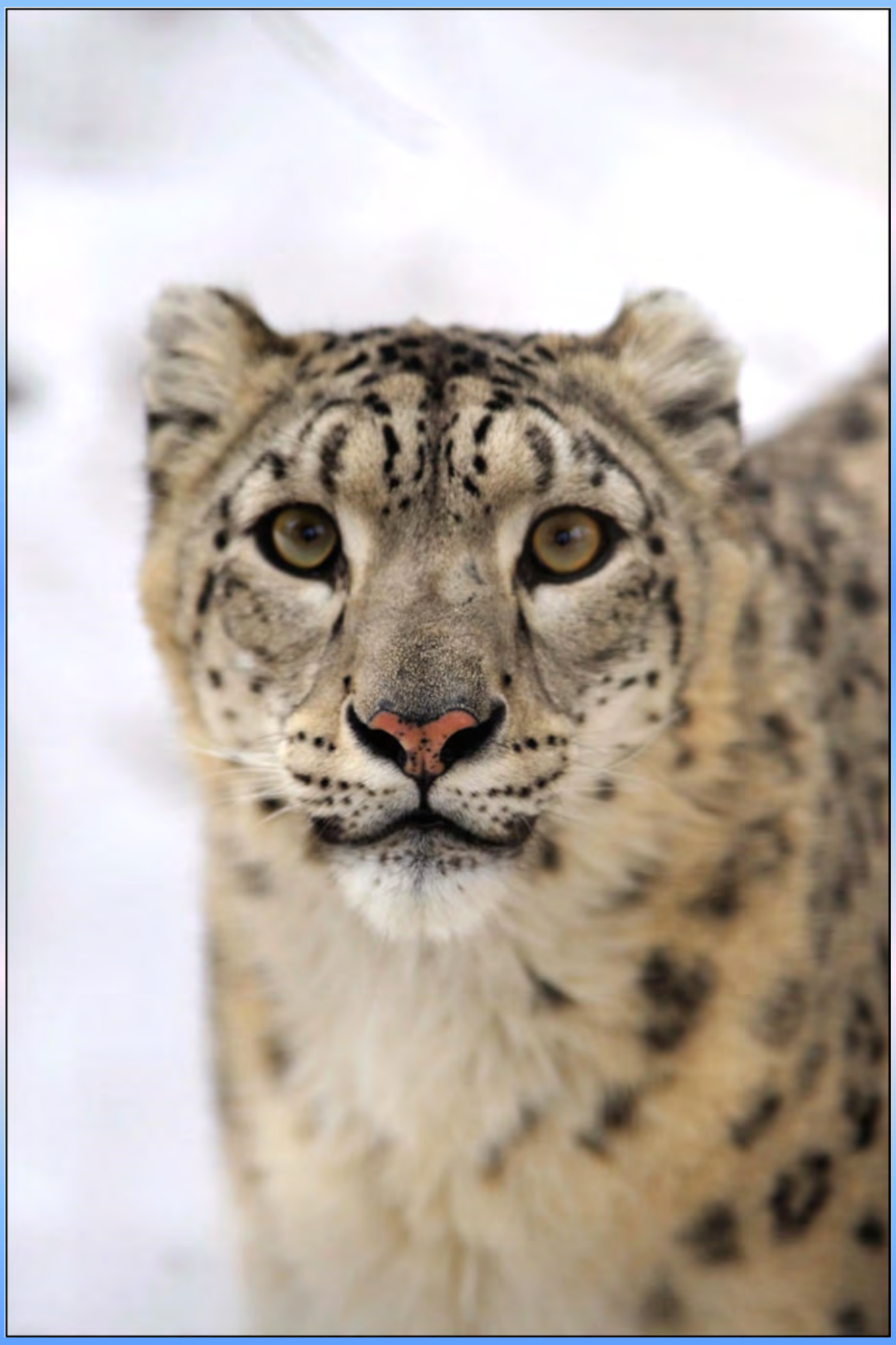

- -- --- o – O – o --- -- -

50 Shades of Scouppe

Diagram 1 Zaz

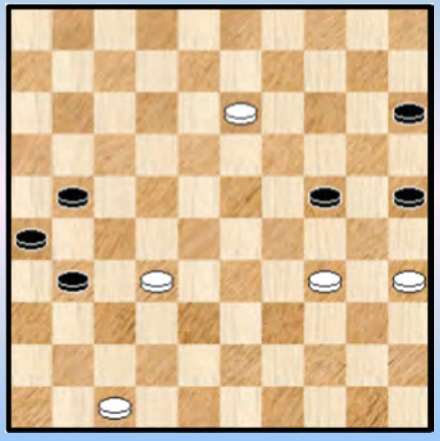

Diagram 1-01 Zaz

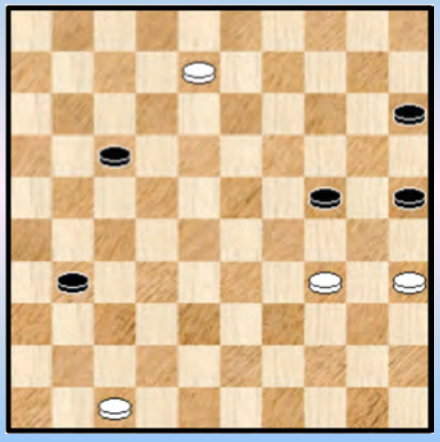

Keller,R.C. (Reinier Cornelis) - Vries,de,N

Het allereerste fragment dat we bij de selektie onder ogen kregen, daterend uit 1924. Bijkomend : het is geen echt Scouppe - fragment ... Om de eenvoudige reden dat er wel een schijvenpaar optreedt (op het einde dan) maar geen echte Scouppe - positie.

We nemen de stand toch even door (moet kunnen !) omdat we er een leuke opgave kunnen van maken : zwart remiseert !

We geven eerst het partijverloop vanuit **diagram 1** zonder kommentaar :

58. … 25-30 **?** **59**. 34x25 24-29 **60**. 13-08 29-34 **61**. 08-02 15-20 **62**. 25x14 34-39
63. 02-16 21-27 **64**. 32x21 26x17 **65**. 16-49 17-21 **66**. 49x16 39-44 **67**. 14-10 44-50
68. 10-04 31-36 **69**. 16-32 50-39 **2-0**

De ietwat ongelukkige schijven - opstelling bij de afwikkeling heeft zwart uiteindelijk in de nederlaag gestort. Maar in **diagram 1** kon zwart aangenaam remiseren :

=> 58. ... 21-27 59. 32x21 26x17 60. 13-08 **diagram 1-1** 15-20 **!**

++ 61. 08-03 24-30 62. 03x15 30x39 **=**
++ 61. 08-02 24-29 **!** een leuke meerslag, niet zo vaak te zien 62. 34x23 20-24 63. 02x30 25x34 **=**
++ Wit kan ook nog even wachten met dam nemen, maar het helpt niet : 61. 47-41 17-21 **!**
62. 41-36 31-37 63. 08-03 24-30 64. 03x15 30x39 **=**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 2 Waz

Vos,J.H. (Jan Hendrik) - Ham,P.J. (Philip)
NLD-ch 01-04-1940

Een echt Scouppe - fragment dit keer. We bevinden ons al heel ver in de partij, bij zet 58.

We hebben een post - Scouppe voor ons. De schijf op 25 bevindt zich immers buiten de Scouppe - pyramide. Bijkomend heeft zwart een extra schijf op 4.

De stand is, zoals we weten, analytisch remise. Wit zal echter nog bergen aan (dam) werk verzetten (hemel en aarde bewegen dus ☺) om zwart alsnog te verslaan. De zwartspeler is echter de eerste de beste niet en zal uiteindelijk remiseren.

Voor ons, als toeschouwers, is het een goeie herhaling van een aantal post - Scouppe valstrikken. Die op een **aandoenlijke** manier worden gebracht.

59. 06-01 05-14 **60**. 01-18 14-46 **61**. 25-20 46-05 **62**. 18-22 05-46 **63**. 22-13 **Diagram 2-01**

Diagram 2-01 Zaz

Diagram 2-02 Zaz

Wit heeft het goed voor mekaar gebracht. Zwart moet zijn schijf 4 geven. Niet dat dit veel uitmaakt naar het analytisch resultaat toe maar we mogen toch spreken toch van een (kleine) psychologische overwinning.

63. … 04-09 **64**. 13x04 46-05 **65**. 02-16 **Diagram 2-02**

Een gemene post - Scouppe - valstrik. Op 65. ... 05-46 **?** zou volgen 66. 04-27 **!** 46-37
67. 20-15 **!** met winst !

65. … 05-37 **66**. 04-27 37-46 de enige **67**. 20-15 46-37 **68**. 27-49 37-05 **69**. 49-38 05-19
70. 38-42 19-05 **71**. 16-49 05-46 de zwarte dam mag niet losstaan wegens 47-41

72. 42-33 46-37 **73**. 33-06 37-46 **74**. 49-40 46-05 **75**. 47-42 05-46
=> Op 75. ... 36-41 **?** volgt de barrikade 76. 42-37 **!** 41x32 77. 40-23 05x28 78. 06x33 **+**

76. 40-29 46-32 zwart kan hier wel degelijk ook 76. ... 36-41 **=** spelen

77. 29-18 32-46 **78**. 18-22 46-05
=> Nu mag niet 78. ... 36-41 **?** 79. 15-10 41-47 80. 10-05 47x17 81. 06x28 46x23 82. 05x28 **+**

79. 22-18 05-46
=> Opnieuw niet 79. ... 36-41 **?** wegens een barrikade 80. 42-37 41x32 81. 18-23 05x28
82. 06x33 32-37 83. 33-47 **+**

80. 18-22 46-05
=> Nog steeds niet 80. ... 36-41 **?** 81. 15-10 **!** 41-47 82. 10-05 **+**

81. 22-17 05-19 en hier werd de (post) Scouppe - vrede getekend. **1-1**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 3 Zaz

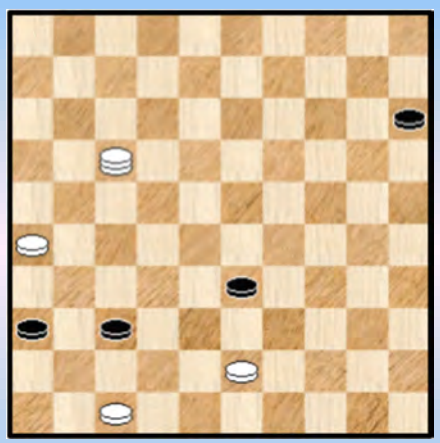

Diagram 3-01 Zaz

Bonnard,M. (Marcel) - Fankhauser,R. (René) Lyon-ch 30-11-1946

We zijn de 50 zetten al voorbij op het moment dat we **diagram 3** krijgen.
54. … 37-41 **55**. 17x44 41-46 **56**. 26-21 **diagram 3-01**

Er valt bij deze zettenreeks niks aan te stippen. Over de stand die nu ontstaat wel. We hebben duidelijk een (toekomstige) Scouppe voor ons.

De eerste bijzonderheid is dat de tweede witte dam er nog moet aankomen. Het dam nemen op zich is geen probleem, dat zwart ondertussen kan manoeuvreren is het wel.

De tweede bijzonderheid is de extra schijf op 15. De derde bijzonderheid tenslotte is dat de vrije witte schijf nog niet op 29 staat maar veel lager, op veld 43.

Wat zegt de “theorie” ?

Wanneer zwart in de diagramstand geen enkele aktie onderneemt wint wit. Zelfs met de vrije schijf op 29 kan dit, maar hier gaat het veel makkelijker daar de vrije schijf nog op 43 staat.

Zwart kan natuurlijk ook opstomen naar veld 25. Dan kan wit alleen winnen indien de witte schijf op veld 34 staat of lager. Veld 33 geeft alleen remise. Wel te verstaan mag wit niet in een post - Scouppe terechtkomen.

Indien de extra schijf op 35 staat wint wit altijd (tot en met veld 29). Dit laatste wil natuurlijk niet zeggen dat het opspelen van 15 richting 35 noodzakelijk zinloos is want zwart kan natuurlijk ook proberen een post - Scouppe te forceren. Dit laatste is niet denkbeeldig gelet op het feit dat wit nog maar 1 dam heeft en bijkomend de witte stand een fragiel karakter heeft.

Er zijn dus nogal wat zaken waarop moet gelet worden en dan hebben we nog ondersteld dat beide spelers de theoretische uitganspunten kennen. Hetgeen wellicht niet het geval is.

56. … 15-20
=> 56. ... 46-32 **?** 57. 44-49 32x16 58. 43-38 16x43 59. 49x38 **+**

Met de tekstzet blijft zwart in remise - territorium. Ook als de dam naar 23 of 19 gaat kan remise nog. We geven een voorbeeld :

=> 56. ... 46-19 57. 21-17 zie **diagram 3-02**

57. … 19-30

++ 58. 44-39 30-08 59. 17-11 08-21 **=**
++ 58. 43-38 30-35

(Analyse) Diagram 3-02 Zaz

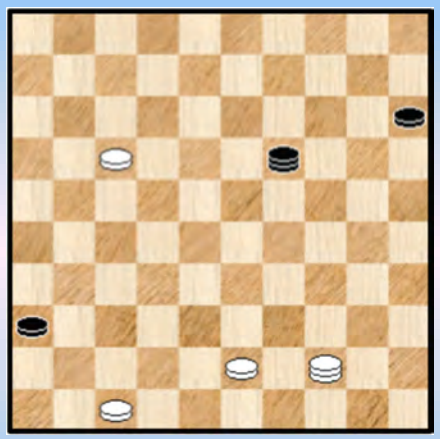

>> 59. 44-49 15-20 60. 17-12 20-24 61. 12-08 24-29

62. 08-03 29-34 **=** De zwarte schijf valt niet meer af te stoppen.

>> 59. 44-50

>1 59. ... 35-08 60. 17-11 08-21 61. 38-33 15-20
62. 11-07 20-25 **!**

Met een extra schijf op 25 en de vrije witte schijf op 38 is dit analytisch remise zoals we dit hebben gezien in de theoretische behandeling.

>1 Remise kan ook door : 59. ... 35-49 60. 38-33 49-32
>2 61. 33-29 15-20 62. 17-12 20-24 **!** 63. 29x20 post - Scouppe, remise
>2 61. 17-12 15-20 62. 12-07 20-25 **!** met dezelfde opmerking als hierboven en dus remise.

Twee tussentijdse voetnoten bij dit alles :

1) Het loont dus niet alleen de Scouppe - posities met de vrije schijf op 29 te kennen, maar bijkomend ook de pre - Scouppe' s waarbij de vrije schijf veld 29 nog niet bereikt heeft !

Ook in die posities kan zwart dus een soort post - Scouppe forceren. Hier dus niet zozeer door de schijf buiten de Scouppe pyramide te duwen zoals bij de klassieke Scouppe (zonder extra schijf) maar door schijf 38 naar 33 te duwen ! Logisch gezien kan men hier spreken van post - "pré - Scouppe" - dreigingen.

2) Het spreekt vanzelf dat we dit hier enigszins theoretisch behandelen. In de praktijk is het wat moeilijker want er kan nadien nog van alles mislopen bij de winstvoering respektievelijk remisevoering.

Terug naar de partij. **57**. 21-17 20-25 **?**

Nu gaat het mis. Er valt te remiseren via 46-32, 46-19 of 46-23. De gebruikte middelen daarbij zijn (wellicht) grotendeels dezelfde. We nemen er één uit : **=>** 57. ... **46-32 !**

(Analyse) Diagram 3-03 Zaz

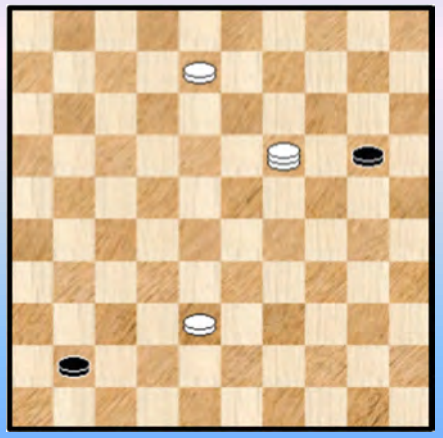

(Analyse) Diagram 3-04 Zaz

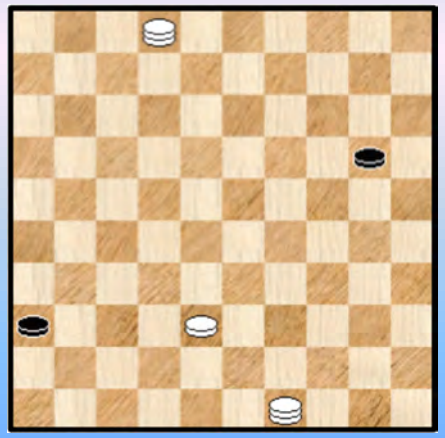

++ 58. 44-49

>> En nu niet 58. … 32-28 **?** 59. 17-12 28-23 60. 12-08 23-34 61. 43-38 34-29
>1 62. 49-35 **!** 29x42 63. 47x38 36-41 64. 35-19 **!** + **Diagram 3-03**
>1 Of ook : 62. 08-02 **!** 29x42 63. 47x38 **Diagram 3-04** mooie vangstellingen nemen we mee …

>2 63. … 36-41 64. 02-24 **!** 20x29 65. 38-33 29x38 66. 49x46 **+**
>2 63. ... 20-24 64. 02x30 36-41 65. 30-48 41-47 66. 48-42 **+**

>> Maar wel 58. ... 32-37 59. 17-12 37-48 60. 43-38 48-43 61. 38-33 43-34 62. 12-08 20-24 63. 08-03 24-29 **!** 64. 33x24 post - Scouppe, remise

++ 58. 43-39 20-25 59. 17-12 25-30
>> 60. 44-40 32-28 **=**
>> 60. 12-08 30-34 61. 39x30 32-43 62. 30-25 43-32 **=** Post - Scouppe
>> 60. 39-33 32-49 61. 44-50 30-34 62. 33-28 ***** **Diagram 3-05**

(Analyse) Diagram 3-05 Zaz

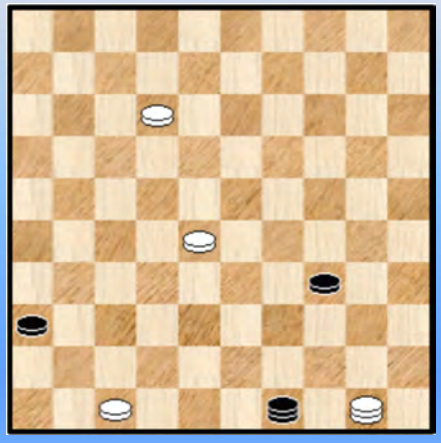

Het probleem waarvoor zwart nu staat is het volgende : als zwart met zijn schijf 34 het veld 45 kan bereiken is de stand analytisch remise op voorwaarde dat zwart de lange lijn in bezit heeft. Ook al heeft wit dan drie dammen.

We verwijzen naar het theoretisch gedeelte ten aanzien van de Manoury - standen (extra schijf op 35). Trouwens ook te vinden in deeltje 30 van de serie : “Intro der overmachtseindspelen”.

Zwart kan dat hier (bijvoorbeeld) bereiken via : 62. … 49-35 63. 12-07 35-19 64. 28-22 34-40 en bij de volgende zet kan zwart naar veld 45. Remise.

57. 17-12 Wit moet absoluut met de schijf vooruit, bij andere zetten kan zwart alsnog remiseren Van hieraf zal zwart verder geen kans meer krijgen

58. … 49-19 **59**. 12-07 ***** 19-30 **60**. 43-38 30-19 **61**. 07-02 19-37 **62**. 44-50 37-10
63. 50-45 **Diagram 3-06**

Diagram 3-06 Zaz

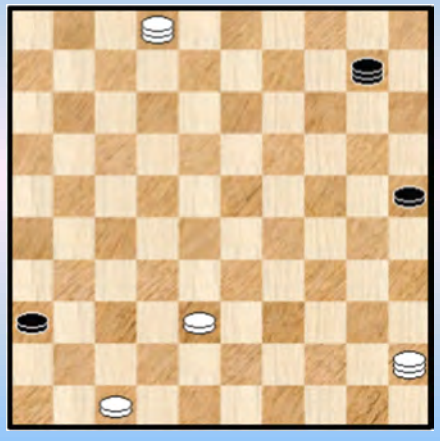

(Analyse) Diagram 3-07 Zaz

63. … 10-04

=> Zwart kiest er voor om de lange lijn gewoon te verlaten. Vooraleer de partij te vervolgen kijken we even hoe wit dan (bijvoorbeeld) kan winnen : 63. ... 10-05 64. 02-35 05-46 65. 35-49 46-37 66. 45-01 37-28 67. 01-18 28-37 68. 18-22 **!** **diagram 3-07**

Wit heeft zodanig gemanoeuvreerd dat zwart de lange lijn moet verlaten of verder moet met schijf 25. Dat laatste stelt voor wit geen probleem :

++ 68. ... 37-42 69. 38-32 en de schijf naar dam brengen. Winst.
++ 68. ... 25-30 69. 22-50

>> 69. ... 30-34 70. 38-33 en zwart moet weg van de lange lijn
>> 69. ... 37-42 70. 38-32 enz. **+**
>> 69. … 30-35 70. 49-40 35x44 71. 50x41 **+**

64. 38-33 25-30

=> Zwart kiest er voor om de schijf maar op te offeren. Hij had ook nog de mogelijkheid :
64. ... 04-31
++ 65. 33-28 en de schijf verder naar dam brengen wint
++ Ook kan : 65. 02-35
>> 65. ... 31-26 66. 33-28 en verder met schijf 28 naar dam
>> Na 65. … 31-04 kan het korter en leuker 66. 35-24 **!** **diagram 3-08**

(Analyse) Diagram 3-08 Zaz

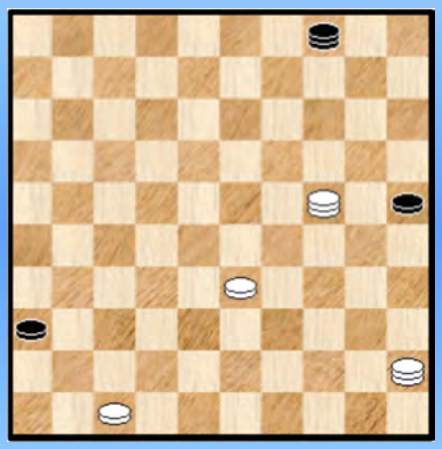

Diagram 3-09 Zaz

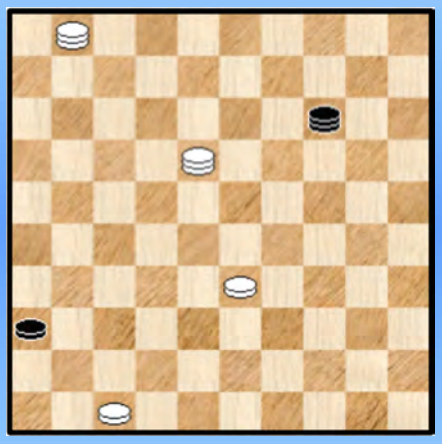

>1 66. … 04-31 67. 47-41 36x47 68. 24-15 47x29 69. 15x26 **+**
>1 66. ... 04-15 67. 24-35 15x42 68. 47x38 36-41 69. 35-30 25x34 70. 45x46 **+**

65. 02x35 04-10 **66**. 35-24 10-32 **67**. 24-29 32-05 **68**. 29-01 05-14 **69**. 45-18 **diagram 3-09**
Wit heeft de vangstelling gevormd en zwart moet de lange lijn verlaten

69. … 14-03 **70**. 18-23 **2-0**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 4 Zaz

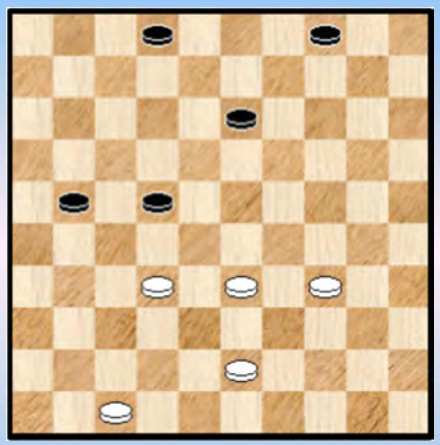

Diagram 4-01 14-20 ?

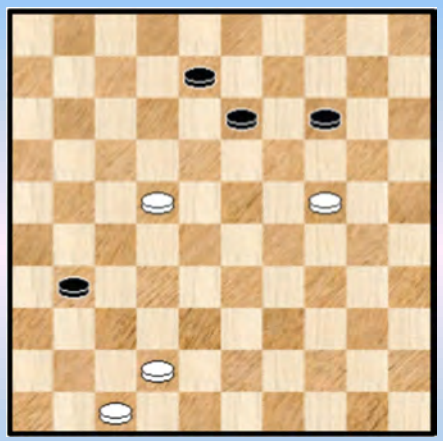

Roozenburg,P. (Piet) - Bom,J. (Jan) NLD-ch dec 07-05-1954

In dit fragment zullen we uiteindelijk net tot aan een pre - Scouppe geraken, maar we nemen het fragment toch op. We starten bij **diagram 4**. Wit staat beter, zwart is aan zet.

45. … 22-27 **46**. 32-28 21-26 **47**. 34-29 26-31 **48**. 43-38 04-10 **49**. 38-32 27x38
50. 33x42 10-14 **51**. 29-24 02-08 **52**. 28-22 **Diagram 4-01**.

Een logisch verloop, dat eigenlijk geen kommentaar behoeft. Zwart heeft nu twee zetten : 08-12 of 14-20. Wat wordt het ?

52. … 14-19 **?**

=> Intuïtief lijkt 08-12 beter en dit is inderdaad het geval : 52. ... 08-12
++ 53. 47-41 14-19 54. 24-20 19-23 55. 20-15 23-29 56. 15-10 31-36 57. 41-37 29-33
58. 10-05 33-39 **=**
++ 53. 42-38 31-37 54. 38-33 14-19 55. 24-20 19-23 56. 20-15 12-18 57. 22-17 23-28
58. 33x22 18x27 59. 15-10 27-32 60. 10-04 37-41 **=**

Het gaat dus in beide varianten vrij rechtlijnig naar remise, met dank aan de meerslagregel.
In de partij loopt het anders.

53. 24-20 19-23 **Diagram 4-02**

Diagram 4-02 20-14 …

54. 20-14 **?**

Beter en zelfs analytisch winnend is oprukken via 22-17 naar dam en een tweede dam met schijf 20.

Omdat het nogal uitgebreid uitvalt doen we de analyse hiervan niet. Maar we hebben wel een **vraag** (**opgave 1**) voor onze PC Blues - lezers. Daarom kleuren we ook het diagram anders.

20-14 geeft analytisch remise (zie ook vervolg van de partij) maar 20-15 wint ook !

Wel eigenaardig daar 20-14 juist extra mogelijkheden aan wit geeft ! De vraag (de oplossing geven we niet) is dus : hoe komt het toch dat 20-14 in remise eindigt en dat 20-15 zou kunnen winnen ?

54. … 23-29 **55**. 22-17

Wit stapt af van zijn oorspronkelijke plannen. In zekere zin terecht. Dam nemen op 4 wordt verboden omwille van een meerslagje en met dam nemen op 5 zal hij er ook niet komen. Dit is vrij makkelijk te verifiëren.

55. … 29-34 **56**. 14-10 gaat nu toch verder op rechts, zie **diagram 4-03**

Diagram 4-03 Zaz

56. … 34-39 de enige

=> 56. ... 34-40 57. 10-04

++ 57. … 40-45 58. 04x36 45-50 59. 42-38 **!** 50x11
60. 36-22 11x42 61. 47x38 **+** oppositie

++ 57. ... 13-19 58. 04x36 40-44 59. 17-11 44-50
60. 11-06 en dit wint

++ 57. ... 31-37 58. 04x45 37x48 59. 47-42 ! 48x12
60. 45x07 **+** barrikade

57. 17-11 39-44 **?**

=> Ondubbelzinnig remise na : 57. ... 08-12 **!**
++ 58. 10-04 31-37 **=**
++ 58. 10-05 31-37 59. 42x31 12-17 60. 11x22 39-44 61. 22-17 44-50 62. 17-12 50-45 **=**

58. 11-07 **!**

=> Wit moet inderdaad naar damveld 2 : 58. 11-06 **?** 44-49
++ 59. 06-01 08-12 **!** 60. 01x36 49-32 61. 36x04 32x05 **=**
++ 59. 10-04 49-27 **=**
++ 59. 10-05 49-21 **!**
>> 60. 06-01 08-12 61. 01x04 21-26 62. 04x36 26x48 **=**
>> 60. 05-14 21-26 61. 42-38 08-12 **!** 62. 06-01 13-19 63. 14x07 31-37 **=**

58. … 44-49 **59**. 07-02 **Diagram 4-04**

Diagram 4-04 Zaz

Wanneer we eventjes schijf 31 op 36 denken dan hebben we een pre - Scouppe met liefst 2 extra schijven. Die standen zijn altijd remise hebben we gezien.

Althans indien het om minsten 1 randschijf gaat. Hier is de situatie dus wat speciaal. Het gaat om twee open schijven en bijkomend staat de gehele stand erg kramikkig voor zwart …

59. … 49-35 **60**. 02-16 08-12 **61**. 10-05 31-36 **62**. 05-28 **!**
Zie **diagram 4-05**

Diagram 4-05 Zaz

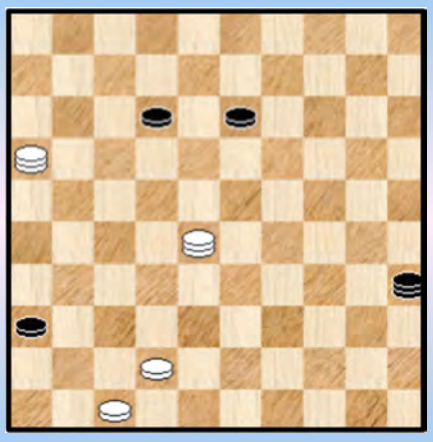

Diagram 4-06 eindstand

Gelet op de dreiging 47-41 heeft zwart geen enkele zet meer met de dam … Bijkomend dreigt ook nog 28-44 en 42-38. Het wordt dus tijd voor zwart om zich wat te ontdoen van enig materiaal …

62. … 12-17 **63**. 28x06 35-19
Inderdaad, nog steeds de enige zet met de dam en 13-18 kon ook niet.

64. 06-22 19-05 **65**. 22x04 05-46 **66**. 04-18 46-05 **67**. 18-27 en zwart heeft geen enkele goede zet meer met de dam. Tijd om de strijd te staken dus. **2-0**

Om het Scouppe - tintje dat aan deze partij kleeft toch iets te versterken / expliciteren afficheren we de eindstand.

- -- --- o – O – o --- -- -

Verse,A. (Abel) - Perot,P. (Pierre) Paris-ch 04-05-1957

Diagram 5 19-23 ?

Scouppe - standen kunnen bereikt worden op zowat alle mogelijke manieren vanuit alle mogelijke standen. Althans bij manier van spreken.

In dit voorbeeld gebeurt er één foutje waarna beide spelers vrijwel rechtlijnig en korrekt op een (gemakkelijke) pré - Scouppe afstevenen.

42. … 19-23 **?**

=> Na 42. ... 15-20
++ 43. 30-25 20-24 voordeel zwart
++ 43. 39-34 20-24 44. 30-25 19-23 voordeel zwart

++ 43. 33-29 26-31 **=**

43. 30-25 **!** 02-08 **44**. 33-29 23x34 **45**. 39x30 08-13 **46**. 30-24 26-31 **47**. 25-20 31-36
48. 20-14 21-26 **49**. 32x21 26x17 **50**. 43-39

Wit wacht terecht nog even om door te breken

50. ... 22-28 **51**. 24-20 15x24 **52**. 14-10 24-29 **53**. 10-05 **Diagram 5-01**

Diagram 5-01 Zaz

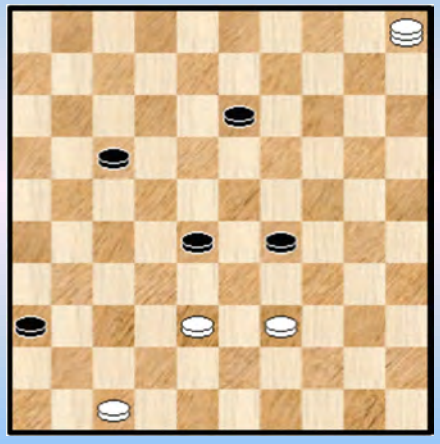

Diagram 5-02 Zaz

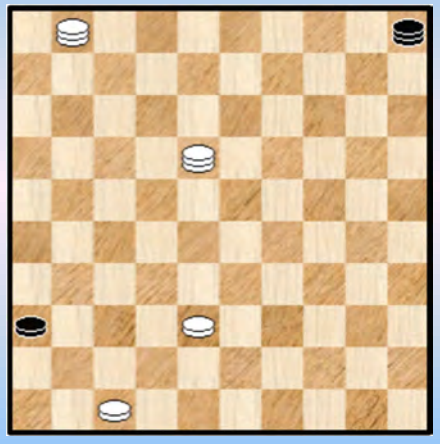

Zwart begint nu aan een groot offer - offensief. Hij zal nog juist tot aan een pré - Scouppe geraken :

53. … 28-33 **54**. 39x28 29-34 **55**. 05-23 34-39 **56**. 23-40 17-22 **57**. 28x17 13-18
58. 40x07 39-44 **59**. 17-11 44-50 **60**. 11-06 50-28 **61**. 06-01 28-46 **62**. 07-12 46-05
63. 12-18 en de eindstand staat op het bord **2-0**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 6 Waz

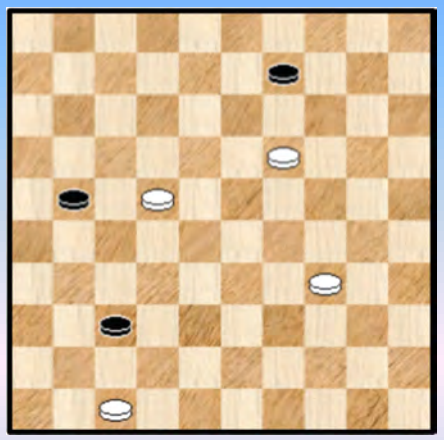

Kouperman,I. (Iser) - Stanowski,M. (Moisej)
URS-ch 11-09-1956

Dit fragment laat ons toe twee zaken te onderstrepen.

In de eerste plaats dat een Scouppe - positie zijn **schaduw** voor zich uit duwt, soms zelfs heel ver. Het hangt allemaal een beetje af van het materiaal en de stand dat bepaalt hoe vlug men een toekomstige Scouppe (een standaard Scouppe, of eventueel een meer algemene Scouppe - stand) kan onderkennen.

En in de twee plaats dat ook de grote (dam) kampioenen maar mensen zijn van vlees en bloed. Wie twijfelt daar trouwens aan ?

We nemen **diagram 6** bij de hand en wat doet Iser Koeperman in deze partij uit het Russisch kampioenschap van 1956 ?

55. 34-30 **?**

In het raam van dit Scouppe - dubbelboek moeten hier natuurlijk twee vraagtekens staan (bij Sijbrands ongetwijfeld nog veel meer ☺) maar we houden het toch maar bij dat ene, weliswaar vetgedrukte, vraagteken. Wat doet Koeperman hier ? Hij plaatst zich volledig vrijwillig en zonder enige dwang of noodzaak buiten de Scouppe - pyramide met zijn vrije schijf ! Om het anders te zeggen : in een post - Scouppe situatie.

Vanaf het diagram is het komende vervolg inderdaad zonder veel problemen te zien.
Was er misschien sprake van tijdnood ? We weten het natuurlijk niet maar die indruk geeft de partij in elk geval niet. We geven nu eerst het vervolg :

55. … 21-26 **56**. 22-18 26-31 **57**. 19-13 09-14 **58**. 13-08 31-36 **59**. 08-03

Met twee witte dammen op het terrein kunnen we spreken van een (volledige) post - Scouppe situatie. Het kan moeilijk anders of Koeperman heeft intussen zijn enorme blunder onder ogen gezien. En zich behoorlijk kwaad gemaakt (op zichzelf).

Van pure **weerbarstigheid** speelt hij nog meer dan 30 zetten door en haalt alles uit de (dam) kast maar het baat natuurlijk niet. Post - Scouppe grapjes op een Russisch Kampioenschap uithalen is niet evident. We geven het partijvervolg niet maar wel de voornaamste valstrikken / valstrikjes en dit aan de hand van diagrammen. Het is eens wat anders ☺ De oplossingen vindt u zelf wel.

Diagram 6-01 65. … 46-19 ?

Diagram 6-02 66. … 05-37 ?

Dia 6-03 69. … 46-37 ?

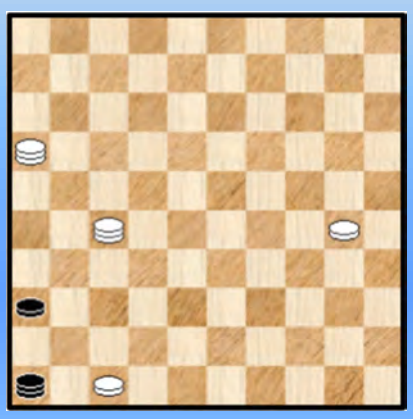

Diagram 6-04 70. … 05-46 ?

Diagram 6-05 73. … 46-37 ?

Dia 6-06 76. … 05-37 ?

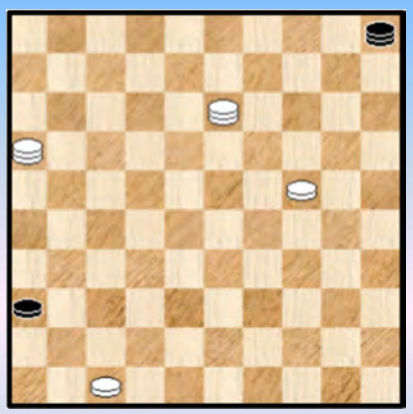

Dia 6-07 83. … 28-41 / 28-46 ?

Diagram 6-08 85. … 28-19 ?

Dia 6-09 76. … 05-37 ?

Zo, u kreeg ze allemaal samen op één blad. Koeperman probeert dus werkelijk alles. Maar ja, men mag nog zoveel moeite doen, eens een fout gemaakt is valt ze niet steeds meer recht te zetten. Dat is nu eenmaal eigen aan de denksporten.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 7 18-23 ?

Rooij,de,L. (Leen) - Boer,de,J. Amsterdam 21-05-1960

52. … 18-23 **?**

Een ernstige fout van de zwartspeler.

=> Makkelijk remise geeft : 52. ... 18-22 53. 28-23 19x28 54. 25-20 15x24 55. 30x08 28-32 56. 37x28 22x33 **=**

53. 37-32 26-31 **54**. 30-24 19x30 **55**. 28x08 30-34 **56**. 08-03

=> De stand is hoe dan ook makkelijk gewonnen. Erg snel na : 56. 08-02 15-20 * 57. 25x14 34-39 * 58. 02-08 17-22 * 59. 08-26 31-36 * 60. 32-27 22x31 61. 26x34 **+**

56. ... 31-36 **57**. 03x26 34-39 **58**. 26-08 39-44 **59**. 08-19 44-50 **60**. 32-27 50-17 **61**. 19-24 17-39 **62**. 27-21 39-28 **63**. 21-16 28-39 **64**. 24-29 39-28 zie **diagram 7-01**

Diagram 7-01 29-45 ?

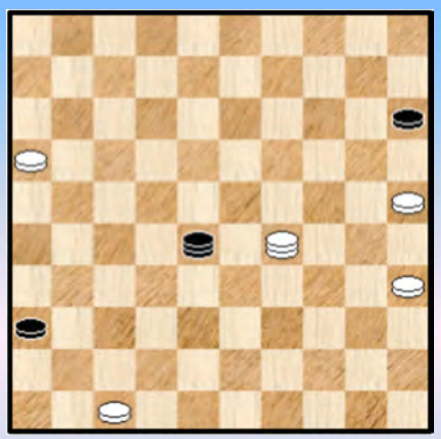

(Analyse) Diagram 7-02 Waz

Dat zwart zomaar de lange lijn verlaat, tot daar aan toe. Maar met zijn volgende zet gaat hij wel heel erg in de fout :

65. 29-45 **?** 28-05 **?**

=> 65. ... 15-20 66. 25x14 28x10 remise wegens post - Scouppe. Bepaald verwonderlijk dat een top - problemist en een sterke speler als Johan de Boer dit niet beseffen.

66. 45-50 **?**
=> Nodig (en winnend) : 66. 45-29 Wit kan dan (bijvoorbeeld) sleutelstand van **diagram 7-02** opstellen. Van daaruit gaat het in korte draf naar winst : 01. 25-20 46-05 02. 30-25 05-46 03. 25-48 46-05 04. 20-14 05x30 05. 35x24 **+**

Misschien is de benaming sleutelstelling hier lichtjes overdreven want - ook al heb ik er niet eens naar gezocht - er zijn allicht heel wat mogelijkheden om te winnen / of de zwarte dam te dwingen de lange lijn te verlaten.

Diagram 7-03 37-14 **?**

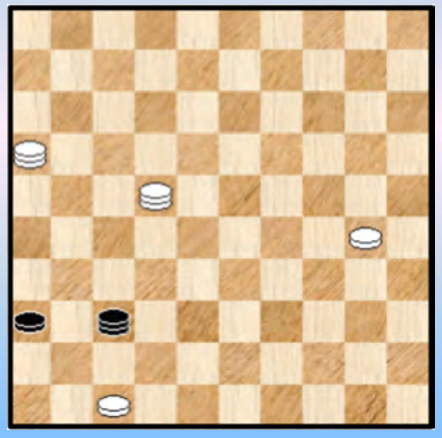

66. ... 15-20 Nu grijpt zwart wel de (post - Scouppe) remise aan (alhoewel, we zijn nog niet aan het einde van de partij …)

67. 25x14 05x19 **68**. 16-11 19-32 **69**. 11-07 32-14
70. 07-02 14-37 **71**. 02-16 37-14 **72**. 50-22 14-37
73. 35-30 **diagram 7-03**

73. … 37-14 **?**

Beide spelers zijn allicht vermoeid en laten het in deze partij echt afweten.

74. 22-31 36x27 **75**. 16x05 **2-0**

Een gezamenlijke appelflauwte.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 8 Zaz

Diagram 8-01 Zaz

Agliardi,A. (Ante) - Dukel,B. (Baris) Wch 07-11-1960

Diagram 8. Een type stand zoals we er allemaal wel eens een ontmoeten. Zwart is aan zet en ietwat vervelend voor zwart is dat hij drie zetten heeft die in aanmerking komen : 27-32, 18-23 en 19-23.

43. … 27-32 **44**. 38x27 22x31 **45**. 36x27 18-23 **46**. 29x18 13x31 **47**. 33-28 31-37
48. 42x31 26x37 **49**. 28-22 37-41 **50**. 22-17 41-46 **51**. 17-12 19-24

Alles liep behoorlijk rechtlijnig maar nu kan het wel misgaan

52. 12-07 **?**
=> Remise komt er door eerst een schijf te offeren : 52. 15-10 **!** 04x15 53. 12-07 **!** 24-30 of ?
54. 07-02 30x39 55. 25-20 15x24 56. 02x43 **=**

52. ... 24-30
=> Zwart mist nu op zijn beurt een eenvoudige winst : 52. ... 04-10 53. 15x13 24-29

54. 34x23 46x11 **+**

53. 07-02 **?**
=> Remise kan door : 53. 15-10 46x05 * 54. 34-29 30-35 55. 07-01 35-40 * 56. 29-23 05x28 57. 01x45 **=**

53. … 30x39 **diagram 8-02**

Diagram 8-02 Waz

De volgende zet is geen meesterzet. Maar het kan ons allemaal overkomen ☺

54. 15-10 **?**

Met deze zet is zwart eigenlijk in een verloren stelling terecht gekomen.

Met de tekstzet rekent wit natuurlijk op 4x15, 25-20 **=** maar hij is om een of andere reden de zwarte dam uit het oog verloren. Die staat ook zo ver… Een grappig moment mag ook al eens een plaatje krijgen.

Meer weerstand gaf : 54. 02-24 39-44 55. 24-20 46-14 **+** en zeker niet 55. … 09-13 **?**
56. 20-09 13-19 57. 25-20 04x13 58. 20-14 19x10 59. 15x04 **=**

54. ... 46x05 **55**. 02-30 39-44 **56**. 25-20 44-49 **57**. 30-34 49-35 **58**. 34-43 09-13
59. 20-15 35-19 **60**. 43-25 13-18 **61**. 25-39 18-23 **62**. 39-33 19-13 **63**. 33-20 23-28
64. 20-25 28-32 **65**. 25-03 32-37 **0-2**

Van een echte Scouppe was hier eigenlijk nooit sprake gelet op het feit dat zwart de lange lijn in bezit had.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 9 Zaz

Anderson,L. (Leo) - Kooijmans,A. NLD-ch 25-03-1961

Is dit wel een Scouppe - stand ? We zitten hier inderdaad met een hoop aan overtollig materiaal maar het Scouppe - schijvenpaar staat in elk geval reeds op de passende plaats.

We zijn reeds bij zet 68 gekomen en tegen de PC Blues - lezers die het misschien verwonderlijk vinden dat er samen met de vier dammen nog zoveel schijven op het bord staan kunnen we alleen zeggen : alles is reglementair verlopen en eigenlijk hebben we zelfs een logisch spelverloop gehad !

Uiteraard kunnen daarbij wel enkele kleine opmerkingen gemaakt worden maar het partij - gedeelte dat er nog moet aankomen is lang genoeg ! De stand van **diagram 9** balanceert op de grenzen van remise / winst.

68. … 01-06 **?** 69. 05-14 **?**

=> Wit kon hier vrij eenduidig remiseren door : 69. 47-42 **!** 49-35 ***** 70. 42-38
++ 70. … 35-24 71. 38-32 27x38 72. 36x35 **=**
++ 70. ... 06-01 71. 38-33 **=** gelet op de dreiging 33-28

69. ... 49-35 **?** **70**. 14-23 **?**
=> Nog steeds geeft remise 70. 47-42 **!** enz. Ja, dammen - eindspelen zijn niet van de poes.

70. … 35-02
=> Nodig was 06-01

71. 23-14 02-11 **72**. 14-23 11-17 **73**. 23-05
=> Wit zoekt zijn toevlucht op het veilige veld 5 maar eigenlijk is dit geen goede zet.

73. … 17-26 **!** **Diagram 9-01**

Diagram 9-01 Waz

74. 05-14
=> Niet 74. 05-46 27-32 75. 46x17 06x28 ‘en zwart wint.

74. ... 22-28 **75**. 14x21

=> Zo slaan is OK, zoals trouwens ook : 75. 36x44 06x50
76. 47-42 26x48 77. 14-46 met post - Scouppe.
Slaan naar veld 50 mag natuurlijk niet.

75. ... 26x03 **76**. 36-41 **!**

Daarmee krijgen we een post - Scouppe op het bord en die is dus niet te winnen.

Weliswaar moet wit ervan bewust zijn dat hij eigenlijk nog een extra schijf heeft. Hij kan die best zo snel als mogelijk gewoon afgeven. Onder de juiste omstandigheden wel te verstaan. We geven nog de rest van de partij waarbij zwart opnieuw nog een reeks valstrikken plaatst voor zijn tegenstander :

76. … 06-44 **77**. 41-05 44-35 **78**. 05-46
=> 78. 47-41 ? 03-20 79. 15x24 35x46 **+**

Diagram 9-02 Waz

78. ... 35-02 **79**. 46-05 03-09 **80**. 05-46
=> 80. 05-37 **?** 04-10 81. 15x13 02x46 **+**

80. ... 09-13 **81**. 46-28
=> 81. 47-41 13-36 82. 41-37 36-41 83. 37-31 41-05 **+**

81. ... 16-21 **82**. 47-41 13-09 **Diagram 9-02**

83. 28-05

=> 83. 28-32 **?** 04-10 **!** 84. 15x13 02x46 **+**
=> 83. 28-37 **?** 21-26 **!**

++ 84. 37-48 09-14 **+**
++ 84. 37-05 26-31 **!** 85. 41-36 of ? 09-27 **!** wit moet nu pendelen
86. 05-46 02-07 87. 46-05 07-16 88. 05-46 31-37 89. 46x21 16x27 **+** Mooi

83. ... 21-27 **84**. 41-36

=> Na 05-37 loopt het opnieuw mis : 84. 05-37 **?** 02-35 85. 37-48 09-25
++ 86. 48-37 25-48 87. 37-05 27-32 88. 05x37 48x26 **+**
++ 86. 48-26 27-32 87. 26-48 32-38 **+**
++ 86. 41-37 35-19 **+**
++ 86. 41-36 27-32
>> 87. 36-31 32-37 88. 31x42 35-40 **+**
>> 87. 48-31 25-20 88. 15x24 35x13 89. 31x09 04x13 **+**
>> 87. 48-26 32-38 **+**

84. ... 02-16 **85**. 05-46
=> 85. 36-31 27x36 **=**

85. ... 09-18 **86**. 46-37
=> 86. 36-31 27x36 **=**

86. … 18-09 **87**. 36-31 27x36 **88**. 37-28 16-02 **89**. 28-05 09-25 **90**. 05-37 02-35
91. 37-05 35-44 **92**. 05-46 44-50 **93**. 46-05 25-34 **94**. 05-46 34-29 **95**. 46-05 29-45
96. 05-46 04-09 **97**. 46-05 45-18 **98**. 05-46 18-45 **99**. 46-05 **1-1**

=> 99. 15-10 **?** 09-14 100. 10x19 50-28 101. 46x23 45x18 **+**

De 100 zetten zijn net niet bereikt, tijd dus om af te sluiten ☺

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 10 Waz

Diagram 10-1 Waz

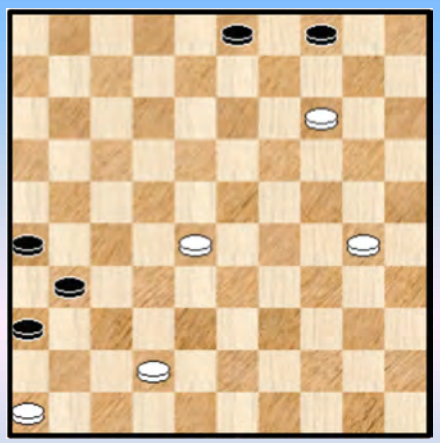

Hal,van,N. (Nico) - Bom,J. (Jan) NLD-ch 16-04-1963

We nemen nog een aanloop - stukje mee. Vanuit **Diagram 10** gaat het behoorlijk rechtlijnig als volgt :

44. 32-28 25-30 **45**. 28x17 21x12 **46**. 33-28 26-31 **47**. 29-24 30x19 **48**. 23x14 12-17
49. 39-34 17-21 **50**. 34-30 21-26 en daarmee staat **Diagram 10-1** op het bord.

51. 28-22 **!**

Een mooi moment dat we belonen met een plaatje. Wit verplicht zijn opponent tot het winnen van een schijf (zoiets doet het altijd goed ☺). Belangrijker is natuurlijk dat daardoor de weg naar dam voor zwart een heel eind langer zal duren.

51. … 31-37 **52**. 42x31 36x18 **53**. 30-24 **Diagram 10-2**

Diagram 10-2 Zaz

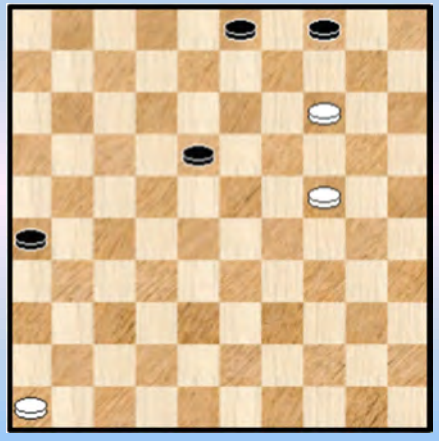

53. … 18-22 **?**

Dammen is geen kommutatief spel. Anders gezegd : de volgorde van de zetten is niet zomaar te switchen, de volgrode heeft (soms) zijn belang. De stand van **diagram 10-2** is een mooie eindspelstand en behoorlijk moeilijk ! Zeker in de partij. We kijken eens hoe zwart wel degelijk kon winnen :

Waaraan het verbreken van het kommutatieve karakter juist ligt is niet altijd in één twee drie te zeggen. In dit geval komt het er uiteindelijk op neer dat zwart met het opschuiven van schijf 26 een tempo kan winnen en een tempo, ja, één enkel tempo - dat weten we allemaal - heeft zo zijn belang.

=> 53...26-31

++ 54. 46-41 18-22 55. 24-20 **Diagram 10-3**

In deze stand wint 22-27 en geeft 22-28 alleen remise. Dergelijke standen trekken nog al eens gauw mijn aandacht. De reden is simpel : op het eerste zicht geeft 22-28 meer mogelijkheden en uiteindelijk is het net het meer beperkende 22-27 dat wint ! We nemen de beide varianten door.

>> 55. … 22-27 **!** 56. 20-15 27-32

>1 57. 41-36 32-37 58. 36x27 37-41 59. 14-10 41-46 60. 10-05 03-08 61. 27-22 08-12 **+**
>1 57. 14-10 31-37 58. 41-36 37-42 59. 36-31 32-38 60. 31-26 38-43 61. 26-21 42-47
62. 10-05 47-33 63. 21-16 **+**

De eindstand geeft inderdaad uit op winst want we hebben te maken met een pre - Scouppe met extra schijf op 35 (met zwart als meerderheidskleur dus op 16). We verwijzen naar het theoretisch gedeelte van het boek voor de vangstelling.

>> 55. ... 22-28 **?** 56. 41-36 31-37 57. 36-31 **!** 37x26 58. 20-15 26-31 59. 14-10 **=**
De stand is inderdaad remise want zwart raakt gewoon niet aan twee dammen !

(Analyse) Diagram 10-3 Zaz

(Analyse) Diagram 10-4 Zaz

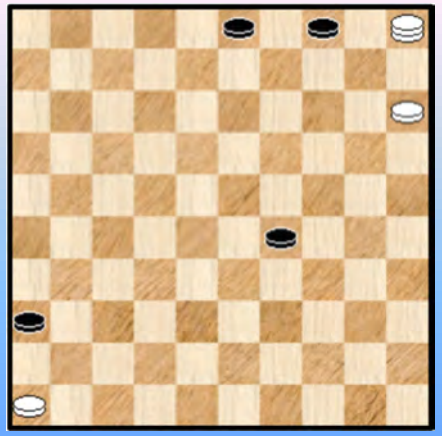

++ 54. 24-20

Nu wint zowel 31-37 als 31-36, bij beiden is er nog wat werk aan de (dam) winkel.
We nemen er 31-36 uit :

>> 54. ... 31-36 55. 20-15 18-23 56. 14-10 23-29 57. 10-05 Zie **diagram 10-4**

Een mooie “Scouppe - stand” met weinig verschil in materiaal. De ongunstige positie van de witte schijven is echter dermate dat zwart nog kan winnen !

>1 Winst komt er niet door : 57. … 29-33 **?** 58. 05-32 33-39 59. 32-49

>2 59. … 03-09 60. 49-38 39-44
>3 61. 38-20 09-13 62. 20-24 13-18 63. 24-29 18-22 64. 29-33 **=**
>3 Of ook door 61. 38-47 44-50 62. 46-41 **=**

>2 59. ... 03-08 60. 49-21 08-13 61. 21-49
>3 61. … 13-19 62. 49-32 19-24 63. 32-49 24-30 64. 49-35 30-34 65. 35-49 **=**
>3 61. ... 13-18 62. 49-27 18-23 63. 27-32 23-29 64. 32-38 29-34 65. 38-49 **=**

>1 de winst komt er door : 57. ... 29-34 **!** 58. 05-28 34-40 **Diagram 10-5**

Diagram 10-5 Waz, zwart wint

We geven de stand als **opgave**. (opgave 2) Het stramien ziet er (wellicht) ongeveer uit als volgt : zwart kroont een eerste dam.

De schijvenparen 4/15 en 46/36 laten wit niet toe om een effektieve aktie op te starten.

Zwart brengt schijf 3 naar de linker bordrand (gezien vanuit het witte perspektief) en van daaruit naar dam.

Nadien kan schijf 36 naar dam worden gebracht en tenslotte kan een vangstelling worden opgebouwd.

Alles samen een mooi stukje eindspel dus, maar we gaan nu terug naar de partij waar zwart had gespeeld : **53**. … 18-22 **?**

54. 24-20
=> Op 54. 46-41 zou men terug in de varianten van hierboven terecht komen waar zwart wint.

Diagram 10-6 46-41 ?

54. … 22-27 **55**. 20-15 27-32 **56**. 14-10 26-31
Diagram 10-6

57. 46-41 **?**

=> Geeft de remise uit handen. Daartoe volstond : 57. 10-05
++ 57. ... 31-37 58. 05-23
>> 58. … 03-09 59. 23-19 **=**
>> 58. … 03-08 59. 23-29 08-13 60. 29-23 **=**
++ 57. ... 32-38 58. 46-41
>> 58. … 38-43 59. 41-36 **=**
>> 58. ... 31-36 59. 41-37 38-43 60. 37-31 36x27 met een post - Scouppe !

57. … 31-37 **58**. 41-36 37-42
=> Niet 58. ... 32-38 **?** 59. 36-31 **!** 37x26 **=**

59. 10-05 32-38 **60**. 36-31 38-43 **61**. 31-26 43-49 **Diagram 10-7**

Diagram 10-7 Waz

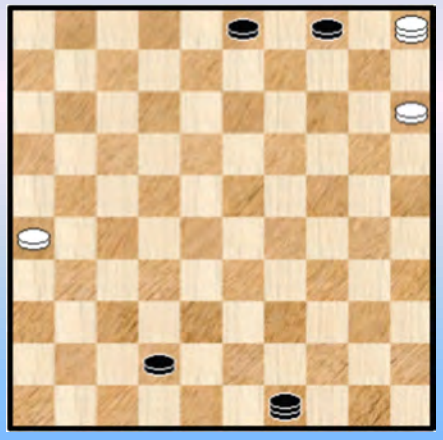

We afficheren de stand. Niet dat er iets bijzonders te signaleren valt, maar eerder als een situatieschets. Het grote plaatje dus.

Welke soort stand hebben we voor eons , Een pré - Scouppe met een extra schijf op 26. Dus eigenlijk een “Scouppe 25” wanneer we wit zouden hebben als overmachtskleur.

Zoals we hebben gezien in de theorie is die positie gewonnen. Het komt er natuurlijk op aan de passende vangstelling op te stellen.

Van groot belang : de extra schijf mag in een “Scouppe 25” niet hoger staan dan veld 38 of 34, niet op 33. Vertaald naar de stand waar zwart meerderheidskleur is komt er dan : de extra schijf mag niet hoger staan dan veld 13 of 17, niet op 18. In de partij zal zwart worstelen met deze gegevens …

62. 05-46 42-48 **63**. 46-05 48-39 **64**. 05-46 39-06 **65**. 46-05 06-17 66. 05-46 49-16
67. 46-05 16-11 **68**. 05-46 11-06 **69**. 46-32 03-09 **70**. 32-46 09-13 71. 46-32 06-11
72. 32-46 11-02 **73**. 46-23 02-16 **74**. 23-46 **Diagram 10-8**

Diagram 10-8 Zaz

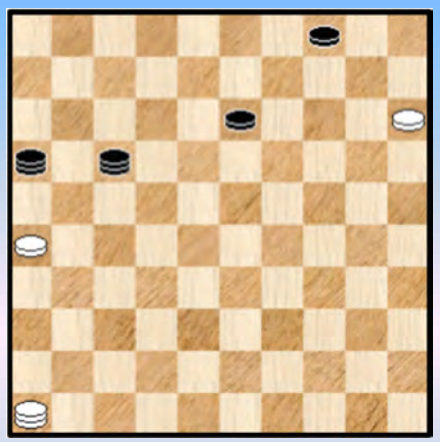

We hebben geen kommentaar gegeven bij de voorbije zettenreeks. Maar dat zwart niet goed weet goed het aan te pakken is erg waarschijnlijk. Zwart kan verder beter schijf 3 langs veld 8 piloteren. Het makkelijkst is immers een vangstelling te bouwen met de extra schijf op 17.

74. … 13-18 **?**

Ja, waarom is dit een (de) foutzet ? Wie niet thuis is in de Scouppe - materie kan dit niet zomaar verklaren.

De reden is - zoals in het theoretisch gedeelte gezien - dat met de schijf op 13 een vangstelling nog mogelijk is (en wit daardoor de lange lijn moet verlaten).

Als de schijf op 18 komt is dit niet meer het geval. De positie is dan definitief remise, al kan er in de partij - praktijk natuurlijk nog wel een en ander misgaan.

75. 46-05 16-49 **76**. 05-19 18-22 **77**. 19-05 49-16 **78**. 05-23 16-27 79. 26-21 **?**
=> Onbegrijpelijk, mogelijk denkt wit dat het nadien gewoon remise is …
79. … 17x26 **80**. 23-19 26-03 **81**. 19-46 **1-1**

In een gewonnen pré - Scouppe positie wordt de partij remise gegeven. Beide spelers lijken dus Scouppe niet te kennen !

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 11 Zaz

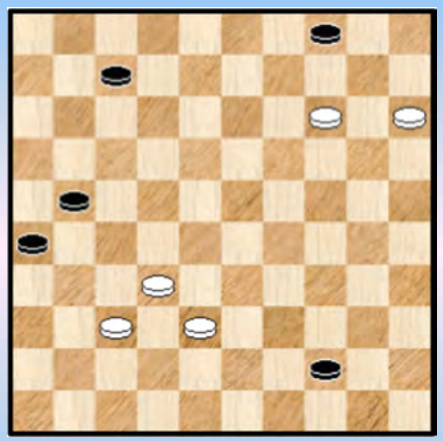

Diagram 11-1 Waz

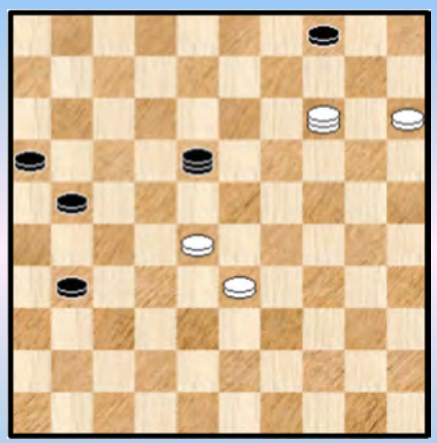

Bergal,B. (Boris) - Gulyaev,S. (Stanislaw) URS-ch 20-10-1963

In **diagram 11** is zwart aan zet : **50**. … 44-49 **51**. 38-33 49x27 **52**. 14-10

=> Na deze zet wordt het gevaarlijk voor zwart. Een duidelijke remise valt aan te geven via :
52. 14-09 04x13 53. 15-10 13-18
++ Nu niet onmiddellijk 54. 10-04 **?** 26-31 **!** 55. 37x17 27-36 **+**
++ Maar 54. 33-28 07-12 55. 37-32 (nog steeds niet 10-04 **?**) 27x38 en nu pas 56. 10-04 **=**

52. ... 27-31 **53**. 37-32 31-27 **54**. 32-28 27-18 **55**. 10-05 07-11 **56**. 05-19 11-16
57. 19-14 26-31 **Diagram 11-1** Een interessant moment.

58. 14-03 **?**

=> In feite kon wit hier remiseren via : 58. 33-29 **!** 18x34 59. 28-22 **!** Door middel van een schijfoffer verzekert wit zich van het bezit van de lange lijn. Gelet op de aanwezigheid van schijf 22 die moet afgestopt blijven is totaal niet te zien hoe wit hier vooruitgang zou kunnen boeken. Bijkomend staan alle zwarte schijven nog eens in post - Scouppe territorium.

58. ... 31-36 **?**

=> Zoals we in de partij zullen zien zal dit uiteindelijk tot een post - Scouppe positie aanleiding geven, theoretisch remise dus. Als volgt kan zwart wel degelijk winnen. Erg moeilijk maar toch wel fraai.

58. ... 21-26 59. 03-14 neemt de lange lijn in bezit. De bedoeling is duidelijk : als zwart wil oversteken met bijvoorbeeld 31-37 volgt dadelijk 28-22 **! =**

(Analyse) Diagram 11-2 Waz

59. ... 18-27 **!** een zeer moeilijk te vinden zet en ook de enige die wint **Diagram 11-2**

++ Op 60. 14-23 kan nu wel 31-37 **+**
++ 60. 14-05 27-21 **!**

>> 61. 28-22 21-27 62. 22-17 27-21 **+**
>> 61. 28-23 31-37 62. 23-18 of ? 37-42 **+**

Terug naar de partij.

59. 03x26 36-41 **60**. 26-03 **Diagram 11-3**

Diagram 11-3 Zaz

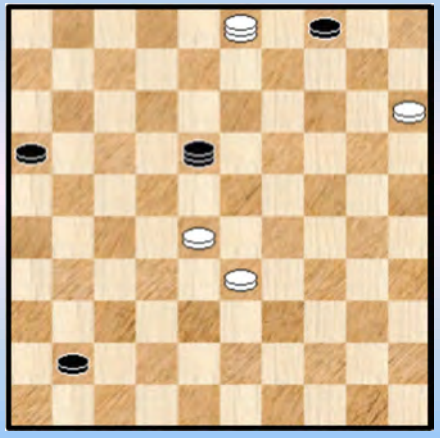

Diagram 11-4 Zaz

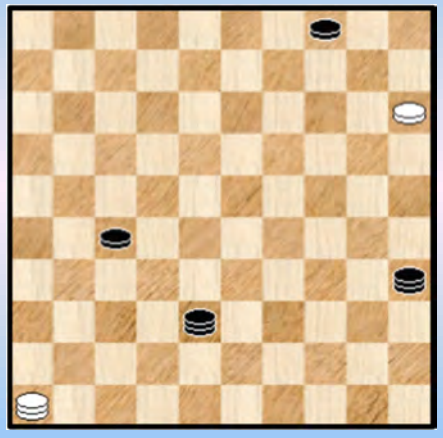

60. … 41-46 wat anders ? **61**. 33-29 **!** 46x40 **62**. 03-14 **!** neemt de lange lijn en daarmee zadelt wit zijn tegenstander op met een post - Scouppe oftewel een remise - positie.

Zoals we wel meer zien - en psychologisch zeker te begrijpen - weigert zwart zich neer te leggen bij de situatie en probeert nog een aantal post - Scouppe grapjes in de stand te lassen. Het zal tevergeefs blijken.

62. … 40-35 **63**. 14-46 16-21 **64**. 46-41 18-29 **65**. 41-46 29-24 **66**. 46-05 24-42 **67**. 05-14 21-27
68. 14-46 42-38 **Diagram 11-4**

69. 46-05

Inderdaad kon duidelijk niet 69. 46-32 **?** 35-49 **=** maar er kon ook niet : 69. 46-14 **?** 38-24 **!**
70. 14-05 27-31 71. 05-14 31-36 en wit moet de lange lijn verlaten. Winst voor zwart.

69. ... 38-33 **70**. 05-46 (niet 70. 05-14 **?** 33-24 enz.) **70**. ... 33-24 **71**. 46-14 (niet 71. 46-05 **?** 27-31
72. 05-14 31-36 en wit moet van de lijn af)

71. ... 24-29 **72**. 14-46 29-38 **73**. 46-05 38-47 **74**. 05-46 35-49 **75**. 46-37 49-35 **76**. 37-05 47-29
77. 05-46 29-42 **78**. 46-05 42-24 **79**. 05-14 24-02 **80**. 14-37 35-13 **81**. 37-28 13-09
82. 28-46 27-31 **83**. 46-05 02-35 **84**. 05-46 09-13 **85**. 46-28 13-24 **86**. 28-05 35-44
87. 05-32 31-36 **88**. 32-46 44-49 **89**. 46-28 04-09 **90**. 28-46 24-38 **91**. 46-28 49-35
92. 28-46 35-49 **93**. 46-28 49-35 **94**. 28-46 35-49 **95**. 46-28 09-13 **96**. 15-10 38-15 **1-1**

Het hoogtepunt van de partij lag in de afwikkeling voorafgaand aan de post - Scouppe. Een erg moeilijk stukje om te behandelen. Ook voor sterke Russische spelers ☺.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 12 Waz

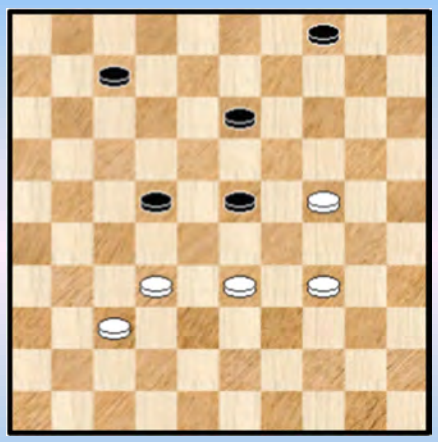

Diagram 12-1 Waz

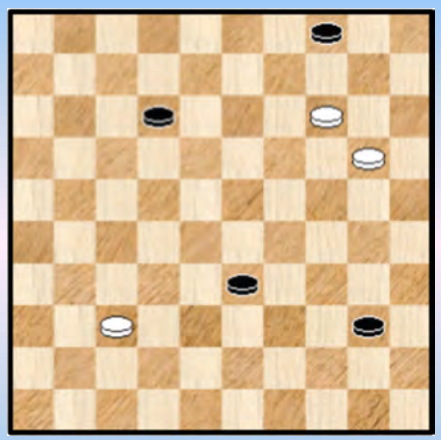

Bos,H. - Jong,de,D. (Douwe) Sneek 26-02-1966

We beginnen met de stand van **diagram 12**. Daar is niks aan de (dam) hand. Een vijf om vijf en wit is aan zet.

51. 24-20 07-12 **52**. 20-14
=> 52. 37-31 lijkt een meer logische keuze

52. ... 13-18
=> Ook kon 52. ... 12-18 53. 14-09 **?** 22-28 54. 33x22 18x38 55. 09x29 en dit wint voor zwart

53. 33-29 22-28
=> 53. ... 04-10 54. 14x05 12-17 55. 05x28 22x24 **=**

54. 29-24
=> Men had hier eerder verwacht : 54. 32-27 28-33 55. 29x38 23-29 56. 34x23 18x29 **=**

54. ... 28-33 **55**. 24-20 23-28 **56**. 32x23 18x40 **diagram 12-1**

De stand schurkt nog niet tegen de uiterste winst / remise - grens aan maar het is duidelijk dat zwart nu groot voordeel heeft. En tevens dat we naar een Scouppe - eindspel gaan. Het moment ook om een van de redenen aan te halen waarom Scouppe - eindspelen zo vaak kunnen voorkomen.

Wanneer er en zwarte schijf op 4 staat (een belangrijk ankerveld om een schijf te houden trouwens in veel speltypes) en wit komt aangestormd met twee schijven dan plaatst die laatste automatisch een schijf op 36 om aldus de andere schijf te laten passeren. Meteen staat het Scouppe - schijvenkoppel op zijn plaats.

Uit de stand van **diagram 12-1** kunnen we nog iets halen : het Scouppe - eindspel dat er zit aan te komen neigt naar een “Scouppe 25”. Nuttig om weten … en vooral de plaats van de zwarte extra schijf is relevant.

57. 20-15 40-44 58. 14-10

=> We blijven in remise - territorium al noteren we wel dat 58.15-10 **?** noch 58. 14-09 ? 04x13 volstaan voor remise.

58. ... 44-49 **59**. 10-05 33-39 **Diagram 12-2**

Diagram 12-2 Waz

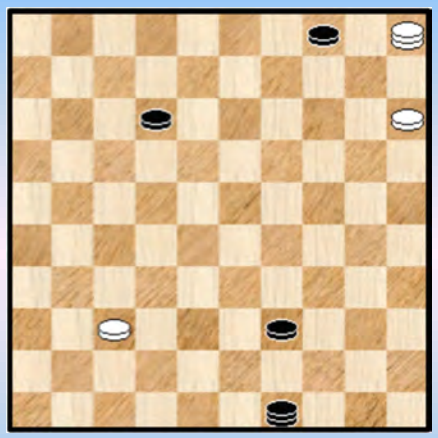

(Analyse) Dia 12-3 Tableau !

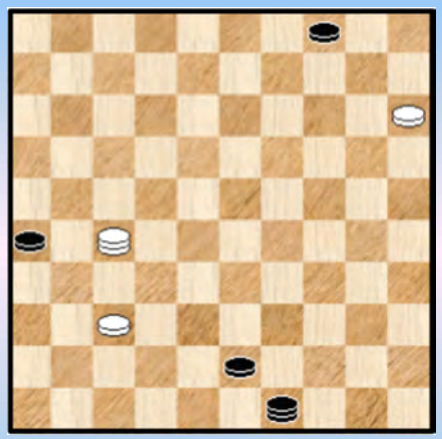

60. 37-31 Een goede zet, al kon wit hier een erg aardige en assertieve remisegang sprokkelen en we geven die mee :

=> 60. 05-28
++ 60. ... 39-43 61. 28-23 12-17 62. 23-28 17-21 63. 28-32 21-26 64. 32-27 **!** **Diagram 12-3**
Een (remise) tableau - plaatje.
++ 60. … 49-44 61. 28-23 12-17 62. 37-32 39-43 63. 23-19
>> 63. … 44-35 64. 19-28 17-21 65. 28-23 21-26 * 66. 32-27 43-49 67. 23-14 Remise omwille van post - Scouppe.
>> 63. ... 44-50 64. 19-08 17-22 65. 08-13 **=**

60. ... 49-16 zie **diagram 12-4**

Diagram 12-4 Waz

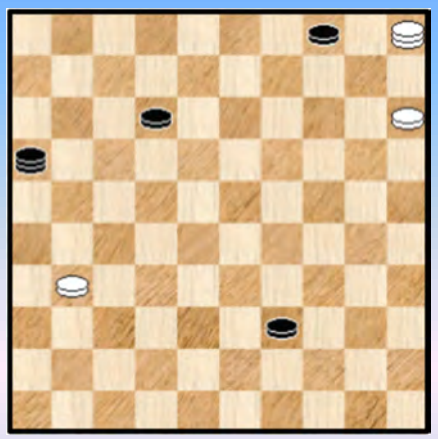

61. 31-26 **?**

Hierna komt wit effektief terecht in een “Scouppe 25”.
Wit had moeten zoeken of er nog remisemogelijkheden in de stand aanwezig waren.

En er was inderdaad nog altijd een remise aanwezig, een mooie trouwens :

=> 61. 05-28 39-43 * 62. 28-23

++ 62. ... 16-07 63. 23-32 43-49 * 64. 32-16 07-01
65. 31-27 49x21 66. 16x32 **=**

++ 62. ... 12-17 63. 23-28
>> 63. … 16-11 64. 28-32 43-49 * 65. 32-16 11-06 66. 31-27 49x21 67. 16x32 **=**
>> 63. ... 17-21 64. 28-41 **!** **=**

Hierna zal het eigenlijk erg snel naar het einde gaan. Gelet op de ideale plaats van de vrije schijf. In een Scouppe 25 staat die ideaal op 34 (of nog veld 39) , hier vertaald naar veld 17 (of nog veld 12). Dit maakt het opstellen van de vangstelling erg makkelijk.

61. ... 39-44 **62**. 05-46 44-50 **63**. 46-05 50-06 **64**. 26-21 een beetje vroeg, maar kom 16x27
65. 05-46 06-01 **66**. 46-05 27-13 **67**. 05-46 13-02 **0-2**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 13 Waz

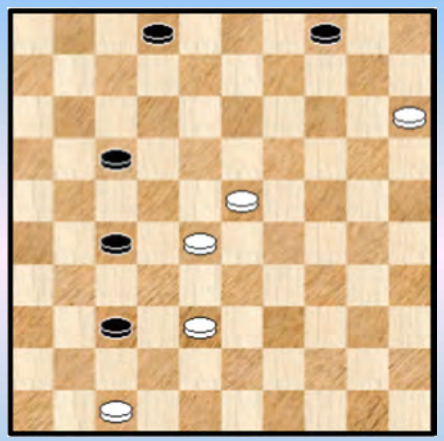

Diagram 13-1 Waz

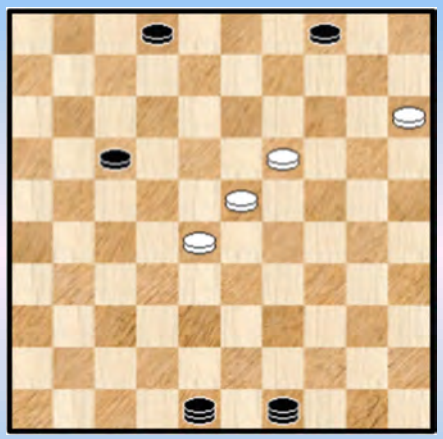

Jong,de,D. (Douwe) - Witt,de,H. (Henk) DGZ oc 10-09-1968

In **diagram 13** is wit aan zet. Eén enkele zet kan het verschil maken tussen remise of winst. Dat is ook hier het geval :

53. 38-33 **?**
=> Remise is : 53. 23-19 37-42 54. 15-10 42x22 55. 10-05 22-28 56. 05-14 28-33 57. 14-25 enz.

53. ... 27-32 **!**
=> Met 53. ... 37-42 54. 47x38 27-31 komt zwart er niet

54. 33-29 Ja, er is maar alleen deze zet **54**. … 32-38 **55**. 23-19 38-43 **56**. 29-23 43-49
57. 47-42 wat anders ? 37x48 en de stand van **diagram 13-1** wordt bereikt.

Kan dit nog mislopen voor zwart ? We kijken eerst gauw naar de uitslag van de partij ☺ en het antwoord is : ja !

58. 19-14 48-26
=> Een leuke winst komt er na 58. ... 48-37 59. 23-19 37x23 60. 19x28 49-35
++ 61. 14-10 35-19 62. 10-05 19x46 **+**
++ 61. 28-23 35-19 62. 14-09 19x37 **!** **+**

59. 14-10 17-22 **60**. 28x17 26x45 **61**. 10-05 **Diagram 13-2**

Diagram 13-2 Waz

Er staat een pre - Scouppe op het bord. De vrije schijf staat op veld 2 (een ruime afstand van het maximale veld 22) en het opstellen van een vangstelling zou dan ook geen probleem mogen geven.

61. … 45-01 **62**. 05-46 01-45 **63**. 46-05 02-08
64. 05-14 08-13 **65**. 14-46 49-16 **66**. 46-14 16-02
67. 14-10 45-34 **68**. 10-05 34-29 **69**. 05-14 29-12
70. 14-05 12-03 **71**. 05-46 03-25 **72**. 46-41

Zie **Diagram 13-3**

Diagram 13-3 Zaz

Diagram 13-4 Zaz

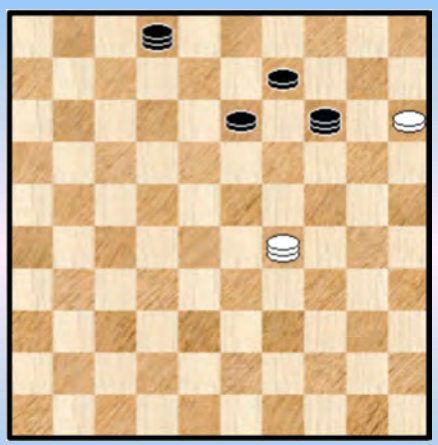

Het gevoelen dat opwelt uit de voorbije zettenreeks is dat zwart in de knoop raakt bij het opstellen van de vangstelling. Uiteindelijk komt hij met een wat onorthodoxe oplossing.

72. ... 04-09

Wit moet nu inderdaad de lange lijn verlaten maar de zwarte stand is natuurlijk onhandig om te hanteren.

73. 41-47 25-14 **74**. 47-29 spant een kleine valstrik **Diagram 13-4**
74. … 14-05 **?** **75**. 29-20 **!** 05-14 **76**. 20-25 en de dreiging 15-10 valt niet te pareren. **1-1**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 14 Zaz

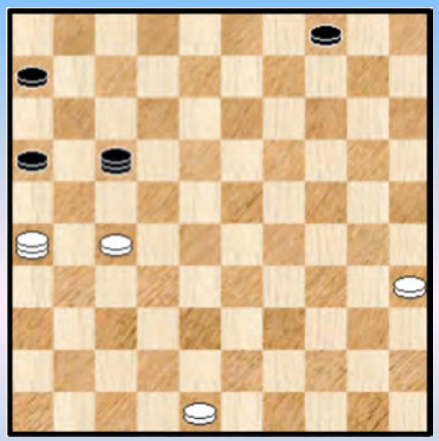

Diagram 14-1 Waz

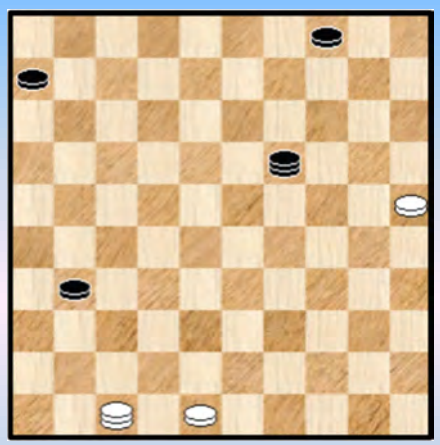

Haan,de,B. - Jong,de,D. (Douwe) DGZ oc 19-11-1968

Dit lijkt een perfekt gelijke stand, naar materiaal toe en ook naar opstelling. Toch is dat niet volledig het geval. Schijf 27 staat namelijk **wankel**.

58. … 17-03 **59**. 26-37
=> Eigenlijk kan wit beter assertief naar remise streven, bijvoorbeeld : 59. 35-30 03-09 60. 30-24 09x36 61. 24-19

59. ... 03-09 **60**. 27-21 16x27 **61**. 35-30 09-13 **62**. 30-25 13-24 **63**. 37-41 27-31 **64**. 41-47 **?**

We weten niet wat wit bezielt. Hij geeft hier zomaar, ongegeneerd ☺ en volledig uit vrije wil de lange

lijn op. We moeten soms vaak heksentoeren verrichten om de lange lijn te veroveren - ja, het Scouppe - gebeuren is uiteindelijke één grote poging om die lange lijn te veroveren - en hier geeft wit die zomaar prijs !

64. … 24-19 **Diagram 14-1**

=> Dit is geen Scouppe - stand (meer). De meerderheidskleur heeft gewoon de lange lijn. Toch kan wit nog net remiseren via 65. 47-36 **!** 31-37 66. 25-20 06-11 67. 36-47 11-16 68. 47-36 16-21 69. 36-47 21-26 70. 20-15 19-13
++ 71. 48-42 37x48 72. 47-41 **=** post -Scouppe
++ 71. 47-36 13-19 72. 36-47 enz. **=**

Maar wit laat ook dit afweten : **65**. 25-20 **?** 31-36 **66**. 48-42 19-32 **67**. 20-15 **Diagram 14-2**

Diagram 14-2 Zaz

Diagram 14-3 Zaz

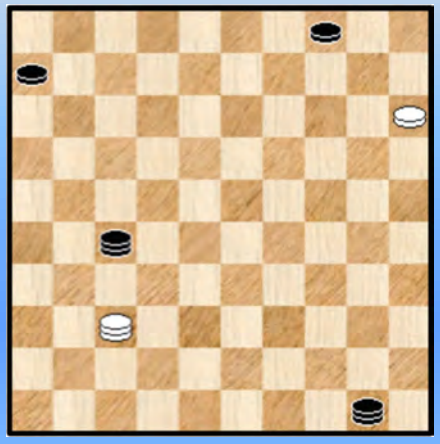

67. … 32-05 **!**

=> Zwart doet het prima. Zeker niet overhaasten met : 67. ... 06-11 **?** 68. 42-38 32x43 69. 47-33 11-16 70. 33-28 **!** en we hebben een remiserende post - Scouppe.

In de partij zal zwart nu eerst de witte schijf veroveren.

68. 42-38 05-28 **69**. 47-42 36-41 **70**. 42-47 41-46 **71**. 47-42 46-41 **72**. 42-47 41-36
73. 47-42 36-27 **74**. 38-33 28x50 **75**. 42-37 (**diagram 14-3**)

Door de manier waarop de witte schijf is buit gemaakt kan wit alsnog een pre - Scouppe forceren. Maar daar heeft de zwartspeler natuurlijk geen moeite mee.

75. … 27-18 **76**. 37-19 06-11 **77**. 19-10 11-17 **78**. 10-19 18-01 **79**. 19-08 01-12 **80**. 08-19 50-45
81. 19-32 12-01 **82**. 32-41 45-18 **83**. 41-46 01-06 **84**. 46-32 04-10 **85**. 15x04 18-13
86. 04x11 06x46 **0-2**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 15 Waz

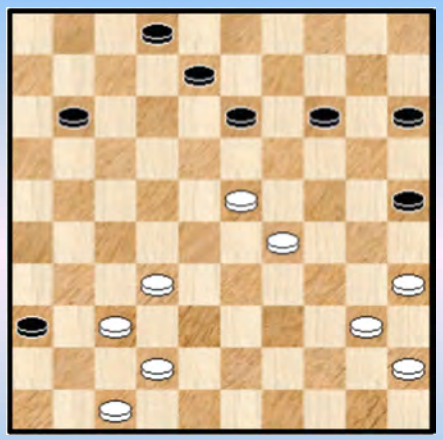

Kaderabek,P. (Pavel) - Simonelli,R. (Roberto)
EU-chL 17-06-1969

We leiden dit fragment anders in dan gewoonlijk ☺ : **1969**, de maanlanding staat voor de deur en **Eddy Merckx** stormt naar zijn eerste Tourzege. Uiteindelijk wordt hij de beste renner uit de (wieler) geschiedenis. In 2019 bij de passage van de ronde van Frankrijk in Brussel scandeert de menigte nog eens ouderwets zijn naam : Eddy, Eddy, Eddy, …

Ja, het was heerlijk supporteren voor Eddy Merckx want hij won bijna steeds …

Maar nu naar ons fragment … Twee spelers die weleens op het Europese toneel streden maar niet echt topspelers waren. In de aanvangstelling van **Diagram 15** staat wit al een schijf voor maar raakt die dan weer kwijt. Uiteindelijk zal hij toch de partij winnen.

38. 42-38 **?** 13-18 **39**. 23x03 11-16 **40**. 03x20 15x31 Daarmee is de stand opnieuw gelijk
41. 35-30 25x34 **42**. 40x29 02-08 Waarom wachten met 16-21 ?

43. 29-24 16-21 **44**. 24-20 21-27 **45**. 32x21 31-37 **46**. 20-14 37-41

De beste. Ook het offer 37-42 geeft remise maar dit is allerminst duidelijk te zien en de doorbraak via 36-41 verliest analytisch.

47. 14-10 41-46 **48**. 10-04 **Diagram 15-1**

Diagram 15-1 Zaz

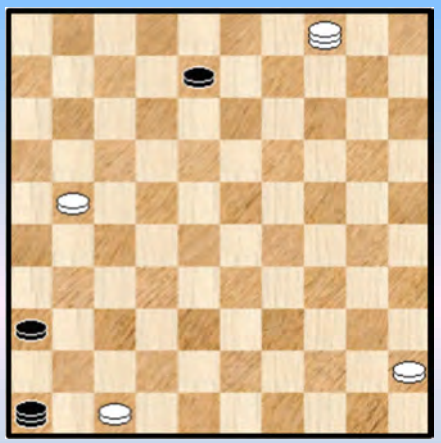

48. … 46-28 **?**

Een situatieschets : welk beestje hebben we hier voor ons ? Gelet op het feit dat wit nog maar 1 dam heeft hebben we hier een pré - Scouppe in potentie.

Er is meer te zeggen. De vrije schijf staat nog heel ver achteraan, op veld 45. Binnen der Scouppe - pyramide dus.

De extra schijf staat op 8. We hebben dus een potentiële pré - “Scouppe 8”. Nu hebben we in het theoretische gedeelte deze Scouppe 8 niet behandeld. Wel de Scouppe 2 en 3 en anderzijds ook de Scouppe 18.

Of korrekter gezegd : deze Scouppe 18 staat op dit ogenblik nog op het programma, en is dus nog te doen eigenlijk. Alleen kunnen we hier al noteren dat de Scouppe 18 - onder bepaalde omstandigheden - uiterst lastig kan zijn. Zeg maar de “moeilijkste” van alle Scouppe’ s met een extra schijf.

Wanneer we al deze ingrediënten samennemen en ook nog eens opmerken dat damhalen met de witte schijf naar een tweede dam niet evident is dan zou het wel eens kunnen dat we hier een bijzonder moeilijk Scouppe - eindspel voor ons hebben. Meer nog, het is zo.

We geven - in eerste instantie - de volgende twee zetten zonder technische kommentaar wegens te moeilijk.

Zet 48 van zwart verliest analytisch, alleen remiserend is 48. … 08-12 **!**

49. 21-16 **?**
=> Winnend is alleen 49. 04-18 **+**

49. ... 08-12 **!** het goede vervolg en de enige die analytisch remiseert.

50. 04-15 12-17 **?**
=> Hier kan zwart alleen remiseren door 50. … 28-22

51. 15-42 **!** Een erg goede zet, zie **diagram 15-2**

Diagram 15-2 Zaz

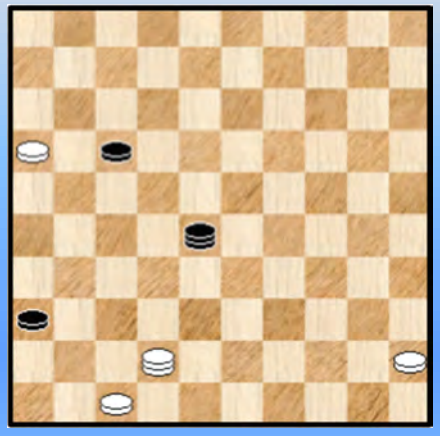

(Analyse) Dia 15-3 Zaz, wit wint

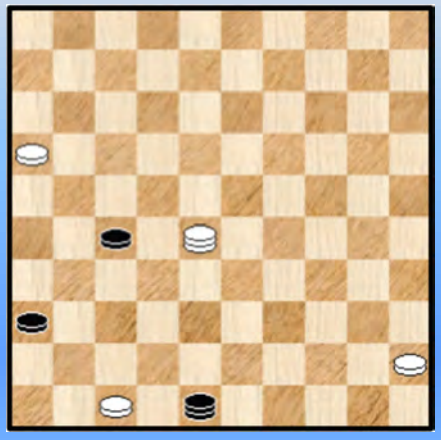

51. … 28-10 **?**

We willen even dieper ingaan op de stand van het diagram. Er zal meteen ook blijken waarom de tekstzet erg sterk is.

De zwarte dam heeft het moeilijk. Wanneer de dam op de lijn 46-05 blijft (zoals ook in de partij) dan speelt wit eenvoudig 42-33, wint de schijf op 17 en wint verder met de resterende pré - Scouppe.

Zwart moet dus op de lijn 50-06 navigeren. Naar 22 of 33 kan sowieso niet en naar veld 50 beperkt zwart de eigen mogelijkheden.

De beste is nog 28-39 maar de winst is verre van simpel, aartsmoeilijk eigenlijk :

=> 51. ... 28-39 52. 42-26 17-22

++ Wit mag echter niet onmiddellijk door naar dam : 53. 16-11 **?** 22-27 54. 11-07 39-48
55. 26-03 27-32 56. 07-01 32-38

>> 57. 03-21 36-41 **! =**
>> 57. 01-40 36-41 58. 47x36 38-42

++ Als volgt kan het wel naar winst : 53. 26-42 wit dreigt door te lopen naar dam. Wat kan zwart daar tegen inbrengen ?

>> 53. ... 22-27 54. 42-38 27-31 55. 38-42 en de resterende pré - Scouppe wint.
>> 53. ... 39-48 54. 42-33 22-27 55. 33-28 **!** **Diagram 15-3.** Deze stand, een Scouppe 27 wint. We verwijzen daarvoor naar het theoretisch gedeelte. Eerst moet wel te verstaan een tweede dam worden gekroond, daarna wordt met de nodige voorzichtigheid schijf 27 overmeesterd en tenslotte blijft er nog de resterende strand te winnen.

>> Het moeilijkste gedeelte dan nog : 53. ... 39-34 **!** 54.16-11 22-28 **!** zwart heeft nog resources

>1 Nu niet het voor de hand liggende 55. 11-06 **?** 28-32 **!**

>2 56. 06-01 34-48 57. 42-26 32-37 58. 26x42 48x37 **=**
>2 56. 42-48 34-25 57. 06-01 32-38 58. 01-34 25x39 59. 48x25
>3 En nu niet 59. … 38-42 **?** 60. 47x38 36-41 61. 25-34 **+**
>3 Maar 59. ... 36-41 60. 47x36 38-42 **=**

>1 55. 42-38 **!** Hierna komen er geen fundamentele moeilijkheden meer, al blijft het oppassen. We geven een mogelijke variant :

55. … 34-12 56. 11-06 12-01 57. 38-16 28-33 58. 16-43 01-07 59. 06-01 07-16
60. 43-48 16-21 61. 01-06 33-38 62. 06-01 21-26
>2 En nu niet 63. 01-29 wegens 38-42 **!** **=**
>2 Maar eerst nog een tempo - zet : 63. 01-23 26-08 64. 23-29 wint de schijf en nadien ook de resterende pré - Scouppe.

52. 42-33 10-05 **53**. 33x06

De moeilijkheidsgraad van de stand is nu drastisch verlaagd. Er blijft een simpele pré - Scouppe met makkelijk te formeren vangstelling om zwart van de lange lijn te verdrijven.

53. … 05-46 **54**. 06-01 46-28 **55**. 01-06 28-23 **56**. 06-39 23-05 **57**. 16-11 05-46
58. 11-06 46-05 **59**. 06-01 05-19 **60**. 45-40 19-32 **Diagram 15-4**

Diagram 15-4 40-35 ?

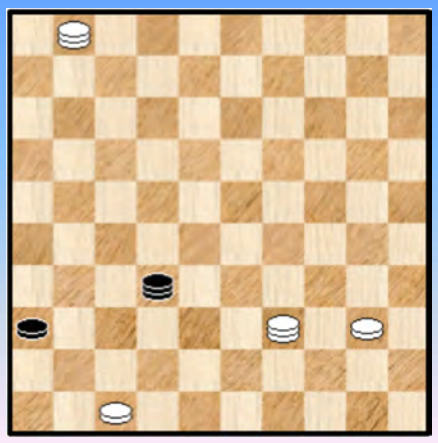

Diagram 15-5 05-37 ?

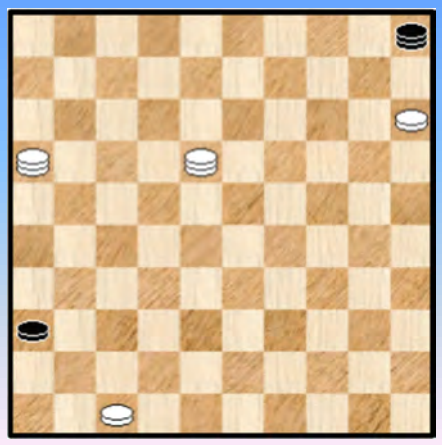

61. 40-35 **?**

Wit is kennelijk niet op de hoogte van het Scouppe - gebeuren. Hij plaatst zich zowaar buiten de Scouppe pyramide. Om het anders en zeer duidelijk te zeggen : van een winnende stand stappen we **pardoes** in een remise - stand.

Misschien was dit wel gespeeld onder het motto : een schijf aan de rand kan niet worden aangevallen ☺ Maar soms mag een schijf nu eenmaal niet naar de rand.

61. … 32-14 **62**. 35-30 14-19 **63**. 30-25 19-32 **64**. 25-20 32-37 **65**. 20-15 37-19 **66**. 39-48 19-46
67. 01-07 46-19 **68**. 07-16

Wit wil toch wel even proeven van de geneugten van de post - Scouppe valstrikken en hij zal er sukses mee boeken.

68. … 19-46 **69**. 48-26 46-05 **70**. 26-03 05-37 **71**. 03-09 37-05 **72**. 09-18 **Diagram 15-5**
72. … 05-37 oeps, het is zover **73**. 18-27 **!** 37-48 **74**. 27-32 48-39 **75**. 15-10 39-25

76. 10-05 25-03 **77**. 32-37 03-25 **78**. 16-11 25-48 **79**. 37-26 48-25 **80**. 11-17 25-43
81. 17-28 43-49 **82**. 47-42 49-16 **83**. 42-37 16-27 **84**. 28-33 **Diagram 15-6**

Diagram 15-6 Zaz

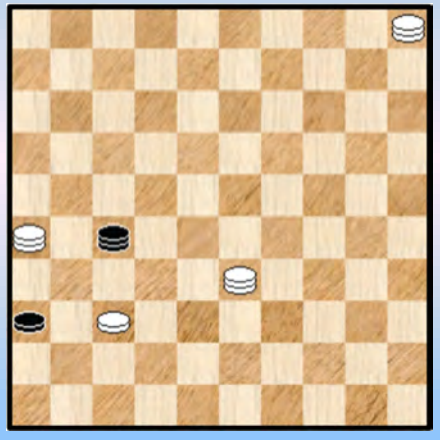

De indruk die van de zettenreeks uitgaat is dat ondanks het overtal aan dammen het wit niet goed lukt om snel iets sluitend te vinden. We verwijzen hieromtrent ook nog eens naar de drie mogelijke vangstellingen die we gaven (eens wit drie dammen heeft) bij het behandelen van het Scouppe - eindspel.

In plaats van het gespeelde 84. 28-33 kon wit het leuke
84. 37-31 **!** met winst.

84. ... 27-43 **?** (zwart kon nog naar veld 16) **85**. 33-38 **2-0**

Wat hebben we allemaal gehad in dit eindspel ?

Het begon met een kombinatie, er kwam een “Scouppe 8” met een uiterst moeilijk stukje waar we heel even forfait moesten geven. Zwart raakte toen onnodig de extra schijf kwijt met een enorme verlaging van de moeilijkheidsgraad als gevolg. Daarna vond wit er niks beter op dan vrijwillig uit de Scouppe - pyramide te stappen, maar geen nood want hij spant een succesvolle post - Scouppe valstrik. Tenslotte - eens de drie dammen bereikt - heeft wit nog enige moeite om de vangstelling te formeren.

Ja, de witspeler gebruikte hier wel een erg “opgemerkte strategie” ☺ : vrijwillig naar een post - Scouppe overgaan en daarna van de tegenstander winnen via de welbekende post - Scouppe valstrikken.

- -- --- o – O – o --- -- -

Annex 1

Ja, we hebben een klein stukje in de analyse overgeslagen wegens te moeilijk. Geven we het daarom op ? We gaan nog eens proberen en we starten met de betreffende stand in kwestie, stand die we (opnieuw) afficheren :

Diagram 15-1 Zaz

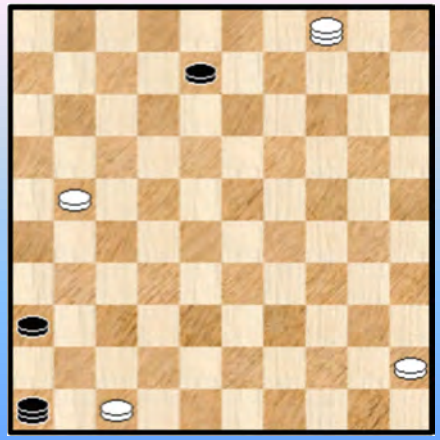

Voor de bijbehorende kommentaar (bij dit diagram) verwijzen we naar eerder. Zwart speelde in de stand **48**. … 46-28 **?**

De enige zet waarmee zwart kan remiseren is echter

=> 48. … 08-12 **!**

We tonen dit nu aan. Wit heeft in essentie 4 mogelijkheden :

++ De eerste mogelijkheid kunnen we snel afhandelen :
49. 45-40 12-17 50. 21x12 46-23 =

Nu komt het zwaardere werk. Gordels goed vastsjorren …

++ 49.21-16 46-37 **!** de bedoeling zal snel blijken

>> 50. 16-11 37-31 **!** dreigt met dam afname 51. 04-15 12-17 52. 11x22 31x18 **=**
>> 50. 04-15 37-31 **!** 51. 15-33 **diagram 15-7**

(Analyse) Dia 15-7 Zaz

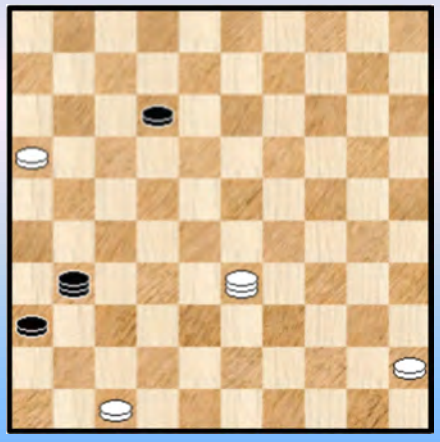

De laatste zet van wit is inderdaad gedwongen want 16-11 kon niet en op andere zetten van de dam komt zwart met 12-17 en de afruil 17-21 valt niet te vermijden. Met de tekstzet belet wit 12-17.

Er bestaan nu meerdere manieren om te remiseren, minstens twee. Een ervan is een hele moeilijk met weliswaar mooie momenten … We gooien al dat fraais weg (met wat (dam) pijn in het hart) en kiezen voor de simpele oplossing :

51. … 31-13 **!**

We kijken nu eens goed naar de aldus ontstane stand en remiseren kommentaarsgewijs, zonder echte varianten dus. Het is eens wat anders :

- Schijf 47 staat gepend.

- Ook schijf 45 kan niet naar 40 want zwart drijft de schijf door aan te vallen naar 35 in post - Scouppe - territorium, remise dus.

- De witte schijf op 16 kan niet verder wegens afruil en remise.

- Verder moet wit op de lijn 06-45 blijven want anders volgt 12-17 met de niet te pareren afruildreiging 17-21. Om dezelfde reden is de aanval 33-29 taboe.

- Tenslotte kan wit, zoals vermeld, op de lijn 06-45 blijven. Zwart pendelt echter op zijn beurt tussen de velden 31 en 13. Het is eens wat anders dan pendelen tussen 46 en 5 ☺

>> Indien wit met de dam op de lijn 04-36 speelt : 50. 04-22 (de beste nog) dan 37-31
51. 22-28 31-13 met hetzelfde remise - schema.

++ 49. 04-15 46-37 50. 21-16 37-31 **!** 51. 15-33 31-13 8 zie hierboven.

Alles samen dus een mooie remisevoering.

We gaan nu een (halve) zet verder in de partij.

49. 21-16 **?**

Eigenlijk is het heel normaal dat men in dergelijke moeilijke materie mistast. Hier kon wit winnen via (de enige) 49. 04-18 **!**

We proberen ook hier een beetje de achtergrond te schetsen. We kunnen natuurlijk niet alle mogelijke antwoorden 1 per 1 behandelen maar geven een voorbeeld voor de twee types antwoorden die zwart heeft. Zwart kan spelen op de lijn 06-45 of op de lange lijn 46-05. Het hoofdidee is natuurlijk dat wit streeft naar een tweede dam. Indien die er komt en de schijf op 45 blijft verder binnen de Scouppe - pyramide, dan wint wit.

++ 49. ... 28-37 50. 18-01

>> 50. ... 37-32 51.21-17 32-16 de beste zet, om het wit zo lastig als mogelijk te maken en de tweede witte dam te verhinderen.

52. 01-12 08-13 53. 12-29 13-19 54. 17-12 16-02 55. 29-18 19-24 56. 18-34 **+**

Er zijn een paar kleine variaties mogelijk maar het idee is duidelijk.

>> 50. ... 37-28 51. 01-06

>1 51. ... 28-32 52. 21-16 32-23 53. 06-39 **!** **+**
>1 51. … 28-23 52. 21-16
>2 52. … 23-01 53. 06-17 08-13 54. 16-11 **+**
>2 52. ... 08-13 53. 06-44 23-07 54. 44-40 07-01 55. 40-34 01x40 56. 45x34 **+**

++ Nu het tweede schema, met een zet op de lijn 06-45

49. ... 28-33 50. 21-16 33-39 de sterkste **diagram 15-8**

(Analyse) Diagram 15-8 Waz

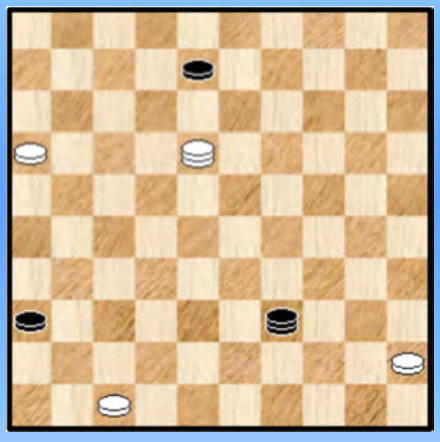

>> Wit mag hier zeker niet overgaan tot 51. 45-40 **?** 39-06 52. 18-01 *
Gedwongen, er dreigde 06-01 en op 52. 40-35 **?** 08-13 53. 18x09 06-28 **=** Post - Scouppe

52. 18-01 08-13 53. 40-35 13-19 54. 01-45 19-23 55. 45x12 06-28 opnieuw remise wegens post - Scouppe.

>> 51. 18-27

>1 Zwart kan vooreerst spelen met schijf 8
51. ... 08-12 52. 27-21 12-18 53. 21-32 neemt de lange lijn in bezit, vanaf nu moet zwart beletten dat schijf 45 verder kan

53. … 39-44 54. 32-37
>2 54. ... 44-17 55. 45-40 17-39 56 .40-35 **+** want wit haalt gewoon 3 dammen
>2 54. … 18-22 55. 37-48 **!**
>3 55. … 22-27 56.48-43 27-31 57.43-48 **+**
>3 55. ... 44-50 56. 16-11 **+**
>3 55. ... 44-49 56. 16-11 **+**

>1 51. ... 39-17 Wit wendt dezelfde hulpmiddelen als hierboven : 52. 27-32 17-22 53. 32-21 **!** 08-13 54. 21-32 22-44 55. 32-37 13-18 56. 37-14 18-22 57. 14-25

>2 57. … 22-27 58. 25-43 27-31 59. 43-48 **+**
>2 57. ... 22-28 58. 25-14 28-33 59. 14-20 33-39 60. 20-25 **+**

>1 Tenslotte kijken we hoe er te werk wordt gegaan als zwart de lange lijn neemt :
51. ... 39-28 52. 27-21 08-13 53. 21-43 28-17 Als zwart de lange lijn wil houden gaat schijf 16 door 54. 43-32 17-44 55. 32-14 enz. Nog meer van hetzelfde dus.

Daarmee zit onze taak er nog niet (helemaal) op. Terug naar de partij.

49. ... 08-12 **!** het goede vervolg en de enige die analytisch remiseert. We verwijzen naar de gegeven varianten.

50. 04-15 12-17 **?**
=> Hier kan zwart alleen remiseren door 50. … 28-22

We hadden dit in de analyse geponeerd, zonder bewijs evenwel. Tijd dus om dit nu te staven met varianten. Om het wat overzichtelijk te houden printen we eerst even **diagram 15-9** af

Diagram 15-9 Zaz remiseert

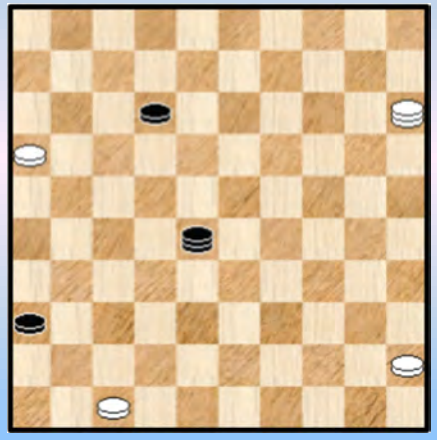

=> 50. … 28-22 **!**

Gelukkig zullen we nogal kunnen verwijzen naar de reeds behandelde varianten. We nemen de mogelijkheden van wit door :

++ 51. 45-40 22-18 52. 40-35 18-23 **=**
++ 51. 15-04 22-31 **!** inmiddels een welbekende zet voor ons allen 52. 04-15 12-17 **=**
++ 51. 15-10 12-17
 >> 52. 10-14 52...22-31 enz. **=**
 >> 52. 10-37 22-09 53. 37-48 09-25 **=** enz. zoals reeds eerder gezien

We nemen tenslotte nog de voornaamste mogelijkheden door op de lijn 15-36 :

++ 51. 15-29 12-17 enz.
++ 51. 15-20 22-31 52. 20-33 * 31-13 zoals eerder
++ 51. 15-42 22-13
 >> 52. 42-26 13-08 53. 26-37 08-13 **HVZ**
 >> 52. 45-40 12-17 53. 42-48 13-18 54. 40-35 18-23 post Scouppe, er rest nog wel passend de overtollige schijf weg te geven.

Zo, we zijn rond. Het was niet zó makkelijk …
We komen nu terug in de partij - analyse met **51**. 15-42 **!** enz.

- -- --- o – O – o --- -- -

Interludium - 2 Snow Leopard

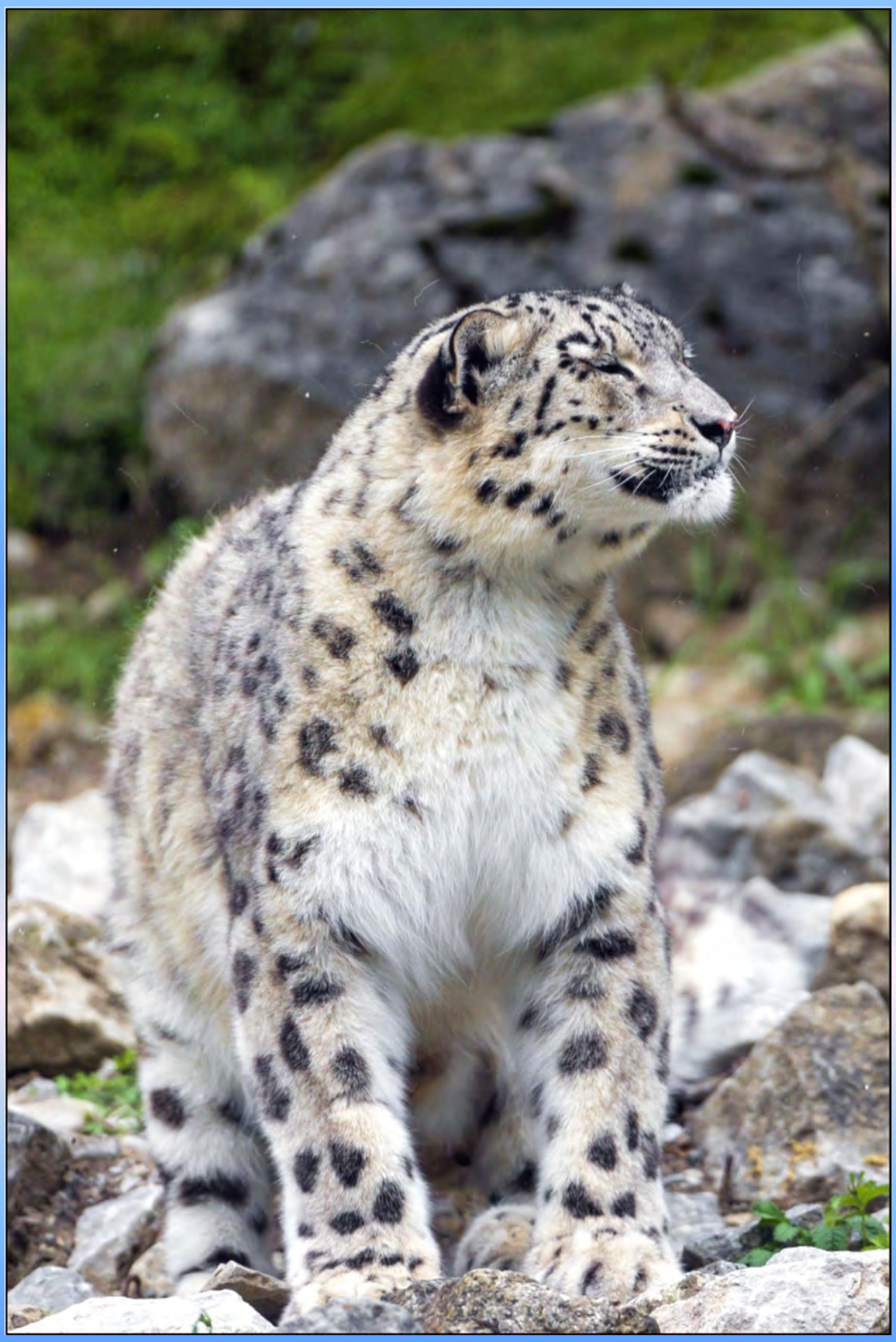

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 16 Zaz

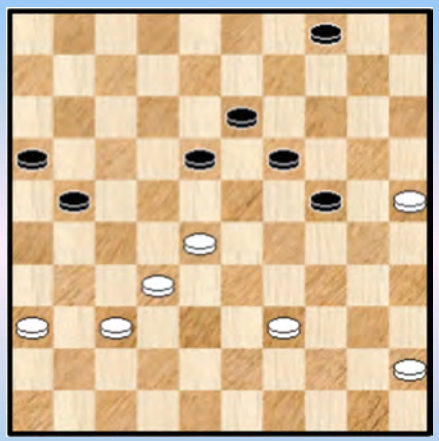

(Analyse) Diagram 16-1 Zaz

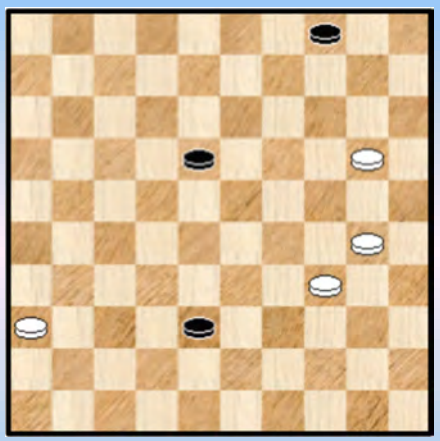

Golubin,A. - Andreiko,A. (Andris) URS-chT 00-03-1971

42. … 21-27 Andreiko, de geniale dammer en grote tegenstander van Ton Sijbrands, luidt de aanvalstrom. **43**. 32x21 16x27 **44**. 37-31
=> Het alternatief is 28-22

44. … 24-29 **45**. 31x22 18x27 **46**. 45-40

=> Ook aanlokkelijk, maar wel verliezend : 46. 39-34 29x40 47. 45x34 19-24 48. 28-23 27-32 **!** de enige 49. 23-19 13-18 50. 19x30 32-38 51. 25-20 zie **diagram 16-1**

++ Een mooie remisevariant komt er nog na 51. … 38-42 **?**
>> 52. 30-25 42-47 53. 20-14 18-23 54. 25-20 **!** 47x15 55. 14-10 **! =**
>> Ook 52. 20-15 18-22 53. 36-31 42-48 54. 31-26 48-37 55. 26-21 **=** geeft remise

++ 51. ... 38-43 52. 36-31 43-49 53. 30-25 49-38 54. 20-15 18-22 55. 31-26 22-27 56. 34-30 38-32 **+**

46. … 29-33

Zwart stelt wit voor een moeilijke keuze 36-31 of 28-23. Allicht is al veel gerekend, in feite komt er telkens een analytische remise.

(Analyse) Diagram 16-2 Zaz

=> We kijken eerst even naar het niet - gespeelde 36-31 :
47. **36-31** 33x35 48. 31x22 35-40 49. 22-17 40-44
50. 17-11 44-50 51. 11-06 50x22 52. 06-01

Diagram 16-2

De erg rechtlijnige variant geeft uit op het dit 4x2 - eindspel.

We geven het als **opgave 3** voor onze PC Blues - lezers. Wit remiseert.

47. **28-23** 33x35 **48**. 23x14 **diagram 16-3**

Diagram 16-3 Zaz

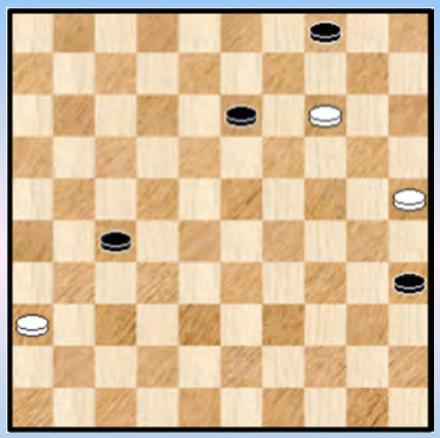

Diagram 16-4 Waz

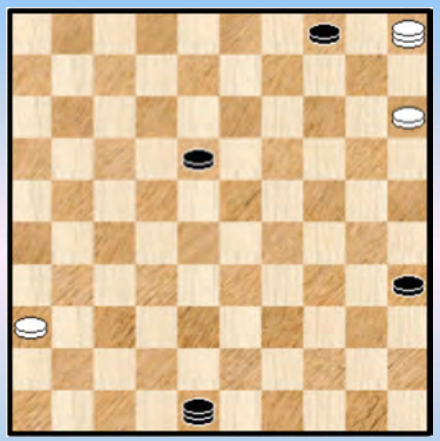

Zoals daarnet gezegd is de stand analytisch remise. De eerstkomende zetten stellen niet echt een probleem, voor geen van beide kleuren : **48**. … 13-18 **49**. 25-20 27-32 **50**. 20-15 32-38 **51**. 14-10 (doorbreken via 36-31 of 47-42 zou verliezen) 38-43 **52**. 10-05 43-48 **Diagram 16-4**

Vergeleken met voorgaand diagram is er ten gronde niks veranderd. Toch nemen we even de tijd voor een **situatieschets**. Welke soort Scouppe hebben we voor ons ?

We redeneren eventjes in termen / nummering dat wit de meerderheidskleur is zodat we naar ons theoretisch gedeelte kunnen verwijzen. Dan hebben we hier een potentiële (want de tweede dam staat nog niet volledig op het bord) “Scouppe 15”. De vrije schijf staat nog op veld 33, nog een veld lager dus dan het “maximale” veld 29.

We hebben gezien dat de “Scouppe 15” gewonnen is, met een vrij ingenieuze winst. Alleen is er een maar bij : het ging daarbij over een volledig genormaliseerde opstelling waarbij wit al twee dammen had en bovendien schijf 15 niet kon opschuiven.

In hoeverre verschilt **diagram 16-4** van de theoretische situatie ? In de eerste plaats staat de vrije schijf op veld 33. Dat is dus veeleer een extra voordeel voor de meerderheidskleur. Ten tweede heeft de meerderheidskleur hier zoals gezegd nog geen tweede dam. Nu zal die tweede dam er wel komen want er lijken op zich geen fundamentele belemmeringen.

Er is toch een maar. Door dit (nodige) damhalen en door het feit dat de meerderheidskleur momenteel maar over 1 dam beschikt kan dit de minderheidskleur toelaten (extra) akties te ondernemen die niet mogelijk zijn in de genormaliseerde Scouppe 15. We formuleren het op een zeer algemene manier.

Om het nu zeer praktisch te stellen resulteert het voorgaande erin dat de stand analytisch nog nipt remise is ! We zullen konkreet zien waarom.

53. 05-32 **!**

De enige zet van de witte dam die remiseert. Op alle andere zetten gaat zwart gewoon naar dam startend met 35-40.

53. ... 48-26 **!**

Een goeie zet, houdt alle opties open en vooral maakt het wit erg moeilijk de remise te vinden. Maar eerst kijken we nog waarom 35-40 niet kon :

=> 53. ... **35-40 ?** 54. 32-27 18-23 55. 36-31 **!** 48x26 56. 27-32 23-29 57. 32-38 29-34 58. 38-43 en de remise is een feit.

Naast de tekstzet had zwart nog een andere (goeie) zet waar wit al zijn (dam) talenten moet aanwenden om te remiseren. Omdat het er hier vaak leuk aan toegaat nemen we een kijkje :

=> 53. ... **18-22** 54.32-23

++ 54. ... 48-26 55. 23-07 **!** (de enige trouwens) dreigt met 07-11 55. … 22-28
56. 07-11 28-32 ***** 57. 11-16 32-37 58. 16-38 **Diagram 16-5**

(Analyse) Dia 16-5 Zaz (Rem.)

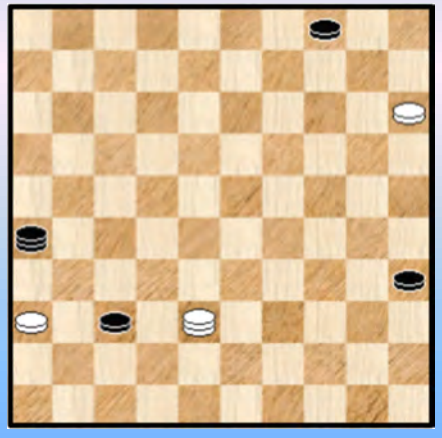

(Analyse) Dia 16-6 Zaz (Rem.)

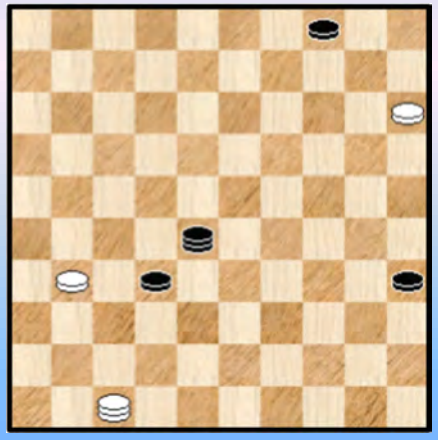

>> Op bijvoorbeeld 58. … 26-12 volgt 59. 36-31 **!** 37x26 60. 38-32 **=** Post - Scouppe.
>> 58. ... 35-40 59. 36-31 **!** 37-41 60. 38-49 26x42 61. 49x35 **=**

++ 54...22-27 55.36-31 **=** Post - Scouppe, hoe zwart ook slaat.

++ 54. . .. 48-42 55. 23-34 om schijf 22 aan te vallen 22-28 56. 34-39

>> 56. ... 28-32 57. 39-43 32-37 58. 43-48 **=**
>> 56. ... 42-33 57. 39-34

>1 57. ... 33-38 58. 34-39 28-32 59. 39-34 38-42 60. 34-43
>2 60. … 32-37 61. 43-48 **=**
>2 60. ... 42-38 61. 43-49 **=**

>1 57. ... 33-50 58. 34-29

>2 58. ... 28-32 59. 36-31 50-28 **!** om te vermijden dat wit offert met 31-27 en de lange lijn in bezit neemt (post - Scouppe, remise) 60. 29-47 zie **diagram 16-6**

>3 **60**. … 28-22 61. 47-36 22-28 62. 36-47 35-40 63. 47-41 **=**
>3 60. ... 28-39 61. 31-27 32x21 62. 47-38 21-26 63. 38-32 **=** post - Scouppe
>3 60. ... 35-40 61. 47-41 **=**
>3 60. ... 28-14 61. 47-24 14-28 62. 24-47 28-05 63. 47-29 05-19 64. 29-47 enz.

>2 58. ... 50-45 59. 29-01

>3 59. ... 45-50 60. 01-29 **HVZ**
>3 59. … 35-40 60. 01-06 28-32 61. 06-17 **!** 32-38 ***** 62. 17-21 38-42 63. 21-49 **=**
>3 59. ... 28-32 60. 36-31 start een lage mars 32-38 61. 31-27 38-43 62. 27-22 35-40
63. 22-18 43-49 64. 18-12 **=**
>3 Ook na 38-33 start er een lange mars, met veel voeten in de (dam) aarde :

59. ... 28-33 60. 36-31 45-50 61. 31-27 50-39 62. 01-45 33-38 63. 45-50
>4 63. ... 39-48 64. 27-21 38-43 65. 21-17 43-49 66. 17-12 **=**
>4 63. ... 39-30 64. 27-21 38-43 65. 21-16 ! (65. 21-17 **?** zou verliezen) 43-49 66. 16-11 **=**

Om het even samen te vatten : de zet 53. ... **18-22** zou het wit heel moeilijk gemaakt hebben, al kan

bij dit alles natuurlijk ook zwart mistasten. Vanuit een neutraal standpunt zien de remisevoeringen er leuk uit. In Scouppe - eindspelen heeft men naast de klassieke remise - middelen altijd een extra wapen : de tegenstander dwingen / doen migreren naar een post - Scouppe !

We keren nu terug naar de partij waar zwart **53**. ... 48-26 **!** heeft gespeeld. Een goeie zet zoals gezegd, en het wordt (opnieuw) erg moeilijk om de juiste verdediging te vinden.

Om visueel de draad wat op te pikken afficheren we eerst de laatste stand van zaken in **Diagram 16-7**

Diagram 16-7 Waz

54. 32-14 **?**

In het eigenlijke Scouppe - eindspel en ook in vele verwante gedaanten mag veld 14 op de lange lijn een beetje een bijzondere plaats innemen, hier is spelen naar 14 uit den boze.

Niet alleen veld 14, ook spelen naar andere velden op de lange lijn verliest. De reden is dat wit gewoon 35-40 speelt en in niks gehinderd naar dam gaat en zal winnen.

In de diagramstand moet wit assertief te werk gaan. Hij kan (nog) remiseren door naar 16 of naar 43 te gaan. De varianten kunnen deels in mekaar overgaan.

We pikken er 32-16 uit en tonen de remise aan.

=> 54. 32-16

++ 54. ... 35-40 55. 16-27 18-23 56. 27-32 enz. remise

++ 54. ... 18-23 55. 16-07 23-28 56. 07-11 28-32 57. 11-16 32-37 58. 16-38 en we bereiken de stand van **diagram 16-5** waarnaar we verwijzen.

Diagram 16-8 Zaz

++ 54. ... 26-17 (en ook de zetten 26-08 en 26-03) 55. 16-07

>> 55. … 17-12 56.07-01 **diagram 16-7** 35-40
57. 36-31 40-44 58. 31-27 **=**

>> 55. ... 18-22 56. 07-01 17-06 57. 01-23 06-17
58. 23-01 17-06 59. 01-23 06-11 60. 23-01 11-06
61. 01-23 06-01 62. 23-32 01-18 63. 36-31 en daarna 31-27 met post - Scouppe - remise.

++ 54. ... 26-12 55. 16-32 de enige ! De strategie van wit is toe te werken naar het Scouppe remise - offer.

>> 55. ... 18-22 56. 36-31 en bij de volgende zet 31-27 met post - Scouppe remise.

>> 55. ... 12-17 56. 36-31
>1 56. … 17-22 57. 32-38 22x36 58. 38-29 18-22 59. 29-33 22-27 60. 33-38 27-31
61. 38-42 **=**
>1 56. ... 18-22 57. 31-27 22x31 58. 32-23 **=**

>> 55...12-26 56.32-16 en uiteindelijk komen we terug van waar we vertrokken, een HVZ dus (Herhaling van zetten).

Een hele klus dus om te remiseren, maar een aantal mechanismes komen daarin steeds terug. Zeker leerrijk. Nu het hier voor wit is misgelopen zal het plots allemaal heel snel gaan. Met grootmeesterlijke hand stormt Andreiko nu naar dam, naar vangstellingen en naar winst :

54. ... 35-40 **55**. 14-05 40-45 **56**. 05-32 45-50 **57**. 32-05 50-06 **58**. 05-46 06-01
59. 46-28 * 26-48 ! **Diagram 16-9** **60**. 36-31 48x26 **61**. 28-19 26-17 **62**. 19-14 17-50
63. 14-19 01-06 **64**. 19-14 06-39 **65**. 14-46 39-33 **Diagram 16-10** **0-2**

Diagram 16-9 Waz

Diagram 16-10 Waz (einde)

Om de analyse van dit fragment af te sluiten nog een foto van het graf van Andreiko. Ook Sijbrands bezocht het graf in Riga als huldebetoon aan zijn grootste rivaal.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 17 Zaz

Kaplan,V. (Vladimir) - Zalitis,L. (Laimonis)
URS-ch 26-11-1974

53. … 14-19 **?**

Zwart staat nadelig. We zetten een klein vraagtekentje bij de zet al weten we niet of dit echt terecht is want de remise blijft voorhanden. 27-31 wou wel verliezen. In de diagramstand kan zwart een kleine kombinatie uitvoeren :

=> 53. ... 28-32 **!** 54. 37x17 14-19 55. 24x31 26x39
56. 17-12 39-44 57. 12-07 44-49 58. 38-33 49-44
59. 33-29 44-06

++ 60. 07-02 06-01 61. 29-24 01-23 **=**
++ 60. 07-01 06-28 **=**

Het komt hier dus niet eens tot een Scouppe - eindspel. Terug naar de partij :

54. 24x13 18x09 **55**. 25-20 27-31 **56**. 38-32 28-33 **57**. 43-38 33-39 **58**. 38-33 39x28
59. 32x23 22-27 **60**. 23-19 27-32 **61**. 37x28 31-37 **62**. 42x31 26x37 **63**. 19-14 **Diagram 17-1**

Diagram 17-1 Zaz

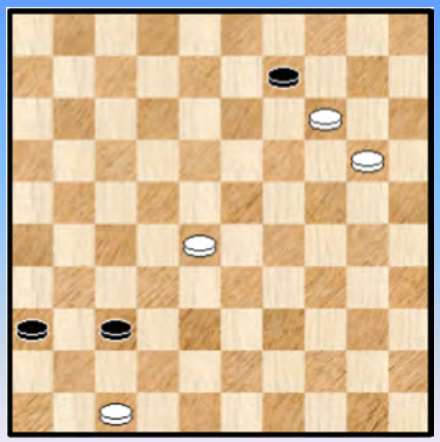

63. … 37-41

Er is niks aan de hand voor zwart. Naast de tekstzet geven ook 09-13 of 37-42 remise.

Bijvoorbeeld :

=> 63...37-42 64.14x03 42-48 65. 28-23 48-37 66. 23-18 en er blijft een (toekomstige) post - Scouppe over.

64. 14x03 41-46 **65**. 28-22 46-05 **66**. 22-17 05-46 **67**. 17-11 46-05 **68**. 11-07 05-46
69. 07-02 46-05 **70**. 02-16 05-46 **71**. 20-15 **2-0**

Hier stopt de partij in een post - Scouppe stand. De uitslag staat genoteerd in de database als 2-0

Drie mogelijkheden : tijdnood, zwart ziet het niet meer zitten of zwart wil gewoon naar huis. Een foutje in de database kan ook natuurlijk.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 18 Zaz

Diagram 18-1 Waz

Mulder,G. - Capelle,J. (Johan)
NLD-ch rayon Rayon 1 26-04-1975

We beginnen er aan bij **diagram 18**. Weliswaar staat er onmiddellijk niks bijzonders te gebeuren, maar een kleine intro misstaat zelden. We zien ook dat zwart er voor gezorgd heeft dat er een achteruitruil naar veld 4 zal gebeuren. Vaak een voorbode van Scouppe - gebeurtenissen.

45. … 09-13
=> 45. …27 -32 **?** 46. 36-31 32-37 47. 42-38 11-17 48. 31x42 **+1**
46. 33-29 22-28 **47**. 30-25 11-17 **48**. 24-20 17-22 **49**. 20x09 13x04 **Diagram 18-1**

50. 29-24
Toch wel even noteren dat bijvoorbeeld 25-20 vrijwel verliest :
=> 50. 25-20 18-23 **!** 51. 29x18 22x13 en het wordt aartsmoeilijk voor wit.

50. ... 18-23 **51**. 24-20 23-29 **52**. 20-14 29-34 **53**. 25-20 34-40 **54**. 20-15 40-44
55. 14-10 07-11 **Diagram 18-2**

Diagram 18-2 Waz

Diagram 18-3 Zaz

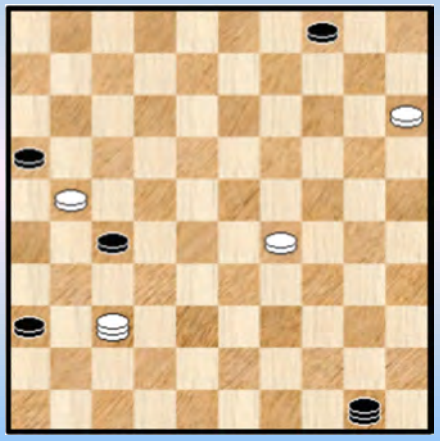

De voorbije zetten kenden een behoorlijk rechtlijnig verloop, zonder al te veel komplikaties, en de eerstvolgende zetten laten meer van hetzelfde zien.

56. 43-39 44x33 **57**. 36-31 27x36 **58**. 10-05 11-16 **59**. 05x37 33-39 **60**. 42-38 39-44
61. 38-33 22-27
=> een ietwat rare keuze. Men zou eerder het eenvoudiger 61. ... 44-49 verwachten.

62. 33-29 44-50 **63**. 26-21 zie **diagram 18-3** Zwart ziet hier een mooie manoeuvre :

63. … 50-39 **!**
=> Gelet op hetgeen zal komen kon is de tekstzet beter dan : 63. ... 27-32 64. 37x19 16x27 65. 29-24 met een duidelijke remise - stand.

64. 21x32 39-48 **!**
=> We vermelden nog even : 64. ... 39-43 65. 32-28 43-32 66. 29-24 32x30 67. 37-28 **=** wegens post - Scouppe.

65. 37-26
=> Wit kon natuurlijk niet naar 46 wegens 36-41 **+**
Om het anders te zeggen : wit moet dus van de lange lijn en zwart raakt aan een tweede dam !

65. … 36-41 zie **diagram 18-4**

Diagram 18-4 Waz

66. 32-27 **?**

Het gaat om een vier om vier stand met beide kleuren een dam en misschien denkt men dan snel : dit kan niet mislopen.

Deze zet verliest echter gewoon. Zwart neemt de lange lijn en zal schijf 27 kunnen veroveren en dan is het eigenlijk gedaan !

=> Om te remiseren moet zwart in **diagram 18-4** assertief te werk gaan : 66. 29-24 **!**

++ 66. … 41-47 kan natuurlijk niet
++ 66. … 41-46 67. 26-03 **!** 46x30 68. 03-14 post - Scouppe en remise !
++ Op een andere zet met de dam, bijvoorbeeld 66. ... 48-34 67. 26-37 **!** 41-46 ***** 68. 37-42 46x30 69. 42-37 **!** en opnieuw een post - Scouppe met remise.

Terug naar de partij.

66. ... 41-46 **67**. 26-03 48-25 **68**. 03-17 iets anders is niet beter **68**. ... 25-09 **69**. 17-26 09x36
De rest is eenvoudig

70. 26-03 36-18 **71**. 29-24 18-13 **72**. 03-26 13x35 **0-2**

Opvallend in dit fragment is de manier waarop de lange lijn wordt veroverd. Een mooie inspanning van de zwartspeler.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 19 Waz

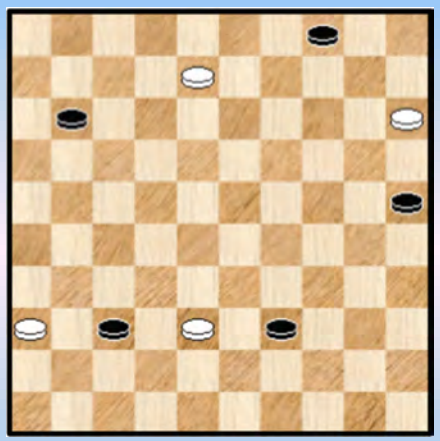

Waard,de,H.C. (Harry) - Teer,P. (Paul)
NLD-chT Hoofdklasse 1 04-10-1975

Diagram 19 ontstond na een kombinatieve afwikkeling. Zwart heeft een plusschijf en wit is aan zet. Wit kan, ja moet wel dam nemen. Maar op welk veld ? Het heeft inderdaad zijn belang …

51. 08-02 **?**

De remise komt er door dam te nemen op 3. Dit laat toe de nodige post - Scouppe - remiseringen te gebruiken en die zijn juist niet mogelijk indien wit dam neemt op 2.

Om de materie goed te (leren) beheersen geven we meerdere remise - mogelijkheden.

=> 51.**08-03** 39-44

(Analyse) Diagram 19-1 Zaz Remise

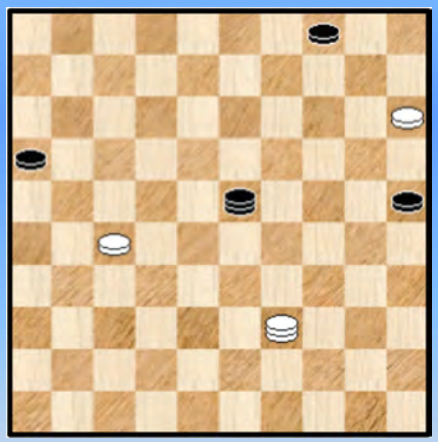

++ 52. 03-14 44-49 53. 14x46 49x21 54. 36-31 21-38 55. 46-28 11-16 56. 31-27 38x21
57. 28-46 **=** De laatste zet wijst de tegenstander op wel erg ostentatieve wijze op de ontstane post - Scouppe situatie ☺

++ 52. 03-26 44-49 53. 26x48 49x32 54. 36-31 32-23
55. 48-39 11-16 56. 31-27 **=** **Diagram 19-1**

De schijf op 27 mag niet worden aangevallen en is onaantastbaar wegens de post - Scouppe.

++ 52. 03-21 **!**
 >> 52. ... 44-49 53. 21-16 **=**
 >> 52. ... 44-50 53. 21-26 **=**
 >> 52. ... 11-16 53. 21-26 44-49 54. 26x42 49x32 55. 36-31

>1 55. … 25-30 56. 31-27 **!** 32x21 57. 42-37 **=**
>1 55. … 32-23 56. 31-27 25-30 57. 42-48 30-35 58. 48-43 35-40 59. 27-21 16x27 60. 43x16 **=**

U ziet het, het is een beetje spielerei, remisemogelijkheden bij de vleet eens het mechanisme onder de (dam) knie. Een makkie, een fluitje van een cent, niet zo moeilijk dus ☺ Terug naar de partij.

51. ... 39-44 **52**. 02x16 44-49 **!** Zie **diagram 19-2**

=> Had zwart dam genomen op 50 dan remiseert wit volgens de principes van hierboven, bijvoorbeeld : 52. ... 44-50 **?** 53. 16-21 50-39 om schijf 37 te beveiligen) 54. 21-12

++ 54. … 39-44 55. 12-26 **=**
++ 54. ... 39-30 55. 12-23 30-24 56. 23x41 24x42 **=**

We kijken nu even naar **diagram 19-2**

Diagram 19-2 Waz

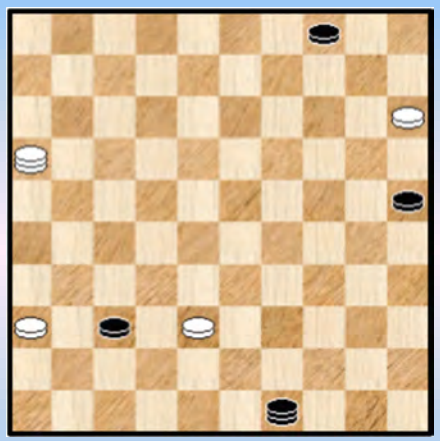

Een wat bijzondere situatie. Wit moet - spijtig genoeg, een zet doen. Een voorbeeld van **zugzwang** zeg maar.

53. 38-33

=> 53. 38-32 heeft ook al niet zoveel zin : zwart wordt wel 2 zetten teruggeworpen maar uiteindelijk levert dit niks op. We geven een mogelijke spelgang :

53. 38-32 37x28 54. 16-11 28-32 55. 11-33 49-35
56. 36-31 35-13 57. 31-26 13-27 58. 33-42 25-30 enz. **+**

=> Ook bet bezetten van de lijn 47-15 - dit om schijf 37 af te stoppen - is gedoemd te mislukken : 53. 16-02 49x32 54. 02-24 32-27 55. 24-29 27-13 en wit is ten einde raad. Op geen enkel moment kan een post - Scouppe worden gerealiseerd.

53. ... 37-42 zwart mag absoluut geen enkel tempo verliezen. Ook in het eindspel, althans daar waar het er echt om spant, is dit een gouden regel. We hebben dit al vaak gezegd.

=> 53. ... 49-44 **?** 54. 16-43
++ 54. … 44x28 55. 43-48 **=**
++ 54. ... 44x17 55. 36-31 37x26 56. 43-32 **=** Post - Scouppe.

=> 53. ... 25-30 **?** 54. 16-02 30-35 55. 36-31 37x26 56. 02-19 **=** Post - Scouppe.

54. 33-29

(Analyse) Diagram 19-3 Waz

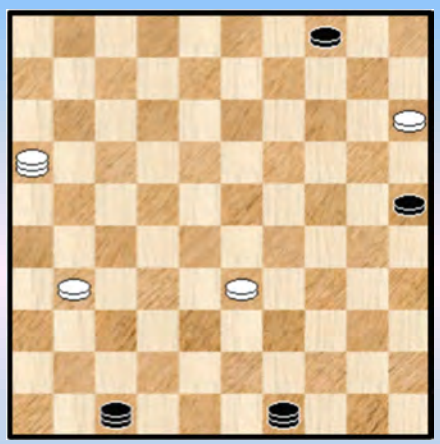

Diagram 19-4 Waz

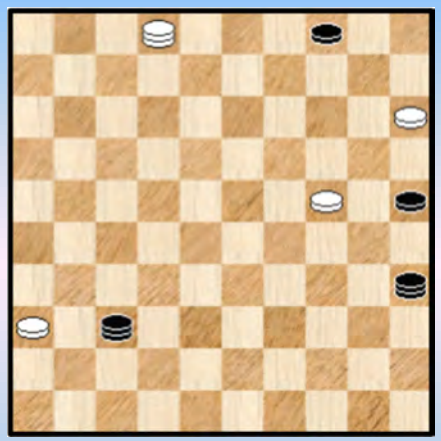

=> Op 54. 36-31 komt verrassend 42-47 **! diagram 19-3**
++ 55. 31-27 **?**
>> 55. … 47x29 **!!** + Nog maar eens een zugzwang.
>> 55. ... 47x24 **?** 56. 16-02 **! =**
Bijzonder leuk.
++ 55. 33-29 47x24 56. 16-11 24-13 57. 31-26 25-30 **+**

54. ... 42-48 **55**. 29-24 48-37 neemt de lange lijn in bezit **56**. 16-02 49-35 **! Diagram 19-4**

Geloof het of niet maar dit is de derde zugzwang. Een (dam) beestje dat uiterst zelden opduikt en hier krioelt het ervan. De derde zugzwang is meteen het definitieve einde van alle witte remiseplannen.

57. 02-16 35x02 **58**. 36-31 **?**

Wit kan op die manier wel bezit nemen van de lange lijn maar baten doet het niet want zwart heeft drie dammen, of althans die komen er aan. We gaan nog eens kijken of het de zwartspeler moeite kost om de vangstelling met 3 dammen te vormen :

Diagram 19-5 Waz (eindstand)

58. … 37x26 **59**. 16-32 25-30 **60**. 32-28 30-34
61. 28-32 34-39 **62**. 32-23 39-43 **63**. 23-28 43-49
64. 28-23 49-35 **65**. 23-28 26-03 **66**. 28-06 35-19
67. 06-50 19-05 **68**. 50-06 02-13 **Diagram 19-5 0-2**

De vangstelling is een kleine variatie op de eerste vangstelling die we zelf gaven in het theoretisch gedeelte.

Alles samen een prima (Scouppe -) eindspel van de zwartspeler !

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 20 Zaz

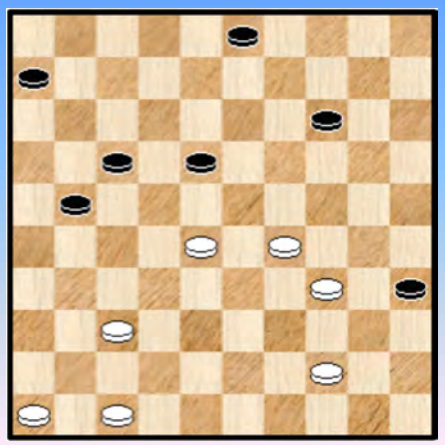

Diagram 20-1 Zaz

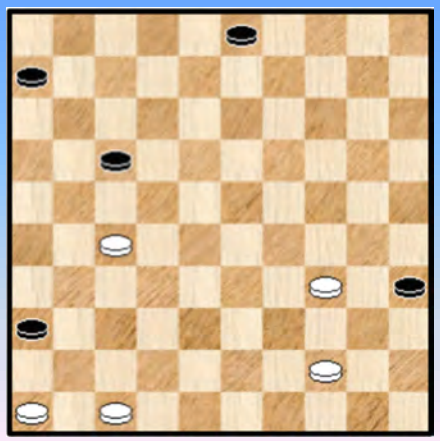

Smeenk,B. (Ben) - Geurts,J. (Joop)
NLD-chT Ereklasse 06-11-1976

We vertrekken bij **diagram 20**. Wit heeft zopas **43**. 33-29 gespeeld en zwart meent een goed zaak te doen door :

43. … 18-22 **?** **43**. 28-23 21-27 **44**. 37-31 27x36 **45**. 23-19 14x23 **46**. 29x27 **Diagram 21**.
Het is nu niet zwart maar wit die beter staat : centrumgericht en klaar om vele belangrijke velden in bezit te nemen.

46. … 06-11 **47**. 46-41 11-16 **48**. 41-37 17-21
=> 48. … 03-08 ? 49. 34-29 08-13 50. 29-24 **+**

49. 37-32 21-26 **50**. 27-22
=> Ook 44-39 en 34-29 zijn speelbaar.

50. ... 16-21 51. 22-18 26-31 **?**

=> Dit geeft het voordeel aan wit. Beter waren 03-09, 03-08 of 21-27.We zijn nu meteen op weg naar een Scouppe - eindspel.

52. 18-12 21-27 **53**. 32x21 31-37 **54**. 12-07 37-41 **Diagram 20-2**

Diagram 20-2 Waz

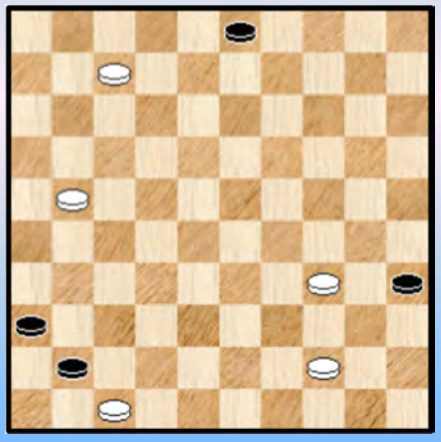

Dam nemen kan (meestal) gebeuren op 2 velden. Het gebeurt al eens dat we het verkeerde veld kiezen.

Omdat we een plaatje afficheren is die kans nog merkelijk groter ☺

55. 07-02 **?**

Winnend is dam nemen op 1. Het probleem voor zwart is een beetje dat de witte schijf op 21 snel naar dam kan en zwart de schijven 34 en 40 niet echt goed kan aanvallen. Niet dat alles gemakkelijk gaat, wel integendeel. We geven twee voorbeelden aan :

=> 55. 07-01 41-46 56 .21-17 **!**

++ 56. ... 46-14 57. 17-11 14-25 58. 44-39 en zwart kan niks uitrichten. Wit kan verder naar dam en konsolideren.

++ Heel wat moeilijker verloopt het hier : 56. ... 03-09 57. 17-11 09-13 58. 01-29 **!**
De enige, op andere zetten kan zwart aanvallen op 28.

>> 58. ... 46-10 **Diagram 20-3**

(Analyse) Diagram 20-3 Waz

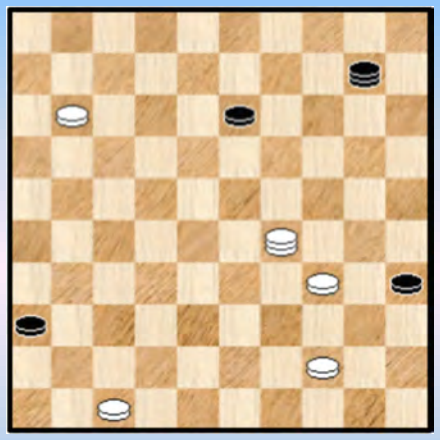

(Analyse) Diagram 20-4 Waz

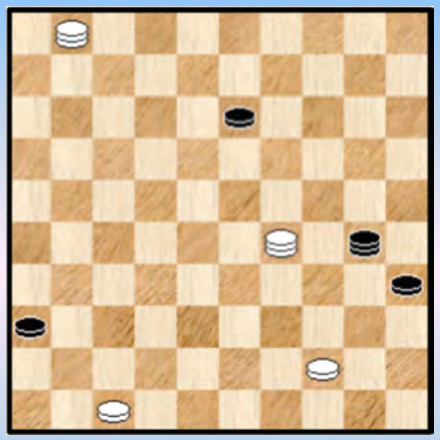

>1 59. 11-06 **?** 10-15 60. 29-12 13-18 **!** 61. 12x23 15-29 **=**
>1 59. 29-15 de enige
>2 59. ... 10-28 60. 44-40 **!** 28x06 61. 15-04 35x44 62. 04x50 **+**
>2 59. ... 10-14 60. 11-06
>3 60. … 14-23 61. 34-30 35x24 62. 15x09 **+**
>3 60. ... 14-28 61. 06-01 28x50 62. 01-06 13-19 63. 15-29 **+**

>> 58. ... 46-37 59. 11-06 37-48 60. 06-01 48x30 ***** **Diagram 20-4**

Een oppervlakkige blik zal hier een 4x4 stand zien met enig voordeel voor wit. Welnu, deze stand wint voor wit en wel vrij eenvoudig en relatief gemakkelijk. We geven de kortste manier :

61. 29-15 !

>1 61. … 30-25 62. 15-24 wint de schijf op 13 en in het resterende eindspel kan zwart nooit de witte schijf aanvallen. Winst
>1 61. ... 30-19 62. 15-04 **+**
>1 61. ... 13-19 62. 15-10 **+**

We kunnen nu terug naar de partij waar wit dam heeft genomen op veld 2.

55. ... 41-46 **56**. 34-30 35x24 **57**. 02x30 (uiteraard niet slaan naar 35) **Diagram 20-5**

Diagram 20-5 Zaz

Tijd voor een situatieschets, een moment van bezinning. Wat zegt ons de stand van **diagram 20-5 ?**

Een “Scouppe 3”. Een Scouppe 3 in zijn genormaliseerde setting met de vrije schijf op 33 of 34 (of lager) is gewonnen voor wit. Met genormaliseerde setting bedoelen we dan dat wit beide dammen in bezit geeft en er geen initiële belemmerende randvoorwaarden aanwezig zijn.

Toegepast op deze stand : wit beschikt niet over twee dammen en bijkomend staan zowel de vrije schijf als de schijf die moet oprukken naar een tweede dam kwetsbaar opgesteld.

Voor zwart betekent dit zeer konkreet dat hij vooral niet passief moet toekijken hoe het spel verder verloopt want dan komt hij (zeker analytisch gesproken) in een verloren situatie terecht. Nog anders gezegd : zwart moet zelf de handen uit de (dam) mouwen steken en assertief op zoek gaan naar de remise en zelfs meer : dit moet de eerstvolgende zetten gebeuren, zo snel mogelijk.

We schrijven dit vrij expliciet neer precies omdat in de partij zwart gewoon niks onderneemt.

57. ... 46-05 **?**

=> Aktief remiseren kan zonder probleem : 57. ... 03-08 58. 30x02 46-28 59. 44-40 28-23 60. 40-35 23-05 **=** post - Scouppe.

=> Het kan ook op een andere manier, iets meer ingewikkeld :
57. ... 46-28 58. 44-40 28-23

++ 59. 40-35 03-08 60. 30x02 23-46 **! =** Met de laatste zet legt zwart ostentatief de nadruk op de post - Scouppe die op het bord staat.

++ 59. 30-34
>> 59. … 23-32 60. 21-16 32-49 61. 40-35 49-32 **=** post - Scouppe
>> 59. ... 23-01 60. 21-17 03-08 **! =**

58. 21-16 05-46 **?**
=> Nog steeds heeft zwart geen enkel probleem om te remiseren : 58. ... 03-08 59. 30x02 05-28 60. 44-40 28-23 61. 40-35 23-46 **!** post - Scouppe.

59. 30-39 46-05 **?**

=> Nu is het niet zo makkelijk meer om te remiseren, maar het kan toch nog : 59. ... 46-32 **!**

++ 60. 16-11 32-49 =
++ 60. 44-40 32-23 61. 39-34 23-32 zie **diagram 20-6**

(Analyse) Dia 20-6 Wit aan zet, remise

>> 62. 16-11 32-49 63. 40-35 **=**

>> 62. 34-39 32-23 63. 39-34 23-32 er dreigt **HVZ**
64. 34-29 32-49 65. 40-35 49-32 **=**

>> 62. 34-12 03-08 63. 12x03 32-23 64. 40-35 23-46 **!** **=**

>> 62. 34-18 03-09 63. 18x04 32-23 64. 40-35 23-46 **!** **=**

>> 62. 34-01 03-08 63. 01-07 **!** zwart start nu een “lange mars”
63. … 32-49 64. 40-34 49-43 65. 34-29 43-38
66. 29-23 38-32 67. 23-18 08-12 **=**

Met zijn laatste zet verspeelt zwart (analytisch) de remise. Daarmee is niet gezegd dat ook wit nu zou kunnen mistasten …

60. 39-17 **?**
=> Nodig was 60. 16-11 en bijvoorbeeld 05-32 61. 39-17 en zwart komt niet meer toe aan een post - Scouppe.

60. ... 05-46 **?**
=> Zwart blijft onverstoorbaar pendelen. Remise gaf : 60. ... 03-08 61. 17x03 05-28 62. 44-40 28-23 63. 40-35 23-46 **!** **=**

61. 16-11 46-05 **62**. 11-06 05-46 **63**. 06-01 46-05 **64**. 44-39 03-08 (zwart kon met de dam nog naar veld 19) **65**. 17x03 05-10 **66**. 03-12 10-14 **67**. 39-33 14-05 **Diagram 20-7** Hier gaf zwart op en wachtte de zet 12-18 niet af. **2-0**

Diagram 20-7 eindstand (Waz)

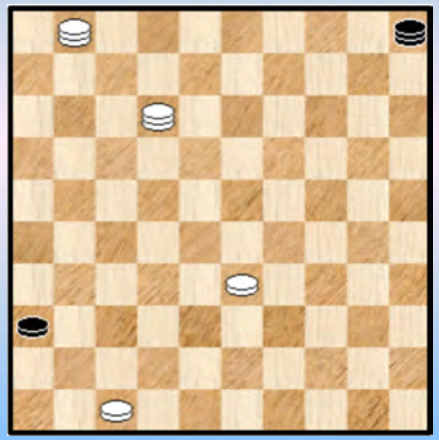

Een bedenking die me te binnen schiet : een speler die het Scouppe gebeuren (met in het bijzonder de Scouppe - pyramide en de post - Scouppe - remises) kent heeft een stevig houvast en een groot voordeel ten aanzien van de speler die “zijn weg moet zoeken”.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 21 Zaz

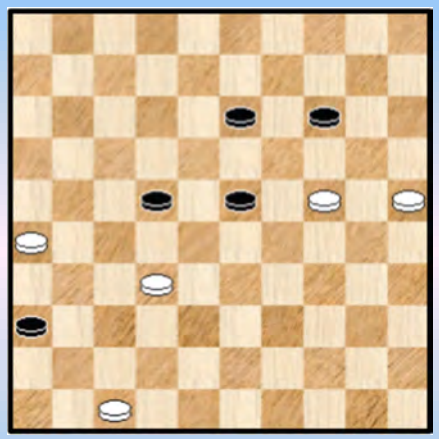

Chulkov,A. (Anatoli) - Lestchinski,R. (Rostislav)
URS-ch 00-11-1976

Een vrij kort fragment, zonder echt spannende momenten. Een voorbeeld echter waarbij duidelijk blijkt dat beide spelers de Scouppe - pyramide kennen.

52. ... 14-19

Iets nauwkeuriger is 52. ... 22-28 al zal de tekstzet ten gronde geen enkel probleem opleveren.

53. 24-20 22-28 **54**. 32-27 28-33 **55**. 20-15
=> 55. 27-21 wellicht nog wat sterker.

55. ... 33-38 **56**. 15-10 38-43 **57**. 10-04 43-49 **58**. 04x45 49x16 **Diagram 21-1**

Diagram 21-1 Waz

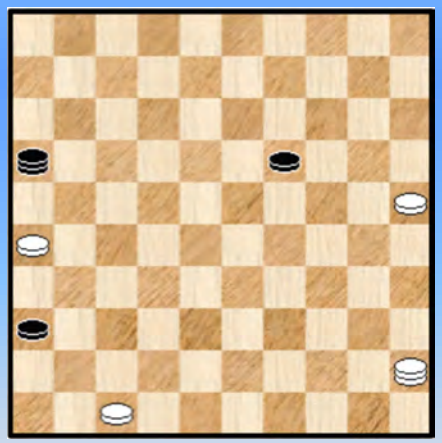

De tweede dam is er nog niet, maar zelfs als die er komt zitten we in een post - Scouppe situatie. Dus niks om zorgen over te maken.

Beide spelers zullen snel duidelijk maken dat ze dat wel weten.

59. 25-20 16-32 **60**. 20-15 19-24 **61**. 45-34 32-14
62. 26-21 14-37

=> Hier kan , bij wijze van een post - Scouppe grapje, zwart het zich zelfs veroorloven de lange lijn (even) prijs te geven :

62. ... 14-25 63. 34-23 24-29 64. 23x45 25-14 **=**

Beide spelers spelen nog enkele zetten door maar staken dan toch maar de strijd. Voor de volledigheid komt hier nog de rest van de notatie :

63. 21-16 37-28 **64**. 34-25 24-29 **65**. 25-48 28-14 **66**. 48-39 14-37 **67**. 16-11 37-32
68. 11-06 32-14 **69**. 06-01 14-05 **70**. 01x45 05-37 **71**. 45-07 37-14 **72**. 07-16 14-19
73. 39-22 19-05 **74**. 22-18 05-46 **1-1**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 22 Waz

Diagram 22-1 Waz

Berends,T.A.M. (Theo) - Pippel,C.L. (Kees)
NLD-ch sf Groep 1 22-01-1977

Twee sterke spelers waarbij de zwartspeler ook nog eens erkend wordt als een eindspelspecialist. We starten **bij diagram 22**.

45. 29-23 **?**

=> Er was hier wel degelijk een serieuze winstkans : 45. 40-35 **!** 21-26 46. 29-23 18x29 47. 33x24 19x30 48. 35x24
++ 48. … 14-19 49. 37-32 met grote winstkans
++ 48. ... 04-10 49. 28-23 **+**

45. ... 18x29 **46**. 33x24 19x30 **47**. 25x34 21-26 **48**. 34-29 17-21 **49**. 29-23 27-31 **50**. 38-33 **!**
Zie **diagram 22-1**.

Een erg lastige stand op zich en ook om te beoordelen.

50. … 21-27 **?**

In eerste instantie (niet al te lange bedenktijd) stelt Flits ook die zet voor maar eigenlijk is dit een verliezende zet. Andere mogelijke zetten zijn 13-19, 04-09, 04-10 of 14-20. Maar het is allemaal erg moeilijk. Na de tekstzet gaat de partij wel een duidelijke richting uit :

51. 23-18 13x22 **52**. 28x17 27-32 **53**. 37x28 31-37 **54**. 42x31 26x37 **Diagram 22-2**

Diagram 22-2 Waz

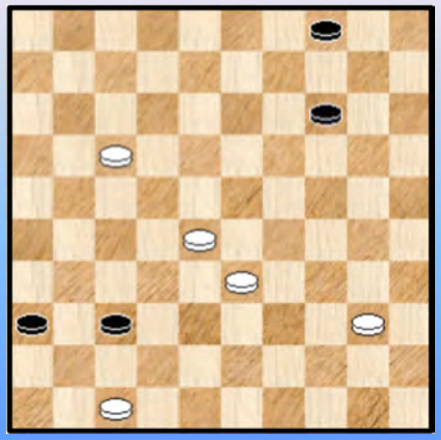

Zo, we weten waar we aan toe zijn, of toch ongeveer. Het Scouppe - schijvenpaar staat op zijn plaats. Of er een echt Scouppe - eindspel uitkomt is helemaal niet zeker, eerder twijfelachtig. Wit zal oprukken om 2 dammen te kronen.

55. 17-11 14-19 **56**. 11-06 37-41 **57**. 06-01 04-09
58. 28-22

=> We plaatsen het niet maar de zet verdient een vraagtekentje. Gelet op de onhandige plaatsing van de twee zwarte schijven en de barrikade - mogelijkheden die aldus ontstaan, kan wit hier al gewoon winnen :

(Analyse) Dia 22-3 Zaz Tableau !

58. 40-35

++ 58. ... 09-13 59. 35-30 **+** **Diagram 22-3**
++ 58. ... 19-24 59. 01-23 **+**
++ 58. ... 09-14 59. 01-06

>> 59. ... 19-24 60. 33-29 **!** 24x22 61. 06x46 **+**
>> 59. ... 14-20 60. 06-01
>1 60. … 20-25 61. 01-23 **+**
>1 60. ... 19-24 61. 01-23 **+**

Maar geen nood, de resterende stand mag voor wit geen enkel probleem stellen om die te winnen.

58. ... 19-24 **59**. 22-18 09-14 **60**. 40-35 14-20 **61**. 18-12 20-25 **62**. 33-28 25-30
63. 12-08 41-46 **64**. 28-22 46-10 **65**. 08-02 10-32 **?**

De zwarte stand was al kompleet verloren en zwart maakt nog eens extra foutje. Mogelijk was er wel tijdnood.

66. 22-17 **?**
=> Mist het simpele 66. 01-34 30x39 67. 02x16 **+**

We hebben nog altijd geen link naar Scouppe. Maar wat niet is, kan nog komen.

66. ... 32-43 **67**. 17-11 43-39 **!** **diagram 22-4**

Diagram 22-4 Waz

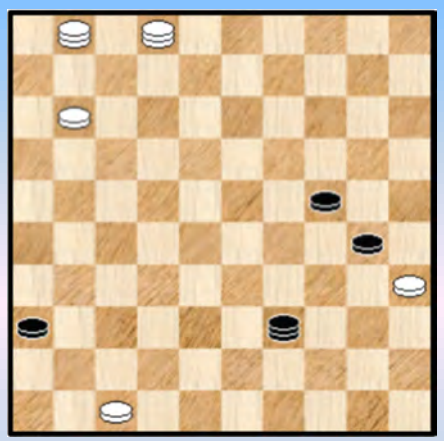

Met zijn laatste zet kan zwart - in een totaal verloren stand - toch nog een valstrik spannen.

68. 01-34 **?**

=> Het enige goeie antwoord was 68. 11-06 en wit heeft geen enkel probleem om te winnen.

=> 68. 01-06 **?** 30-34 69. 02x30 34x25 en er blijft een post - Scouppe over. Remise

=> Ook zou niet helpen dat wit in twee tijden achter een zwarte schijf loopt. Bijvoorbeeld :

68. 02-08 39x06 69. 08-03 30-34 70. 01x45 24-30 71. 35x24 06-28 post - Scouppe, remise.

Naar de partij. **68**. ... 39x06 **69**. 34x25 06-28
=> Zwart kan rustig laten slaan om een welbekende reden … en na nog enkele zetten, die we meegeven, werd tot remise besloten.

70. 02x30 28-23 **71**. 30-39 23-19 **72**. 25-34 19-14 **73**. 35-30 14-19 **74**. 30-25 19-32
75. 34-07 32-19 **76**. 07-16 19-23 **77**. 39-22 23-46 **78**. 22-27 **1-1**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 23 Waz

Diagram 23-1 Zaz

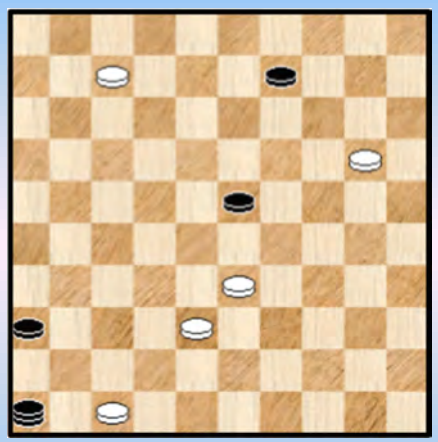

Vrijland,W.J. (Wim) - Zonneveld,D. Schiedam oc 06-01-1978

Diagram 23

58. 37-32
Men had hier eerder 58. 29-24 19-23 59. 38-32 verwacht

58. ... 19-23 **59**. 29-24 26-31 **60**. 30-25 14-19 **61**. 24x13 18x09 **62**. 25-20 22-27

Andere opties :
=> 62. ... 23-28 63. 32x23 31-37
=> 62. ... 31-37 63. 32x41 23-28

63. 32x21 31-37 **64**. 21-16 37-41
=> Ook 64. ... 37-42 kan hier.

65. 16-11 41-46 **66**. 11-07 **Diagram 23-1**

Diagram 23-2 Waz

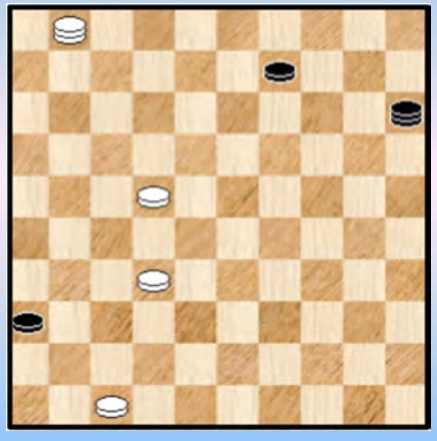

66. … 46-37 **?**

Zwart heeft een schijf minder en kan best uitkijken. Zwart kon hier nog juist remiseren door :

=> 66. ... 23-29 67. 33x24 46-14 68. 20-15 14-20 **!** maakt de weg vrij voor schijf 36.

67. 07-01 23-28 **68**. 33x22 37-42 **69**. 38-32 42x15 **Diagram 23-2** Tijd voor een situatieschets.

De zwarte schijf kan niet naar dam. De twee witte schijven zijn (bijna) over de lange lijn. Indien ze kunnen promoveren naar dam is de zaak voor zwart verloren, los van het feit of zwart de lange lijn wel of niet in bezit heeft. Het komt er voor zwart dus sowieso op aan assertief te zijn en te proberen de eerstkomende zetten remise af te dwingen. Anders is het onherroepelijk te laat.

Eigenlijk is het al analytisch te laat, maar er is nu eenmaal een verschil tussen het analytisch verhaal en het verhaal van de wedstrijdpraktijk.

70. 01-23 **?**

(Analyse) Diagram 23-3 Waz remise

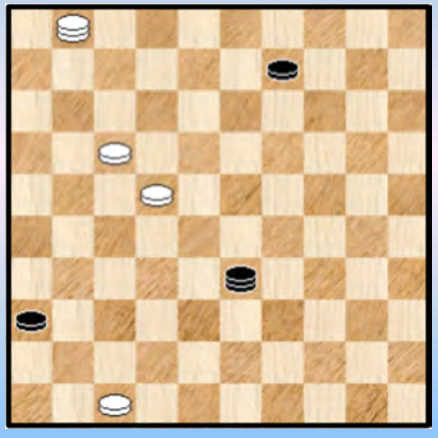

We hebben het nog maar pas gezegd en het loopt al mis, voor wit.

=> Winnend is : 70. 22-17
++ 70. … 15-10 71. 32-27 **+**
++ Na 70. ... 15-24 kan zwart misschien nog een valstrik spannen : 71. 32-27 **?** 24-38 72. 27-22 38-33 **!** **diagram 23-3**

Deze stand kan zwart remiseren omwille van de onhandige positie van de twee witte schijven. We geven het als opgave.

70. ... 09-13 Blijft in remise - territorium. Een andere meer expliciete en assertieve manier om te remiseren :

=> 70. ... 15-33
++ 71. 22-18 33-28 **=**
++ 71. 23-28 33-50 **=**
++ 71. 32-28 33-39 72. 23-45 wellicht de beste 39-30
>> 73. 22-17 30-19 74. 28-22 19-13 75. 45-18 13-08 76. 18x04 08x26 **=**
>> 73. 28-23 30-39 74. 22-18 39-43 75. 45-50 43-32 76. 50-28 32-46 77. 18-12 09-13 **=**

71. 23-28
Ter bescherming van schijf 22. Een andere optie is bijvoorbeeld naar veld 45 te gaan.

71. … 15-04 **72**. 22-17 * 13-18 de enige, zwart gaat erg goed en assertief te werk
73. 17-11 **Diagram 23-4**

Diagram 23-4 Zaz

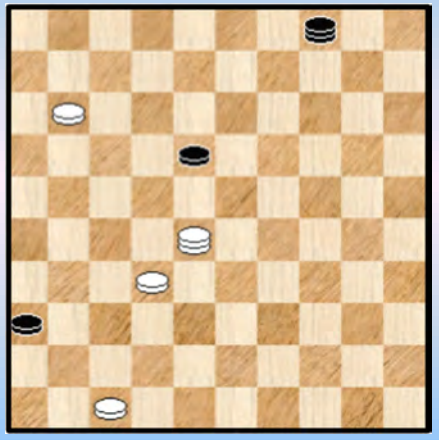

Diagram 23-5 02-07 ?

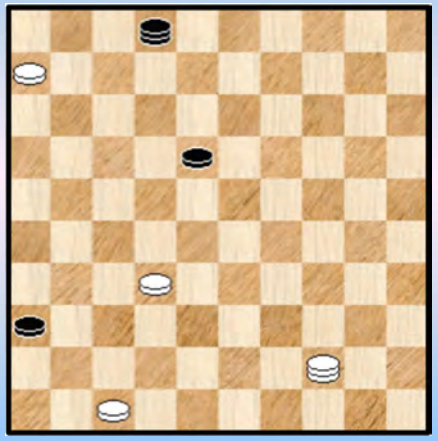

73. … 04-13 **!** Opnieuw de enige, de bedoeling van zwart is naar veld 2 te gaan en schijf 32 onder vuur te nemen.

74. 11-06 13-02 **75**. 28-44 de enige verdediging **Diagram 23-5**

75. … 02-07

Zwart heeft het er de laatste zetten erg goed van afgebracht maar gaat nu toch in de fout. Er is wel degelijk nog remise mogelijk al lijkt dit niet zo evident om vinden. Zeker niet in de partij.

Het kan aldus :

=> 75. ... 02-35 **!**

++ 76. 44-49 18-22 en tegen de dreiging 35-19 valt niks te beginnen. Remise
++ 76. 44-50 (andere zetten op de lijn komen in hetzelfde schema terecht) 35-02

77. 50-33 02-35 78. 33-11 wit mag geen dam nemen 35-02

>> 79. 11-50 02-35 **HVZ**
>> 79. 11-16 18-22 80. 06-01 22-27 81. 32x21 02-08
>> 79. 11-44 **HVZ**

Na de tekstzet is alles plots snel over :

76. 44-49 07-02 **77**. 06-01 02-35 **78**. 01x40 35x44 **2-0**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 24 Waz

Diagram 24-1 Waz

Mishkina,A. (Alla) - Agafonova,L. (Ludmila) Tashkent Women 00-08-1978

Het fragment heeft maar een beperkt Scouppe - gehalte. Maar we nemen het toch mee. In **diagram 24** heeft wit vrijwel alle grip op het centrum verloren. Misschien is de stelling nog houdbaar maar de witspeelster doet er nog een schepje bovenop :

49. 43-39 33x44 **50**. 49x40 23-28 **51**. 40-34 28-33 **52**. 37-32 12-18 **53**. 21-17 18-23
54. 32-27 33-38 **55**. 27-21 38-42 **56**. 21-16 42-47 **diagram 24-1**

Er begint nu een kleine martelgang voor wit die moet offeren. Een klein wonder dat de partij uiteindelijk in remise zal eindigen.

57. 16-11
=> 57. 17-11 kan niet en 57. 17-12 is zeker niet beter

57. … 07x16 **58**. 17-12 23-28 **59**. 12-08 28-33 **60**. 30-25 47-36
=> Geen slechte zet, de voorkeur verdient toch 33-38

61. 25-20 14x25 **62**. 08-03
Mits het offeren van twee stukken raakt wit uiteindelijk aan een dam maar de situatie is duidelijk hopeloos.

62. … 36-47
=> Beter was toch wel 33-38. Het laveren met de zwarte zal zwart uiteindelijk zuur opbreken.

63. 03-17 33-38 **64**. 34-29 **Diagram 24-2**

Diagram 24-2 Zaz

64. … 19-24 **?** 65. 29x20 25x14
66. 17-28 **!** 38-42

=> Wat anders, ook 14-20 lost niks op

67. 28x05 42-48 **68**. 46-41 47x36 en remise gegeven **1-1**.
We blijven inderdaad met een post - Scouppe - stelling over.

Het laveren met de zwarte dam kan met de vinger gewezen worden (nooit tempo verliezen in het eindspel !).

Toch kon zwart nog winnen in **diagram 24-2** :

=> 64. ... 16-21 **!** 65. 17x26 47-36 **!** en er is geen probleem met de verdere winstvoering, bijvoorbeeld : 66. 26-37 36-18 67. 37x05 18x45 en met 3 dammen op komst zal dit makkelijk winnen.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 25 Zaz

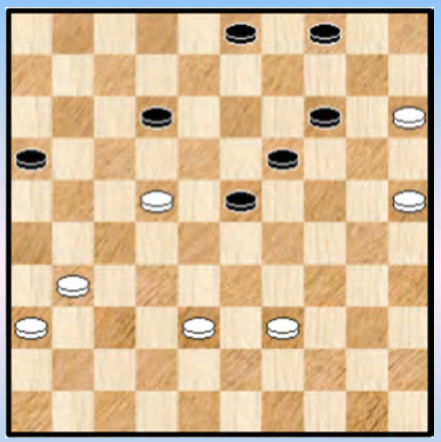

Diagram 25-1 Zaz

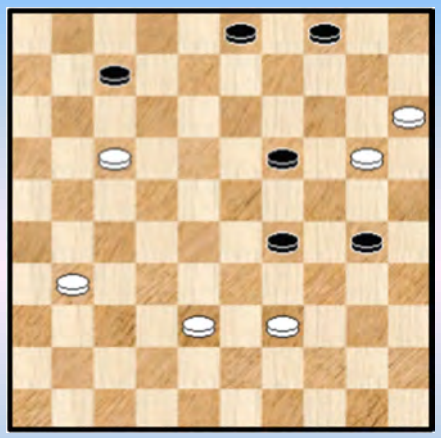

Simonelli,R. (Roberto) - Ndiaye,M. (Mamina) Wch sf Groep 2 01-10-1978

Voor ons hebben we **diagram 25**. Shades of Scouppe, tint 25 !
46. … 23-29 **!** **47**. 31-26 **?**

Wat kan er in hemelsnaam fout zijn aan deze zet ? Het antwoord ligt in wat er had moeten gespeeld worden : 47. 38-32 19-24 48. 31-27 14-19 49. 39-33 29x38 50. 32x43 **=**

47. ... 12-17 **48**. 22x11 16x07 een achterwaartse ruil als start voor de doorbraak ! In het dammen kan gewoon alles ! Het was hier nodig om de 22-17 te vermijden.

49.26-21 de beste 19-24 **!** de start van de doorbraak, een erg belangrijke praktische manoeuvre die een partij kan beslissen.

50. 36-31 14-19 **51**. 25-20 de beste
=> 51. 39-33 29-34 52. 25-20 24-30 53. 33-28 03-09 54. 28-23 19x28 55. 20-14 09x20 56. 15x35 34-39 57. 38-33 28-32 58. 33x44 32-38 **+**

51. ... 24-30 **52**. 21-17 **Diagram 25-1** **52**. ... 30-35 de beste

=> We kijken even naar een zet die ook in aanmerking lijkt te komen : 52. ...07-12 53. 17x08 03x12 54. 31-27

++ 54. ... 12-17 55. 39-33 29-34 56. 33-28 34-40 57. 28-23 19x28 58. 27-22 28-33 59. 22x11 33x42 60. 11-07 42-47 61. 07-02 30-35 62. 20-14 **=**
++ 54. … 29-34 **Diagram 25-2**

(Analyse) Diagram 25-2 Waz

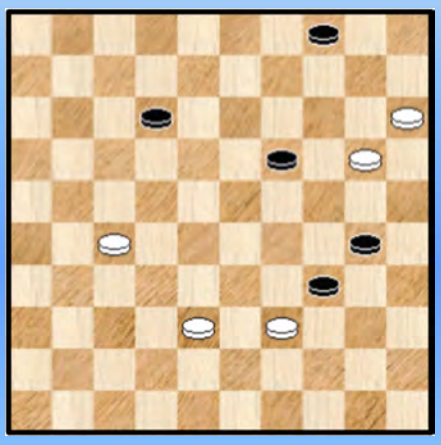

>> Hier kan wit makkelijk remiseren : 55. 15-10 **!** 34x21 56. 10-05 **=**

>> Maar wel niet : 55. 20-14 **?** 34x21 56. 14x23 21-27 57. 23-19 27-32 58. 19-14 32-37

>1 59. 14-09 04x13 60. 15-10 37-42 61. 10-05 12-18 62. 05-28 42-47 63. 28-39 30-35 64. 39-34 18-22 **+**

>1 59. 15-10 04x15 60. 14-09
>2 Niet 60. … 12-17 **?** 61. 09-03 17-22 62. 03-09 22-28 63. 09-25 30-35 64. 25-39 28-32 65. 39-43 **=**
>2 60. ... 37-42 61. 09-03 12-18 **+**

53. 31-26 35-40 **54**. 39-34 29-33 **55**. 38x29 40-44 **56**. 29-23 19x28 **57**. 20-14 28-32
58. 14-10 32-38 **59**. 10-05 44-50 **60**. 05-23! 50x06 **61**. 23x01 38-43 **Diagram 25-3**

Diagram 25-3 Waz

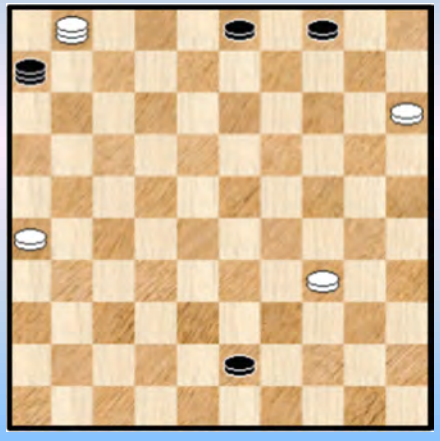

Beide kleuren hebben de voorbije zetten behoorlijk sterk gespeeld en krijgen nu **diagram 25-3** op hun bord. Dambord wel te verstaan.

Moeten / mogen we dit als een Scouppe - positie / eindspel bekijken ? Eigenlijk wel. Zwart heeft (binnenkort) twee dammen, het Scouppe - schijvenpaar staat op zijn plaats en wit als minderheidskleur heeft niet 1 maar 2 extra schijven.

Het is dit 4x 4 - aspekt dat het geheel wat vertekent. Bijkomend verwachten we van een 4 om 4 dat die nu eenmaal op remise zal eindigen.

Dat laatste (en ondanks het theoretische gedeelte waar we met moeite 1 enkele 4x4 - stand konden vinden die wint) blijft het altijd oppassen geblazen zoals we ook al in een eerder fragment meemaakten. We komen straks nog even op de stand terug maar volgen eerst het partijgebeuren :

62. 01-23 **?**
Fout. Erg begrijpelijk want het is ons allemaal ingeprent - zeker in een Scouppe - omgeving dat de lange lijn het hoogste goed is.

62. ... 43-48
=> Natuurlijk niet 62. ... 06-01 **?** 63. 23-32 01x45 64. 32x49 **=**

63. 34-29 en nu pas 06-01 **!** Wit verliest op slag de schijf. Ook de resterende situatie wordt nu plots heel duidelijk : er blijft een pré - “Scouppe 25” over die wint. Zelfs relatief gemakkelijk gelet op het feit dat de extra schijf nog ver achteraan (veld 3) staat.

64. 23-05 01x45 **65**. 26-21 48-26 **66**. 21-16 26-17 **67**. 05-19 45-01 **68**. 19-05 03-08 **69**. 16-11

(Analyse) Diagram 25-4 Waz

=> Een beetje vroeg om te offeren, wit wil blijkbaar niet wachten op het voltooien van de vangstelling / sleutelstand door

69. 05-46 17-39 70. 46-05 08-12 **diagram 25-4** en zwart moet offeren

69. ... 17x06 **70**. 05-19 08-12 **71**. 19-14 12-17
72. 14-32 04-10 **!** **0-2**

Zoals beloofd keren we nog even terug op onze stappen naar **diagram 25-3** waar het mis liep voor wit toen hij **62**. 01-23 **?** speelde. Wat had wit wel moeten spelen ? We proberen eens onze tanden te zetten in dit eindspel want het betreft alles samen een leuk geheel.

Wel, om hiermee te beginnen, heeft wit eigenlijk niet zoveel zetten. Andere zetten met de dam lijden immers aan hetzelfde **euvel** en er blijven dus alleen over 26-21, 24-29 of 24-30.

Zoals bij de winstgang na de tekstzet in de partij bleek is de **achillespees** van wit de plaats van de witte dam op veld 1. Wit was daar terechtgekomen na het slaan van een schijf. Probleem is natuurlijk dat wanneer hij veld 1 verlaat zwart onmiddellijk dreigt met 06-01 en de witte schijf op de lijn 01-45 te winnen en daarmee de partij want er blijft een winnenede “pré - Scouppe 25” over.

We nemen alle zetten door, in deze volgorde 24-29, 26-21 en 24-30.

1) 62. **34-29** 43-49

=> 63. 29-24 49-35 * 64. 24-20 35-49

++ 65. 20-14 06-28 **+**
++ 65. 01-07 49-43 (dreigt met 43-25 +) 66. 20-14 43-32 **+**
++ 65. 01-45 49-27 dreigt met 27-en de dreiging 27-09 66. 20-14 (de dam mag niet los staan en kan niet naar 34 om van daaruit naar 25 te gaan) 06-28 **+**

=> 63. 29-23 03-08

++ 64. 23-19 06-28 **+**
++ 64. 23-18 49-16 **+**
++ 64. 01-18 06-28 65. 23x32 49x13 **+**
++ 64. 01-07 06-28 65. 23x32 49x02 **+**

Samengevat : op 62. **34-29** wint zwart !

2) We nemen nu het antwoord 26-21 onder de loep :

62. **26-21** 43-48 63. 34-29 48-30 **!** **Diagram 25-5**

(Analyse) Diagram 25-5 Waz

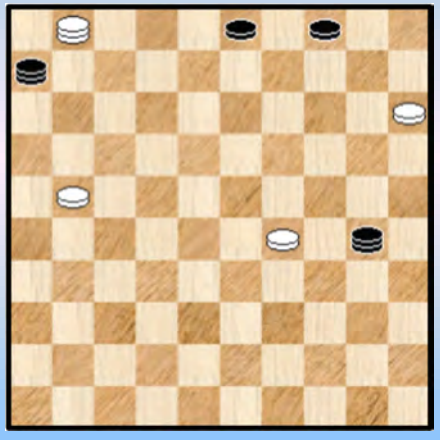

De enige zet die zal winnen voor zwart. Iemand die deze stelling voor het eerst ziet zal wel de nodige moeite hebben om de zet te vinden. Wij hebben echter al de nodige achtergrondinformatie. De bedoeling van de zet is duidelijk : schijf 29 op de lijn 01-45 houden en aldus de binding van de witte dam met deze schijf maximaal exploiteren.

=> 64. 29-23 30-43 65. 21-16 * 43-30 **!**

++ 66.01-12 06-01 **+**
++ 66.23-18 30-08 **!** **+**

++ 66. 01-18 30-35 67. 18-01 * 35-13 68. 01-07 * 03-08 69. 07-01 * 13-36 dreigt met 08-12 **+**
70. 23-19 * 36-41 **+**

++ 66. 01-07 03-08

>> 67. 07-18 06-01 **+**
>> 67. 07-01 08-13 68. 01-07 (ook op 68. 01-12 volgt hetzelfde antwoord met een analoge
. spelgang) 68. ... 30-48
>1 69. 07-02 06-39 70. 02x43 48x07 **+**
>1 69. 07-01 48-37 **+**
>1 69.07-12 48-26 70. 12-01 of 12-07) 26-37 **+**

=> 64. 21-16 30-19

++ 65. 01-07 03-08 66. 07-01 08-13 67. 01-07 (of 01-12) 06-01 **+**
++ 65. 01-12
>> Niet onmiddellijk 65. ... 06-01 **?** 66. 29-24 **!** 01x20 67. 15x13 en wit wint …
>> Eerst een tempo : 65. ... 06-50
>1 66. 12-01 50-45 **+**
>1 66. 12-07 03-08 67. 07-01 50-45 **+**

Konklusie : ook na 62. **26-21** wint zwart !

3) Er blijft nog te gaan 24-30 en aangezien we hadden vermeld dat de stand analytisch remise was moet die remise dus hier wel verscholen zitten. We geven een belangrijke variant en enkele kommentaren.

(Analyse) Diagram 25-6 Zaz

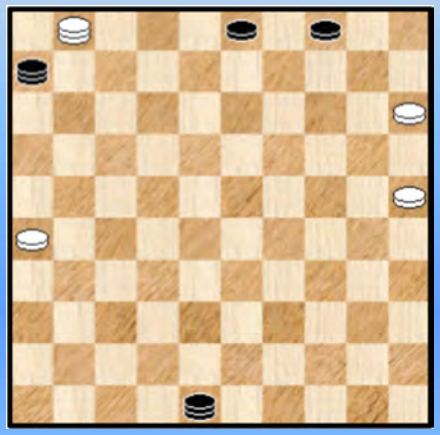

62. **34-30** **!** 43-48

=> 63. 30-25 **diagram 25-6** met de witte schijf op 25 zijn de varianten van hierboven niet meer mogelijk.

63. … 48-43 64. 01-07

Naar 45 kon ook maar niet naar andere vrije velden, bijvoorbeeld : 64. 01-23 43-21 65. 26x17 06x05 **+**

Ook naar veld 12 kan niet : 64. 01-12 06-01 65. 12-45 * 43-34 66. 45x29 01x34 67. 26-21 03-08 68. 21-16 08-13 69. 16-11 34-12 70. 11-06 12-01 71. 25-20 13-19 **+**

64. ... 06-01 65. 07-11 **Diagram 25-7**

(Analyse) Diagram 25-7 Zaz

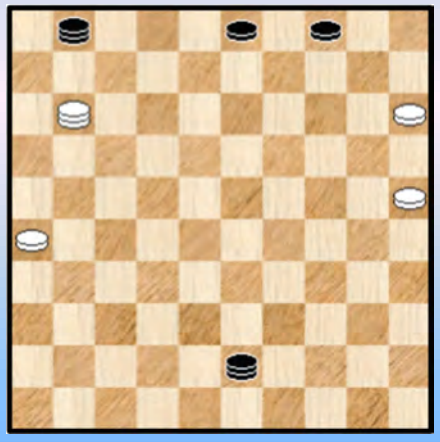

Zwart kan hier niet echt vooruitgang boeken. Zwart wil verder ook schijf 26 op de plaats houden. Wit kan met de dam op de lijn 02-16 navigeren.

Met schijf 3 is niet evident, getuige :

** 65. … 03-09 66. 15-10 **!** 04x15 67. 11-22 09-14 68. 22-28 **=**

** 65. ... 03-08 66. 15-10 04x15 67. 11-33 met de dreigende afruil 25-20. Remise.

=> Wit moet schijf 30 vooral niet naar 24 dirigeren : 63. 30-24 **?** 06-17 **!** 64. 01-40 om schijf 24 te beschermen 48-25

++ 65. 40-23 17-08 66. 23-45 08x35 67. 26-21 35-44 68. 45-50 25-39 69. 50-45 en zwart houdt een winnende pré - “Scouppe 35” over !

++ 65. 40-49 25-20 66. 24-19 20-09 waarna zwart de witte schijf op 19 kan aanvallen via veld 8 of via veld 23. Kortom, niet te pareren.

Er is bij dit alles zeker niet gestreefd naar volledigheid, dit zou dan te uitgebreid worden.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 26 Waz

Diagram 26-1 Waz

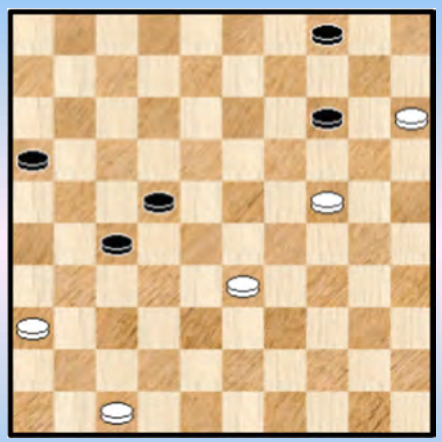

Hoek,van den,T. (Theo)- Okken,J. (Jacob) Assen - Groningen 23-08-1979

Diagram 26. Een wederzijdse diagonaalstand. Dit speltype ontmoet iedereen wel eens. De moeilijkheidsgraad kan nogal variëren, zoals bij wel meer speltypes. We hebben een behoorlijk moeilijk verloop voor ons. Wit staat wat nadelig.

43. 25-20

Allicht heeft wit serieus nagedacht maar is niet met de beste oplossing gekomen.
=> Dat was namelijk 43. 38-32 27x38 44. 33x42 en wit zal zonder veel moeite kunnen remiseren.
=> Ook doenbaar was : 43. 29-23 13-19 44. 24x13 09x29 45. 33x24 22-28 46. 25-20 14x25 47. 24-19 **=**

43. ... 14x25 **44**. 29-23 09-14 **45**. 23-18 26-31
=> Beter volgens Kingsrow : 45. ... 27-32 46. 18x20 * 32x43 47. 20-14 43-49 48. 14-10 49-35 49. 24-19 35x13 50. 10-05 en het ziet er moeilijk uit voor wit

46. 18x20 31x42 **47**. 38x47 25x14 **Diagram 26-1** We stevenen af op een Scouppe - eindspel en zwart heeft alvast een plusschijf.

48. 33-29
=> Duidelijk uitzicht (al vergt het toch heel wat rekenwerk) op remise geeft : 48. 47-42 16-21 49. 42-38 21-26 50. 33-29 22-28 **51**. 38-33 28x39 52. 29-23 39-44 53. 24-19
++ 53. … 44-50 54. 19x10 **=**
++ 53. ... 14-20 54. 15x24 44-50 55. 19-13 en dit loopt remise.

Diagram 26-2 24-20 ?

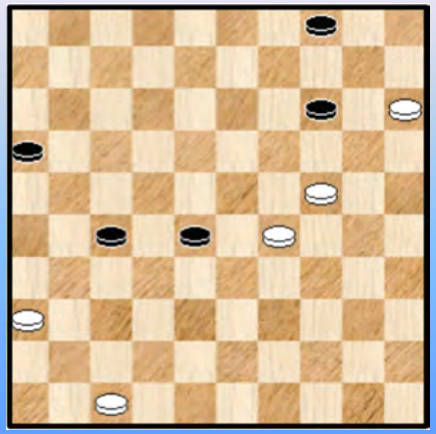

48. ... 22-28 **diagram 26-2**

49. 24-20 **?** Een verliezende zet

=> Ook niet goed is (en wel omdat men ook op 24-20 uitkomt) is : 49. 47-41 **?** 16-21 50. 41-37 21-26 51. 24-20 14x25 52. 29-24 25-30 53. 24x35 28-33 **+**

=> Remise kon nog via : 49. 47-42 16-21 50. 42-38 **!**
++ 50. … 28-32 51. 38-33 32-37 52. 29-23 37-42 53. 24-19 **=**
++ 50. ... 28-33 51. 29-23 33x42 52. 24-19 **=**

49. ... 14x25 **50**. 29-24 28-33 **?**

=> Geeft de winst niet echt uit handen maar veel makkelijker naar winst gaat het door :
50. ... 25-30 51. 24x35 28-33 52. 35-30 33-38 53. 30-24 38-43 54. 24-19 43-48
55. 19-13 48-30 56. 13-09 04x13 57. 15-10 30-48 **!** met vangstelling.

51. 24-19 33-39 **52**. 19-13

Wit had de keuze tussen veld 13 of 14. Beiden verliezen al lijkt het dat wit beter 14 kan kiezen want de weg via 13 leidt naar een snel einde.

=> 52. 19-14 39-43 **!** de beste 53. 14-10 43-48 54. 10-05 25-30 55. 05-23 30-35
Wit heeft nu de keuze : de lange lijn verlaten of niet :
++ 56. 23-12 27-32 **+** wegens 3 dammen
++ 56. 23-14 35-40 **+** haalt een tweede dam en kan dan een passende vangstelling opstellen.

52. ... 25-30 **?**

=> Tijdnood ? Zwart kan hier bijzonder snel de partij beslissen, op een aangename manier dan nog :
52. ... 39-43 **!**
++ 53. 13-08 04-10 54. 15x04 43-48 55. 04x31 48x03 **+**
++ 53. 15-10 04x15 54. 13-08 43-48 **+**
++ 53. 36-31 27x36 54. 13-08 25-30 **+**

53. 13-08 30-35 **54**. 08-03 39-43 **Diagram 26-3**

Diagram 26-3 Waz

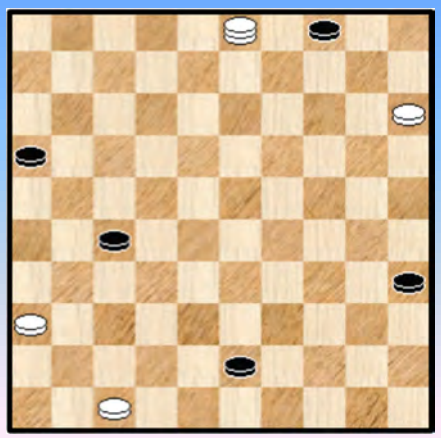

55. 03-26 **?**

Als wit niks speciaals uit zijn (dam) hoed kan toveren gaat deze stand naar winst voor zwart, een kwestie van tijd. Wit moet daarom zo snel mogelijk en assertief te werk gaan om te remiseren. Het kan hier nog net doordat zwart de voorbije zetten al enkele steken liet vallen :

=> 55. 47-42 **!** wit gaat op zoek naar de post - Scouppe.
++ 55. ... 35-40 56. 42-38 43x32 57. 03-26 32-38
58. 26-21 27-32 59. 21-12 40-45 60. 12-23 **=** post - Scouppe

++ 55. … 43-49 56. 42-37 35-40 57. 37-31 27-32 58. 31-27 32x21 59. 03x26 49-32
60. 36-31 32-41 61. 31-27

>> 61. ... 41-36 62. 26-37 36x09 63. 37-46 **!** =
>> 61. ... 40-45 62. 26-31

>1 62. … 41-36 63. 31-37 36x09 64. 37-46 **=**
>1 62. ... 45-50 63. 31-36 41-46 64. 15-10 04x15 65. 27-21 16x27 66. 36x18 **=**
>1 62. ... 41-28 63. 27-22 28x17 64. 31-37 **=**

Na de tekstzet staat niks nog een zege van de zwartspeler in de weg.

55. ... 43-49 **56**. 26-31 27-32 **57**. 31-48 35-40 **58**. 47-42 40-45 **59**. 42-38 32x43
60. 48x34 **Diagram 26-4**

Diagram 26-4 49-27 ?

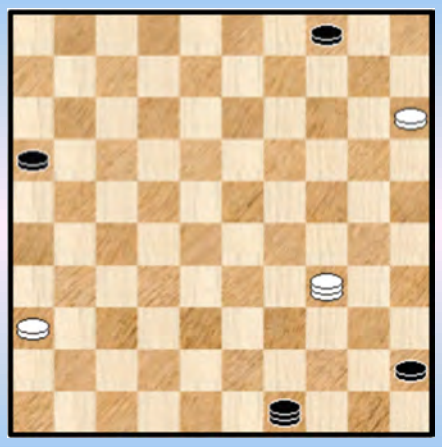

60. … 49-27 **?**

Niets minder dan een onvergeeflijke fout. Op damgebied wel te verstaan. Het klinkt ons - Scouppe - getrouwen ☺ - als een vloek in de oren.

Natuurlijk moet zwart onmiddellijk de lijn 46-05 in bezit nemen.

61. 34-23 45-50 **62**. 23-37
=> Er mag al onmiddellijk : 62. 36-31 27x36 63.23-46 **=**

62. ... 50-22 **63**.37-46 16-21 **64**. 46-23 21-26
65. 36-31 27x36 **66**. 23-32 **1-1**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 27 Waz

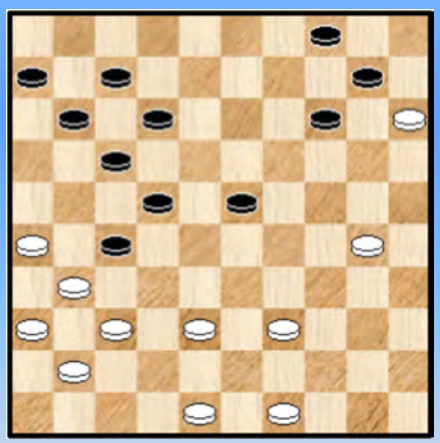

Diagram 27-1 Waz (na de storm)

Luteijn,F.C. (Frits)- Gantvarg,A. (Anatoli) NLD-ch open 12-07-1979

Diagram 27. 41. 37-32 22-28 42. 31x33 23-29 43. 33x24 14-19 44. 24x13 12-18 45. 13x22 **17x46** en **diagram 27-**1 ontstaat.

Een opblaaskombinatie. Kan voorkomen in meerdere speltypes maar zeker ook wanneer achter met 37-32 (14-19) achter schijf 27 (respektievelijk 24) wordt achtergelopen.

Heeft wit de kombinatie wel gezien ? We zijn geneigd te denken van niet. De dam heeft 3 schijven gekost en de evaluatie van de stand na de kombinatie verschilt weliswaar niet danig met die ervoor. Feit is echter wel dat wit nadien toch serieus moet oppassen bij het spelen. Overigens is een precieze en korrekte evaluatie van standen met een dam na de kombinatie absoluut geen makkelijke taak.

46. 30-24 46-14 **47**. 39-34 14-23 **48**. 34-30 11-17 **49**. 38-33 07-11 **50**. 49-43 23-46
51. 30-25 10-14 **52**. 43-39

Zie **diagram 27-2**

Met zijn laatste zet heeft wit een vangstelling voor de zwarte dam geïnstalleerd.

Diagram 27-2 Zaz

Diagram 27-3 Waz

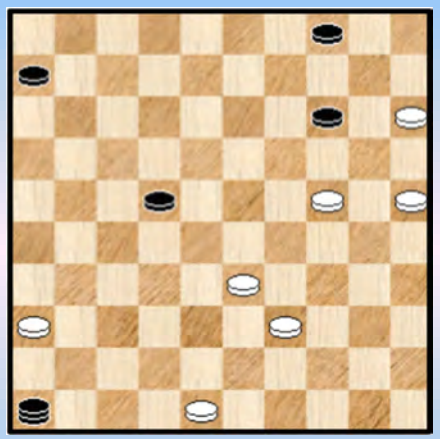

52. … 17-21 **!** Kon zwart de dam in veiligheid brengen ? Niet echt :

=> 52. ... 14-20 53. 25x14 46x10 54. 33-29 **!**
++ 54. … 10-37 55. 29-23 37x43 56. 48x39 en de resterende stand gaat naar remise.
++ en ook op 54. ... 10-28 55. 29-23 ! 28x43 56. 48x39 **=**
=> 52. ... 46-32 53. 33-28 32x43 54. 48x39 17-21 55. 26x17 11x22 56. 39-33 22-27 57. 33-28 **=**

53. 26x17 11x22 **54**. **Diagram 27-3** 36-31 **!**

Inderdaad de beste. Op dit moment mag wit niet overgaan tot damafname :

=> 54. 33-28 46x43 55. 48x39 22-28 56. 36-31 28-32 57. 39-33 06-11

++ 58. 31-27 32x21 59. 33-29 11-17 **!** (op 59. ... 21-27 **?** 60. 29-23 11-17 61. 23-18 14-19
62. 25-20 27-31 63. 20-14 19x10 64. 18-13 17-22 65. 13-08 31-37 66. 08-03 37-41
67. 03-09 04x13 68. 15x04 ontsnapt wit) 60. 29-23 17-22 **+**

++ 58. 33-29 32-38 59. 29-24 38-43 60. 25-20 14x25 61. 24-19 43-49 62. 19-13 49-21
63. 31-26 21-12
>> 64. 13-09 04x13 65. 15-10 **+**
>> 64. 15-10 04x15 65. 13-09 11-16 66. 09-04 **+**

We nemen aan dat beide kleuren toch wel het nodige rekenwerk in deze episode hebben gestopt.

54. ... 06-11
=> Nog steeds kan de zwarte dam niet ontsnappen, bijvoorbeeld : 54. ... 14-20 55. 25x14 46x10
56. 33-29 10-28 57. 29-23 28x43 58. 48x39 **=**

Diagram 27-4 Zaz

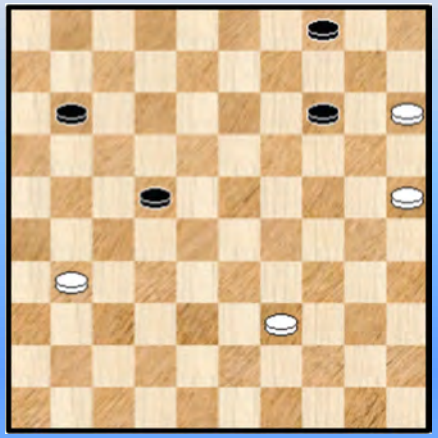

55. 33-28 **!** nu wel 46x43 **56**. 48x39 **Diagram 27-4**

Het gaat natuurlijk allemaal om kleine verschillen, maar nu is de resterende stand effektief (analytisch) remise. Meer bepaald komt er een post - Scouppe op het bord.

56. … 11-17 **57**. 39-33 17-21 **58**. 31-26 21-27
59. 33-29 22-28
=> Op 59. ... 27-32 volgt 60. 26-21

60. 29-24 28-33 **61**. 25-20

=> Men kan makkelijk verifiëren dat ook offeren met 24-19 naar remise voert :
61. 24-19 14x23 62. 25-20 33-39 63. 20-14 39-44 64. 14-09 04x13 65. 15-10 **=**

61. ... 14x25 **62**. 24-19 **Diagram 27-5**

Diagram 27-5 Zaz

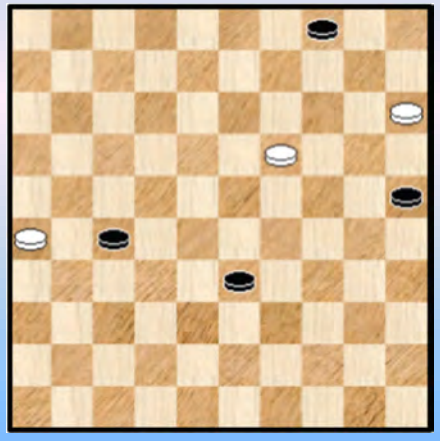

Diagram 27-6 Zaz …

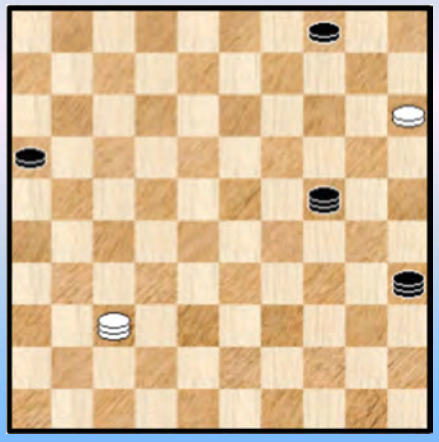

62. … 33-39

Analytisch valt er niks aan te merken op deze zet. Nochtans kan wit logisch gesproken beter 27-32 spelen. Na de tekstzet kan immers (en zal in de partij ook) volgen : 26-21 27x16 met post - Scouppe stand. En men kan de boeken sluiten met remise als resultaat (althans indien er verder niks ergs gebeurd ☺, ja er kan namelijk altijd iets ergs gebeuren in een partij …)

Na 27-32 kan er makkelijker iets mis lopen. We kijken even :

=> 62. ... 27-32
++ 63. 19-14 **?** 32-38 64. 14-10 33-39 65. 10-05 39-44 **+**
++ 63.19-13 32-37
>> 64. 13-09 04x13 65. 15-10 **=**
>> 64. 13-08 **?** 33-39 65. 08-02 39-44 **+**

63. 26-21 27x16

We zouden de partij hier kunnen besluiten maar eer gebeurt nog iets merkwaardigs …

64. 19-14 39-44 **65**. 14-10 44-50 **66**. 10-05 we zijn duidelijk in post - Scouppe territorium
66. … 25-30 **67**. 05-46 30-34 **68**. 46-05 34-39 **69**. 05-46 39-43 **70**. 46-23 43-49
71. 23-19 49-35 **72**. 19-23 50-33 **73**. 23-46 33-24 **74**. 46-37 **?** **diagram 27-6** 16-21 **?**

We weten ook niet zo goed wat we moeten denken. Misschien moet er een tijdkontrole gehaald worden bij zet 75.

75. 37-46 21-27 **76**. 46-14 24-02 **1-1** Alles samen een billijke puntenverdeling.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 28 Zaz

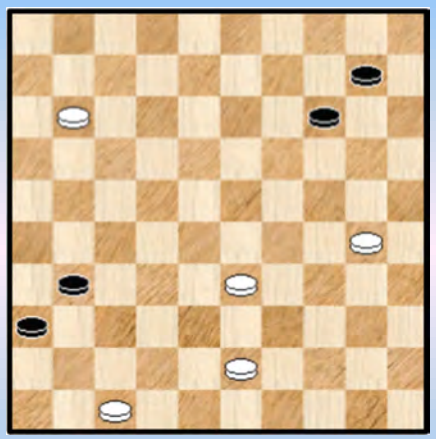

Diagram 28-1 Zaz

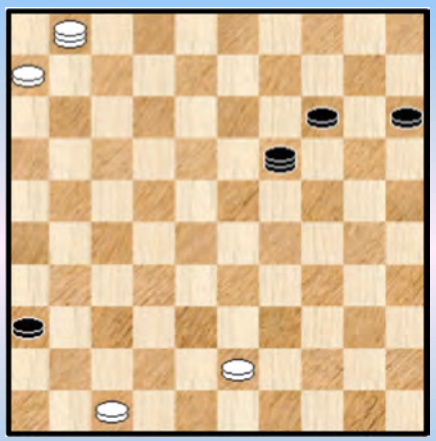

Spick,J. (Jerome) - Gallego,G. (Gerard) FRA-chJ 00-04-1980

In **diagram 28** bevinden we ons al in de eindspelfase. Zwart heeft in de strijd een schijf moeten laten, maar hij kan wel doorbreken naar dam.

50. … 31-37 **51**. 11-07 37-41 intuïtief het meest voor de hand liggend maar zowel 36-41 als 37-42 geven (ook) remise.

52. 33-28
=> Gespeeld om de schijf over de lange lijn te hevelen maar wit heeft ook andere mogelijkheden.

52. … 41-46 **53**. 28-22 46-19 **54**. 07-01

=> We kennen de exakte beweegredenen niet waarom wit niet 30-25 speelt maar feit is dat zwart ook dan kan remiseren, bijvoorbeeld via het leuke : 54. **30-25** 19-13 55. 22-17 13-08 56. 17-11 08-02 57. 43-38 14-19 58. 38-32 10-14 59. 32-28 19-24 60. 28-23 02-19 61. 23-18 19-02 62. 18-12 14-19 en er kan geen twijfel over bestaan dat dit remiseert.

54. ... 19x35 **55**. 22-17 35-19 **56**. 17-11 10-15 **57**. 11-06 **Diagram 28-1** **57**. … 14-20

=> Zwart kan hier mooi en assertief remiseren (het klinkt misschien een beetje overdreven in een / deze 4 om 4 stand om al te spreken van remiseren maar er komt een tweede witte aan en de twee zwarte schijven kunnen niet verder) :

57. ... 19-32 58. 43-39 32-28 59. 39-34 28-32 60. 01-07 (of een andere zet met de dam) 32-43 61. 34-29 43-38 62. 29-23 14-19 63. 23x14 15-20 64. 14x25 38-32 **!** met een post - Scouppe. Na dergelijke remisering moet in de partij natuurlijk onmiddellijk de vrede getekend worden ☺ We zien hier tevens dat het bezit van de lange lijn het geven van 2 schijven waard is !

58. 01-12 20-25

We moeten de stand niet onderschatten. Wit doet er inderdaad goed aan met de schijf vooruit te gaan. Zomaar zetten op de lange lijn verliest !

59. 06-01 19-05 **?** zie **diagram 28-3**

=> 59. ... 25-30 60. 43-38 30-35 zie **diagram 28-2**. Met de zwarte schijven aldus geplaatst kan wit niks uitrichten. Zelfs als de zwarte dam wordt afgenomen garanderen de resterende schijven de remise.

Na de tekstzet kan wit wel zijn machinerie aan het werk zetten. Meer nog, ook in een 4 om 4 kan het snel gaan !

(Analyse) Dia 28-2 Waz, remise

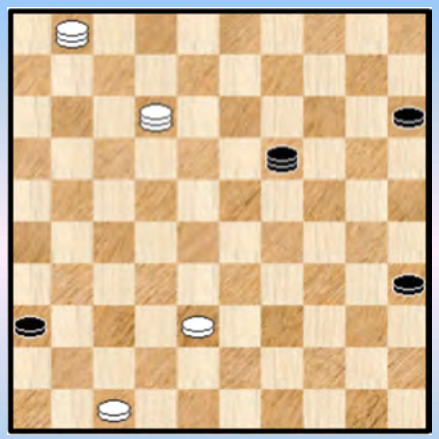

Diagram 28-3 Waz, winst

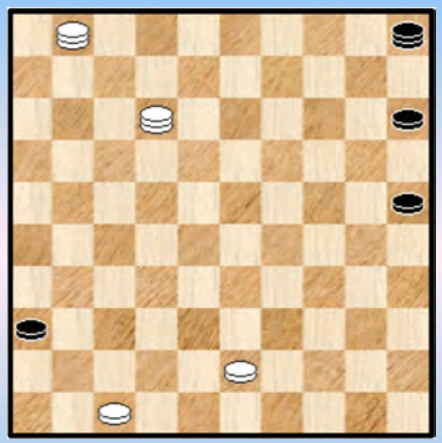

60. 12-08 **!** Om de zwarte schijven te blokkeren.
60. … 05-46 **61**. 08-02 46-05 **62**. 01-45 05-46 **63**. 43-39 **Diagram 28-4**

Diagram 28-4 Zaz

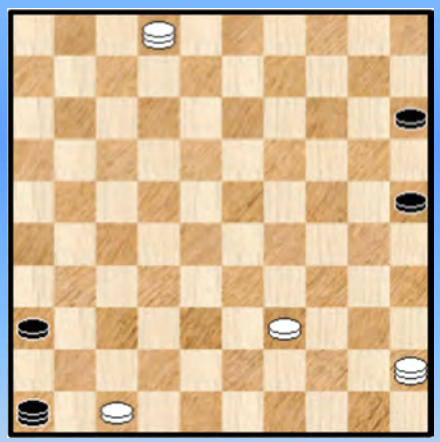

(Analyse) Diagram 28-5 Zaz

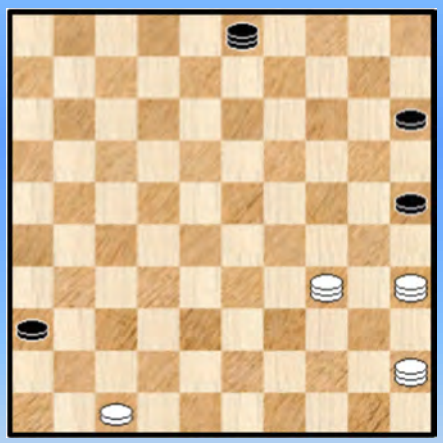

63. … 15-20

=> Zwart ziet natuurlijk aankomen dat op 63. 46-05 er volgt 64. 39-04 en zwart is verplicht te offeren met winst voor wit. De tekstzet is natuurlijk geen oplossing daarvoor.

=> Zwart had hier wel nog de mogelijkheid om de lange lijn te verlaten en het doodvonnis dus wat uit te stellen, bijvoorbeeld via veld 32. Er is dan nog wat werk aan de winkel : wit neemt de lange lijn in bezit, brengt eerst zijn derde schijf naar dam en stelt dan de vangstelling van **diagram 28-5** op. We hebben hier de dam op de lange lijn geplaatst maar het is duidelijk dat ze ook elders mag staan. Winst volgt snel.

We geven nog het sluitstuk van de notatie van de partij :

64. 02-35 20-24 **65**. 35x02 25-30 **66**. 02x35 46-05 **67**. 39-34 05-32 **68**. 35-44 32-05
69. 44-50 **2-0**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 29 Waz

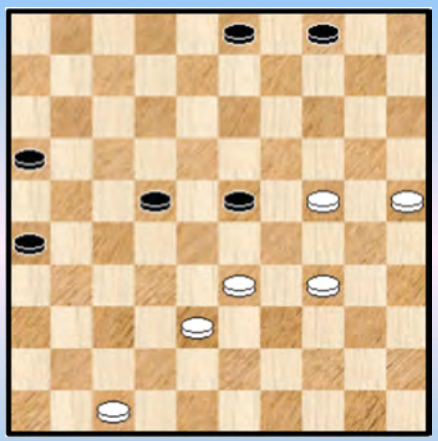

Diagram 29-1 Zaz

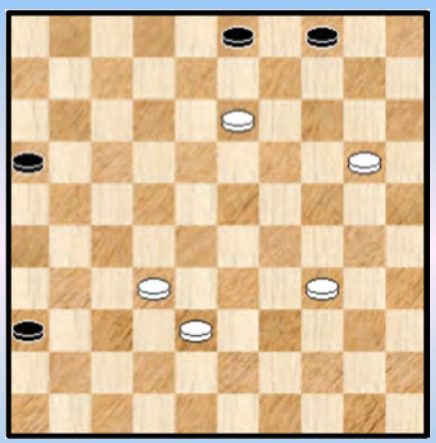

Ombergen,van,L. - Tielrooij,T. (Theo) Kennemerland-ch 19-02-1980

In **diagram 29** is wit aan zet en speelt **45**. 33-29 **?**

=> We kunnen hier gerust een vraagtekentje bij plaatsen. Een meer logische zet is :
45. 38-32 22-27 * 46. 32x21 16x27 47. 24-20 **!** 26-31 48. 20-14 en dit leidt snel naar remise. Van nadeel voor wit is hier geen / nauwelijks sprake.

45. ... 23-28 **46**. 24-19 **?**
=> Met 46. 25-20 behoudt wit remise - kansen.

46. … 28-33 duikt in het gat **47**. 29-23

=> Speurend naar overlevingskansen levert nog volgende variant op : 47. 29-24 33x42
48. 47x38 26-31 49. 25-20 31-36 50. 20-14 36-41 51. 19-13 41-46 * 52. 14-09 03x14 53. 13-08 en wit kan nog wat verder. Na de tekstzet kan wit het vergeten.

47. … 33x42 **48**. 47x38 26-31 **49**. 25-20 31-36 **50**. 19-13 22-28 **51**. 23x32 **Diagram 29-1** 03-09 **?**

=> Zo kan zwart wel een schijf winnen maar niet de partij en daar is het hem toch om te doen.
Gewoon naar dam wint wel : 51. ... 36-41
++ 52. 34-29 41-46 53. 32-27 03-09 **+**
++ 52. 38-33 41-46
>> 53. 32-27 03-09 **+**
>> 53. 33-28 16-21 **+**

Na de tekstzet kan de remise plots weer wel. De stand zit wel een beetje mee voor wit maar soms gebeurt dat in het dammen, het kan eens tegenzitten of het kan eens meezitten.

52. 32-28 09x18 **53**. 34-29 **!** 36-41 **54**. 28-23 18-22 **55**. 23-19 41-46
=> Zeker niet 55. ... 41-47 56. 29-24 47x33 57. 20-15 33x20 58. 15x24 **=**

56. 19-13 22-27 **57**. 13-08 27-31 **diagram 29-2** **58**. 29-24

Een zet die ons niet kan bekoren, om meerdere redenen. Een ervan is het ontstaan van barrikade - mogelijkheden die wit zelf met deze zet oproept. Een andere reden is de positie van de witte schijven : allemaal achter de lange lijn. Zeker, we hebben een 4x4 eindspel maar we hebben in deze “shades” al een tweetal (als het er geen drie waren) voorbeelden gezien waarbij het zelfs in 4x4 - standen serieus mis kan lopen !

Diagram 29-2 Waz

Wit kan in **diagram 29-2** trouwens op een bijzonder leuke manier assertief / dwingend remiseren :

=> 58. 08-02

++ 58. ... 31-37 59. 38-32 37x28 60. 29-23 28x19
61. 02x35 **=**

++ 58. … 31-36 59. 20-15 **!**

>> 59. ... 46-37 60. 38-32 **!** 37x45 61. 02-19 post - Scouppe.
>> 59. ... 46-14 60. 29-23 **!** 14x49 61. 02-19 post - Scouppe

>> (dus) 59. … 46-28 60. 29-24 **!**

>1 60. … 36-41 61. 38-33 **!** 28x50 62. 15-10 04x15 63. 24-20 15x24 64. 02x35 **=**
>1 60. ... 28-23 61. 24-20 36-41 62. 15-10 04x24 63. 02x35 **=**

Een “Scouppe - remisering” om (dam) duimen en vingers af te likken !
In de partij zelf zal het mislopen voor wit al komen er nog kansen genoeg om te remiseren.

58. ... 31-36 **59**. 08-02 46-05 maakt plaats vrij voor schijf 36
60. 38-33
=> Wit kan hier “Scouppe - gewijs” makkelijk remiseren door : 60. 24-19 **!** 05x49 61. 02-19 **!** post - Scouppe. Twee schijven geven om de lange lijn en de remise te veroveren. Ook indien zwart bij zet 59 de dam naar 37 gespeeld zou hebben kan dit.

60. … 36-41 **61**. 02-07
=> Ook hier kan wit remiseren door het geven van twee schijven : 61. 24-19 **!** 05x50 62. 20-14 **!**

61. … 41-46 **62**. 20-15 de beste 05-14 **!**
=> Een goeie zet. De (dam) grond wordt nu wel degelijk warm onder de voeten van wit; Zwart heeft allicht de zet gespeeld om de dreiging 14-20 in te sluiten. Eigenlijk heeft wit analytisch maar 2 remiserende zetten : 07-12 en 07-40. Het is bijna ondoenlijk dit alles uitgebreid te staven met varianten.

63. 07-40
=> Wit kiest er als bij wonder een remiserende zet uit ☺ Nu ja, allicht om de aanval op schijf 27 op te vangen.

Diagram 29-3 Waz

63. … 14-09 **!** Zie **diagram 29-3**

Een bijzonder sterke zet van zwart. We zullen zo dadelijk nog de reden zien.

64. 40-45 **?**

Lijkt inderdaad een erg goede zet en Flits stelt de zet in eerste instantie zelfs voor. Maar het verliest wel. Vooraleer hierop door te gaan (en tevens dus met het partijvervolg) tonen we hoe wit kan remiseren.

Het is een zeer mooie remisevoering waarbij Scouppe de absolute boventoon voert. In talrijke varianten komt het er op aan de lange lijn 45-05 te veroveren mits het geven van 1 of 2 schijven. Daarbij kunnen bovendien enkele fraaie valstrikjes opduiken ! We zullen dan ook enkele extra diagrammen invoeren om dit stukje analyse visueel te kruiden !

=> Remise komt er als volgt : 64. 40-35 **!** De dam op 47 moet duidelijk weg

++ 64. ... **46-14 Diagram 29-4**

(Analyse) Diagram 29-4 24-19 ?

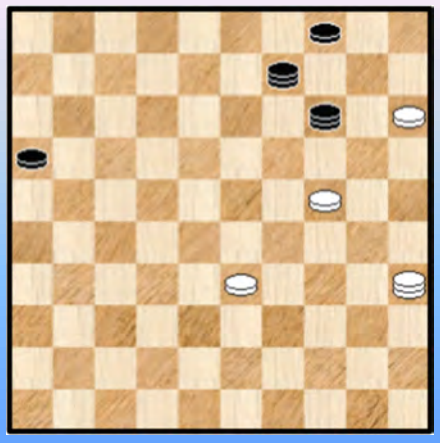

(Analyse) Diagram 29-5 24-19 ?

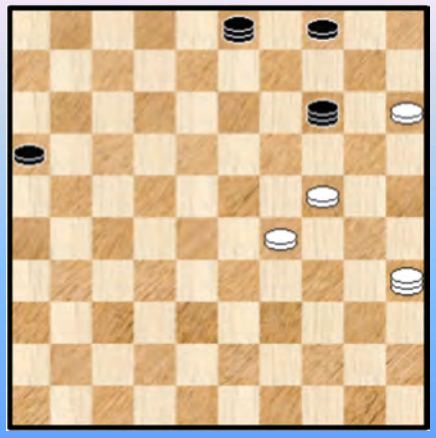

>> Wit mag hier niet onmiddellijk toeslaan met 65. 24-19 **?** 14x44 **!** 66. 35x49 09-27 67. 49x21 16x27 en zwart wint

>> Wit kan wel makkelijk remiseren via : 65. 24-20 14x25 66. 35-19 = post - Scouppe
>> Er is ook nog een andere manier om te remiseren met enkele leuke momenten 65. 33-29 **!**

>1 65. ... 14-20 66. 24-19 20x33 67. 19-14 09x25 68. 35-19 **=** post - Scouppe
>1 65. ... 14-05 66. 24-19 05x34 67. 35-19 **=** post - Scouppe
>1 65. ... 09-03 **!** **diagram 29-5** opnieuw een verraderlijke.

>2 66. 24-19 **?** 14x34 67. 35-19 03-08 **!** 68. 19x02 34-07 69. 02x11 16x07 en zwart wint
>2 Om te remiseren moet wit : 66. 24-20 14x25 67. 35-19 **=** post - Scouppe

>1 65. ... 14-25 66. 29-23 09-03 of ? 67. 23-18 25-34 of ? 68.24-20 34x07 (68. ... 03x25 69. 35-19 34x01 70. 19-46 **=**) en nu
>2 zeker niet 69. 15-10 **?** 04x24 70. 35x11 16x07 en zwart wint
>2 Maar 69. 35-19 03x25 70. 19-46 **=** post - Scouppe

++ 64. ... **46-05**

>> Opnieuw niet 65. 24-19 **?** 05x44 66. 35x49 09-27 67. 49x21 16x27 en zwart wint
>> 65. 33-29 **!** de enige dit keer

>1 65. ... 16-21 66. 24-19 05x34 67. 35-19 **=**
>1 65. ... 09-18 66. 24-19 05x34 67. 35-19 **=**
>1 65. ... 09-14 66. 29-23 14x46 67. 15-10 05x30 68. 35x24 **=**
>1 65. ... 09-20 66. 24-19 05x34 67. 15x24 **=**
>1 65. ... 09-25 66. 24-19 05x34 67. 35-19 **=**
>1 65. ... 09-03 **!**

>2 Zeker niet 66. 24-19 **?** 05x34
>3 67. 35-19 03-08 68. 19x02 34-07 69. 02x11 16x07 **+**
>3 67. 35-44 34-23 **!** **+**
>2 Hoe moet wit het hier aanpakken om te remiseren ?

Wit kan “vrijuit” spelen op de diagonaal 35-49. De post - Scouppe dreigingen van hierboven samen met enkele andere finesses garanderen wit de remise. We geven de extra finesses nog :

66. **35-44** (bijvoorbeeld)

(Analyse) Diagram 29-6

>3 66. … 16-21 67. 44-49 21-26 68. 24-19 05x34
69. 49-32 post - Scouppe

>3 66. ... 03-12 67. 44-35 **!** 12x34 68. 15-10 05x30
69. 35x19 **=**

>3 66. ... 05-37 67. 44-49 03-12 **diagram 29-6** 68. 29-23 **!!**
met remise. Een prachtige zet (en de enige overigens die remiseert).

++ We hadden nog een laatste mogelijkheid : 64. ... 46-10 65. 33-29 **!** 09-03 de beste
66. 35-44 (of 40 of 49) en we verwijzen naar de varianten en diskussie onder de vorige subvariant.
Remise.

Terug naar de partij. We afficheren de stand om niet te moeten terugbladeren : **Diagram 29-7**.

Diagram 29-7 Zaz

Diagram 29-8 46-14 ?

64. … 09-13 **?**

=> Ziet de komende post - Scouppe over het hoofd of vergeet die in het andere geval. Er was wel degelijk winst mogelijk, maar we doorlopen eerst de rest van de partij waar nog enige emoties komen bij kijken...

65. 33-28 **!** 46x35 **66**. 45-23 **!**

Daarmee zou de remise een feit moeten zijn / worden maar natuurlijk mogen de post - Scouppe - grapjes niet worden uit het oog verloren …

66. … 13-24 **67**. 23-14 16-21 **68**. 14-46 21-26 **69**. 46-14 26-31 **70**. 14-05 24-33
71. 05-46 31-36 **Diagram 29-8** **72**. 46-14 **?** 33-24 **!** **0-2**

Geen kommentaar bij de laatste zetten want die hebben we in dit boek al enkele keren neergepend ☺
We moeten echter nog even teruggaan naar **Diagram 29-7** om in die stand de winst aan te tonen.

Daarstraks, bij het aantonen van de mogelijke remise - voering bij zet 64 zagen we al dat het heel wat voeten in de (dam) aarde had. Welnu bij de winstvoering vanuit **diagram 29-7** is dat niet anders. Enerzijds kan men dat zien als een bewijs dat alles op het scherp van de snee gebeurt - en dat is natuurlijk ook zo - maar anderzijds trekt dit ook de aandacht op de grote moeilijkheid van dergelijke eindspelen. Daarbij is uiteraard de eindspeldatabase van 8 stukken van Kingsrow onmisbaar.

Er valt me nog iets anders te binnen. In het theoretisch gedeelte van de Scouppe - eindspelen hebben we gezien dat er (vrijwel) geen voorbeelden bestaan waar de minderheidskleur over 2 extra schijven beschikt en toch nog verliest. Hier in dit voorbeeld hebben we dus wel winnende varianten voor de meerderheidskleur.

Er is natuurlijk geen tegenspraak tussen deze beide vaststellingen. Bij de Scouppe - eindspelen bezit de minderheidskleur de lange lijn terwijl we in dit eindspel juist het tegenovergestelde beeld hebben : de meerderheidskleur heeft de lange lijn onder kontrole.

Strikt genomen hebben we hier dan ook niet te maken met een Scouppe - eindspel maar niks belet ons dit ook een Scouppe - eindspel (in ruime zin) te noemen. Hier is de kernvraag : kan de minderheidskleur remiseren en dient dit dan vooral / in de eerste plaats te gebeuren door het geven van materiaal om opnieuw de lange lijn te veroveren en een post - Scouppe stand op het bord te brengen !

Na deze inleidende kommentaren kijken we naar de stand van **Diagram 29-7**. De winstvoering gebeurt door een derde zwarte dam op het bord te krijgen. Eens dit is gebeurd kunnen de witte schijven worden opgepeuzeld. Die derde dam is nodig omdat er zodanig veel remise - resources in de stand zitten (we hebben er al een groot aantal gezien) dat het anders gedoemd is om te mislukken. Analytisch gesproken dan.

We geven enkele belangrijke varianten. Niet alles want dan hebben we niet genoeg aan enkele bladzijden.

=> 64. ... 46-32 65. 45-50
Van belang is dat niet kan : 65. 33-28 **?** 32x35 66. 45-23 09-20 **!** 67. 15x24 35x28 **+**

65. ... 16-21 Zodra het kan hiermee starten 66. 50-39 Nog steeds kan 66. 33-28 niet om dezelfde reden als hierboven.

66...21-26 67. 39-25 wit speelt aktief tegen 09-03 ***** De enige !
++ 67. ... 09-13 68. 33-28 **=**
++ 67. ... 09-22 68. 33-28 **!** **=**

68. 25-30 de bedoeling is om naar veld 35 te gaan

(Analyse) Diagram 29-9 Zaz

68. … 26-31 69. 30-35 **Diagram 29-9** 32-49 **!**

Wit dreigde met 33-28 en de zwarte dam moest dus naar elders maar ietwat merkwaardig genoeg is dit het enige winnende veld.

++ 69...32-14 (of 32-05) 70. 24-19 14x39 71. 35-19 **=**
++ 69. ... 03-20 70. 15-10 20x38 71. 10-05 32-16 **=**
++ 69. ... 32-23 70. 33-29 23x45 71. 24-20 03x25
72. 35-19 **=** post – Scouppe
++ 69. ... 32-16 70. 24-20 03x25 71. 35-19 **=**

Wat zijn de mogelijke antwoorden van wit ?

++ 70. **35-30** 49-35 **+** Wit mag immers niet 71. 30-48 wegens 35x08 **!**

++ 70. **24-19** 49-32 71. 19-13 31-36 72. 35-49 32-14 73. 49-38 **Diagram 29-10**

(Analyse) Diagram 29-10 Waz

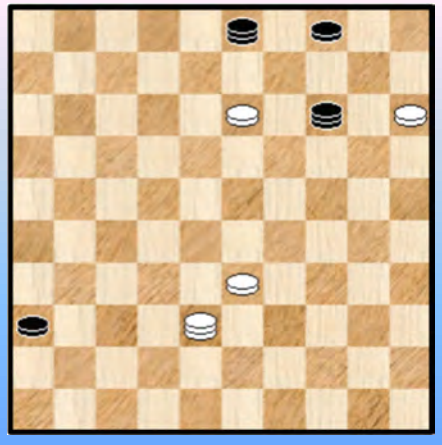

Wit broedt nog op een remiseplan.

>> Niet overhaast 73. 36-41 **?** 74. 38-47 **!** 41-46 75. 15-10

>1 75. … 14x05 76. 13-09 03x38 77. 47x33 **=**
>1 75. ... 04x15 76. 13-09 **=**

>> Ook niet 73. ... 14-37 **?** 74. 33-28 37x02 75. 38-32 **=**

>> En ook niet 73. ... 14-23 **?** 74. 38-47 **!** dreigt met 13-09 en bovendien moet de zwarte zwart op de lijn 03-26 blijven of de witte schijf loopt door

>1 74. … 03-21 75. 13-09 04x13 76. 33-29 23x34 77. 15-10 **=**
>1 74. ... 03-17 75. 13-09 **!** toch 04x13 76. 33-29 23x34 77. 15-10 **=**

>> Maar eerst alle remisegaatjes afstoppen door : 73...14-05 **!** 74. 38-47 03-26
75. 33-29 of ? 05-14 76. 47-38 36-41 en de overmacht komt eraan.

++ 70. **33-28 Diagram 29-11**

(Analyse) Diagram 29-11 Zaz

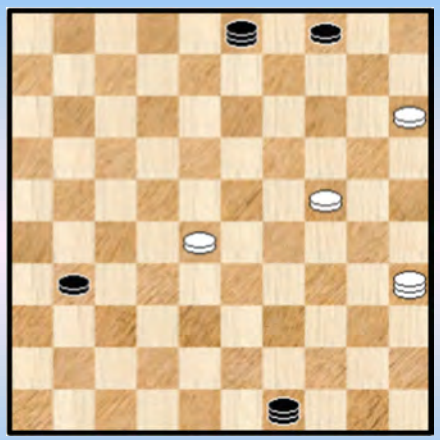

Een belangrijk moment : wat kiest zwart : 31-36 of 31-37 ? We nemen ze allebei door :

>> 70. ... **31-36 ?** 71. 28-22

>1 71. ... 36-41 72. 15-10 **!** 04x15 73. 22-17 **!** 03x26 74. 24-20 15x24 75. 35x46 **=**
>1 71. ... 49-32 **!** toch zal het niet baten 72. 22-18 **!** 36-41
wat moet zwart nu anders ? (op 72. ... 32-14 73. 24-19 14x01 74. 35-19) 73. 15-10 **!**
>2 73. … 04x15 74. 18-12 **!** 03x26 75. 24-20 15x24 76. 35x46 **=**
>2 73. ... 32x05 74. 24-20 **!** 03x25 75. 18-12 **!** **=**

>> 70. ... **31-37** Zou er hier een verschil optreden met voorgaande variant ? Jawel …
71. 28-22 49-32 **!** 72. 22-18 32-14 **!**

Nu kan wit na 73. 24-19 14x12 74. 35-19 37-42 weliswaar de lange lijn bezetten zonder dat de dam onmiddellijk wordt gevangen maar wat baat het daar zwart aan een derde dam komt ! Daarom dus was 31-37 aangewezen en niet 31-36.

73. 18-13 wit geeft het nog niet op en spant alsnog een valstrik.

>1 73. ... 14-05 **?** 74. 15-10 05x08 75. 24-19 08x24 76. 35x46 **=**

>1 73. ... 14-32 **?** 74. 24-20 03x25 75. 13-08 **=**
>1 73. … 37-41 74. 13-09 **!** 04x13 75. 24-20 14x25 76. 35x02 **=**
>1 73. ... 14-25 **!**

De 2 schijven offeren met 24-20 en de lange lijn bezetten is zinloos gezien de drie zwarte dammen. Wit kan dan ook alleen met de dam spelen, bijvoorbeeld 74. 35-40 37-41 zwart haalt een derde dam en kan dan de witte schijven veroveren met winst.

++ Er is nog een laatste antwoord van wit 70. **33-29**

Er zijn nu meerdere manieren mogelijk met deelse overlapping. Zo kan zwart starten met 70. 03-14 spelen. We werken het hier niet uit.

Zwart kan echter ook vervolgen met 70. … 31-37 (echter niet 70. … 31-36 dat slechts remise geeft) en we komen in de problematiek van een van de eerdere subvarianten terecht !

Dat was het ☺.

Een kleine **konklusie** na dit (uitgebreide) fragment. 4x4 - eindspelen kunnen verduiveld lastig zijn. Het is vrijwel onmogelijk om dit in een partij foutloos te spelen. Hoe dan ook helpt het getoonde ons bewust te zijn van een aantal kenmerken van dit soort standen en we denken in de allereerste plaats aan het geven van 2 schijven om de lange lijn te veroveren en een post - Scouppe te realiseren. Ja, er was (heel) veel te leren ☺

- -- --- o – O – o --- -- -

Annex 1

Een van de hoofdthema's van dit fragment was het veroveren / heroveren van de lange lijn door wit en dit door het geven van 2 schijven.

Het is een leuk item én leerzaam. Het leent zich ook voor wat spielerei en het geeft ons de gelegenheid de materie wat te verluchtigen. Daarom volgen hier een achttal voorbeelden van deze finesse. De meeste komen rechtstreeks uit het fragment, enkele andere zijn nieuw. Oplossingen worden niet meegegeven, deze worden vlot afgelezen van de stand zelf !

Diagram 29-A1-01 24-19 ?

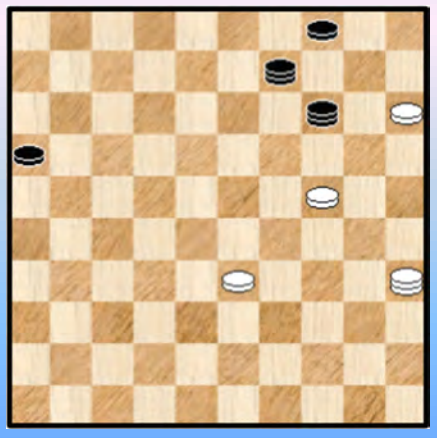

Diagram 29-A1-02 24-19 ?

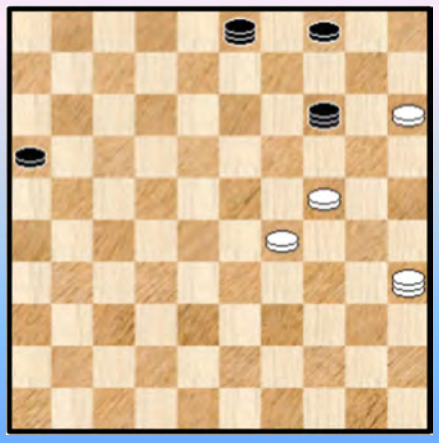

Diagram 29-A1-03 Wit remiseert

Diagram 29-A1-04 33-28 ?

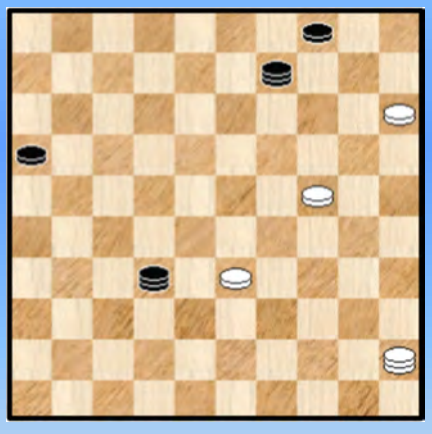

Diagram 29-A1-05 24-19 ?

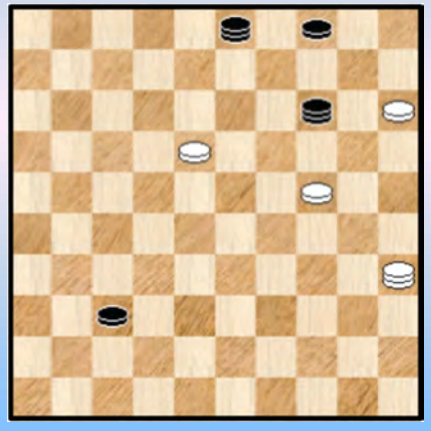

Diagram 29-A1-06 24-19 ?

Diagram 29-A1-07 19-13 ?

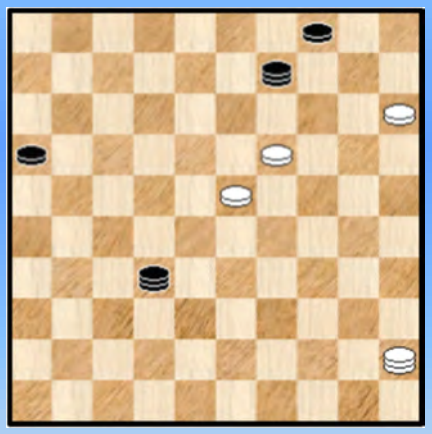

Diagram 29-A1-08 29-23 ?

Diagram 30 Zaz

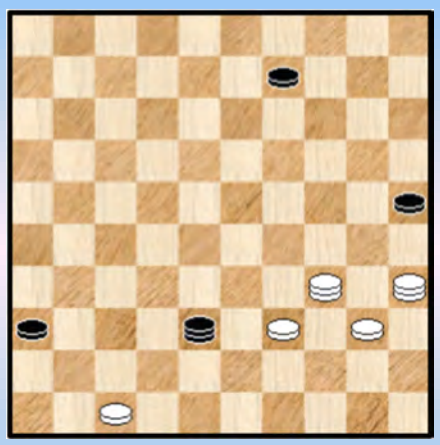

Diagram 30-1 Waz

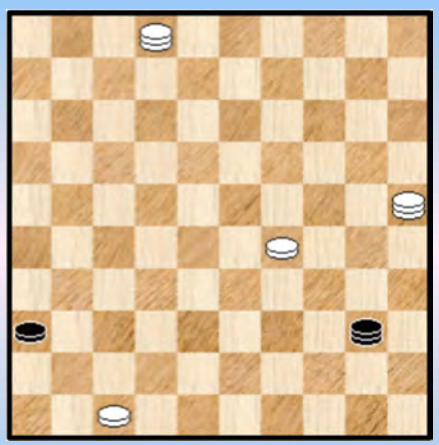

Bergsma,P. (Pieter) - Schotanus,A.F. (Anton) NLD-ch qf Groep 1 00-05-1980

Ja, eerst moet ik even de beide deelnemers inleiden. Alhoewel, is dat wel nodig ? De witspeler was kampioen van Nederland in 1968 en ook de zwartspeler was deelnemer in hetzelfde NK en eindigde er als zesde. Heel mooie prestaties dus.

Pieter Bergsma heeft ook enkele boeken op zijn naam (niet te verwonderen dat ik dus enige affiniteit voel ☺) en vooral de boekjes “Leer spelenderwijs dammen” doen het erg goed.

De zwartspeler nam zeer recent nog deel aan Rotterdam Open 2019 waar ik ook aan deelnam.

Men zou misschien kunnen menen dat beide spelers de Scouppe - stand door en door kennen. Na dit fragment zal er voor één van beide toch wel twijfel ontstaan …

We komen erin bij **diagram 30**. Een tamelijk “zware stand” in een eindspel dat al enige tijd duurt. Wit staat gewonnen. Maar zwart zal nog wat proberen.

65. … 38-49 “dreigt” met 09-13. Hetgeen eigenlijk geen kwaad kan.

66. 39-33

=> Er is op deze zet helemaal niks aan te merken. Nog beter zou geweest zijn : 66. 34-18 09-14 * 67. 35-02 **!** 49x35 68. 18-13 35x08 69. 02x10 **+**

66. ... 09-13 **67**. 35x02 49x35 **68**. 33-29 **!** 25-30
=> Inderdaad, op 68. ... 35-49 69. 34-40 49x35 70. 29-24 35x19 71. 02x24 **+**

69. 34x25 35-40 **Diagram 30-1**

We hebben het nog niet gezegd maar we hebben natuurlijk een pure Scouppe voor ons met de vrije schijf op het kritieke veld 29 ! Allicht was de hoop van Schotanus op remise niet zo groot meer maar kijk …

70. 29-24 **?**

Ik heb dit fragment pas na de Rotterdam 2019 onder ogen gekregen. Was het ervoor gebeurd dan had ik wellicht de stoute (dam) schoenen aangetrokken en het fragment in herinnering gebracht bij de zwartspeler !

Er is eigenlijk nog een tweede reden waarom de tekstzet erg **verwonderlijk** is : na het juiste witte antwoord 70. 25-34 staat zwart zelfs onmiddellijk verloren en moet dus niet eens het Scouppe - eindspel doorlopen worden :

++ 70. … 40-49 71. 34-40 49x35 72. 29-24 35x19 73. 02x24 **+**
++ 70. ... 40-45 71. 02-11 45-50 72. 11-06 50-45 73. 06-50 **+**

We geven nog de rest van de notatie voor de goede gang van zaken, zonder kommentaar echter :

70. ... 40-23 **71**. 02-16 23-28 **72**. 25-34 28-14 **73**. 34-25 14-23 **74**. 25-30 23-28
75. 30-35 28-23 **76**. 35-44 23-37 **77**. 44-22 37-46 **78**. 22-06 46-14 **79**. 16-07 14-32
80. 06-50 32-37 **81**. 07-45 37-32 **82**. 50-44 32-37 **83**. 44-06 37-32 **84**. 45-40 32-37
85. 40-12 37-32 **86**. 12-40 32-37 **87**. 40-35 37-10 **88**. 06-01 10-05 **89**. 01-45 05-10
90. 35-44 **1-1** (3.34/3.18)

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 31 Zaz

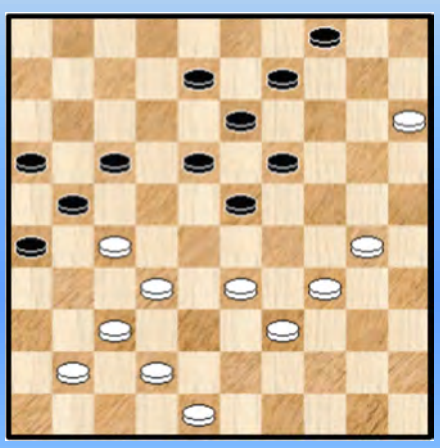

Diagram 31-1 Zwart slaat

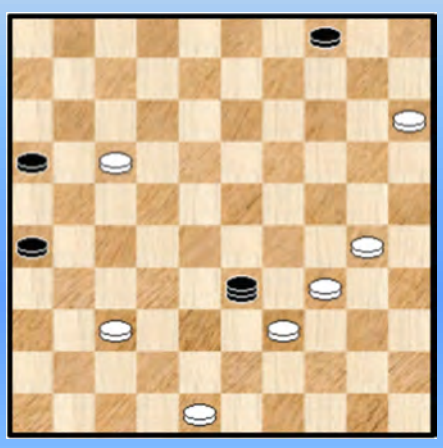

Bouwhuis,H. (Herman) - Godwaldt,D. NLD-chT 2e klasse C 15-11-1980

Dit fragment heeft slechts een klein Scouppe - gehalte. Eigenlijk een beetje te weinig om op te nemen in deze “50 shades”. Maar de preselektie gebeurt zoals gezegd vooral op het Scouppe - schijvenpaar 36/47 en ikzelf heb me een beetje verkeken op het geheel bij de start van de analyse. Eens de analyse gedaan dan gooi je natuurlijk niet graag het werk zomaar weg. Begrijpelijk.

Er is overigens nog een kleine reden om het fragment op te nemen : het sluit een beetje aan bij de 4x4 - problematiek die reeds vrij uitgebreid bij enkele vorige fragmenten (onder meer fragment 29) aan bod kwam.

Dit alles gezegd zijnde zullen we toch enkelen varianten wat inkorten.

We starten bij **diagram 31**. Zwart, aan zet, heeft een plan. Zo hoort het.

42. … 17-22 **43**. 41-36 22x31 **44**. 36x27 23-28 **!** **45**. 32x23 21x41 **46**. 33-28 **?**
=> 46. 42-37 41x32 47. 30-24 32-37 48. 34-29 **!** 37-41 49. 24-19 13x24 50. 29x20 26-31
51. 23-18 41-46 52. 18-12 **=**

46. ... 41-47 **47**. 42-37 47-33 **48**. 23-18 **?**
=> Zodra er veel keuze is gaat het nogal eens mis. Zowel 48. 30-25 als 48. 30-24 zijn beduidend beter, zelfs 48. 15-10 kan : 48. 15-10 04x15 49. 30-25 33x44 50. 37-32 44x06 51. 32-28 06x30 52. 25x34 en de resulterende 4x3 remiseert.

48. ... 13x22 **49**. 28x17 **Diagram 31-1** 33x06

Niet echt een mooi Plaatje om te afficheren maar nood breekt wet. Zwart stond voor een moeilijke keuze : de verst opgeschoven schijf slaan ofwel schijf 39 slaan met nadien achterloopmogelijkheden.

Niet evident om te beoordelen. Het blijkt dat slaan naar 50 het beste is en zelfs wint. Dan moet zwart het wel heel goed spelen. We geven enkele varianten zonder veel uitweidingen :

=> 49. ... 33x50 **!**

++ 50. 30-25 50x11 **!** (niet naar veld 6) 51. 37-32 11-02 ! 52. 32-28 02-13 **+** (niet 52. ... 02-19 **?** 53. 48-42 **!** 19x30 54. 25x34 **=**)

++ 50. 30-24 50x06 **!** (niet naar veld 11)

>> 51. 37-32 06-22 52. 34-30 22-09 53. 30-25 09-14 54. 32-27 14-28 **!** en we knotten hier af.
>> 51. 24-19 26-31 52. 37x26 16-21 53. 26x17 06x13 **+**

++ 50. 37-32 50x11 51. 30-24 11-22 52. 34-30 22-36 53. 30-25 36-41 54. 32-27 41-23 **!** **+**

++ 50. 17-12 50-45
>> 51. 15-10 45x05 52. 12-08 05x46 **+**
>> 51. 30-24 45x07 52. 24-19 07-18 **+**

Niet zo makkelijk om dit te winnen maar het kon dus. Trouwens wit kan ook foutjes maken.

50. 30-24 06x50 **51**. 24-19 50-28

Opnieuw niet zo een makkelijke keuze,. In aanmerking komen ook 80-22 of 50-45. Geen van allen wint echter. We geven één enkele leuke Kingsrow -variant :

=> 51. ... 50-22 52. 34-30 22-06 53. 37-32 26-31 54. 19-14 06-44 55. 14-10 44-35
56. 30-25 35-19 57. 10-05 19x46 58. 48-42 04-09 59. 15-10 46-41 60. 10-04 41-36
61. 04x13 31-37 62. 05x46 36x09 **=**

52. 19-13 28x41 **53**. 13-08 26-31 **54**. 08-02 31-36 **55**. 34-29 41-05 **56**. 48-42 36-41
57. 42-38 41-46 **Diagram 31-2**

Diagram 31-2 Waz

De voorgaande zettenreeks is te verdedigen. Al kon wit toch maar best sneller de dam naar 35 brengen. In fragment 29 hebben we gezien dat dit vele remise - mogelijkheden met zich meebrengt. We hebben hier trouwens opnieuw een 4x4 met dezelfde karakteristieken als in het betreffende fragment.

58. 02-35 **!**

Er zijn nog mogelijkheden genoeg om te remiseren maar om (nog eens) te tonen dat men in dergelijke 4x4 - standen toch best moet oppassen :

=> 58. 29-24 **?** 05-14 **!**
++ 59. 02-13 14-19 **+**
++ 59. 02-08 14-03
>> 60. 08-13 03-20 **+**
>> 60. 08-02 03-09 61. 02-07 46-19 62. 24x13 09x01 **+**

++ 59.02-07 14-09 de witte dam mag niet (meer) los staan 60. 07-01 16-21 61. 01-12

>> 61. ... 21-26 **?** 62. 12-03 09-18 63. 38-32 46x35 64. 03-14 **!** **=** post - Scouppe
>> 61. … 21-27 **!**

>1 62. 12-03 **?** 27-32 **!** 63. 03x41 46x30 **+**
>1 62. 12-26 09-03 63. 26-48 46-23 64. 48-39 27-31 65. 39-50 03-09 66. 50-45 23-37
67. 45-50 31-36 68. 38-33 36-41 **+** Eens er drie dammen zijn wint zwart.

58. ... 46-41 **59**. 29-24 41-36
=> 59. ... 41-14 60. 38-32 14x46 61. 15-10 05x30 62. 35x24 **=**
=> 59. ... 05-23 60. 15-10 23x05 61. 38-32 41x30 62. 35x24 **=**

60. 24-19 05x49 en zwart stelde remise voor en wachtte 61. 35-19 **!** met post - Scouppe - remise niet af. **1-1**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 32 Waz

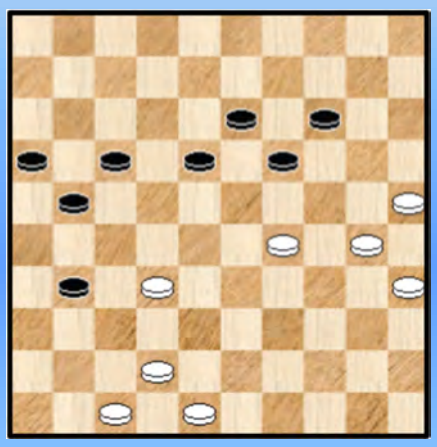

Diagram 32-1 Zaz

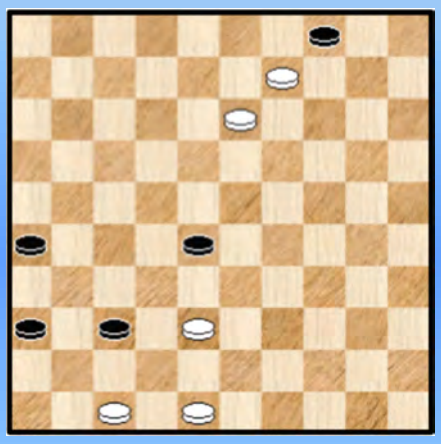

Bakels,J.G. (Jan) - Rijs,W.H. (Wout) NLD-chT 1e klasse B 12-12-1981

We starten bij zet 45, **diagram 32**. Wit staat iets beter.

45. 30-24 19x30 **46**. 35x24 21-26
=> Verboden was : 46. ... 17-22 **?** 47. 32-27 21x32 48. 29-23 18x20 49. 42-37 32x41
50. 47x09 14x03 51. 25x14 **+**

47. 24-20 17-22 **48**. 20x09 13x04 **49**. 29-24 22-27 **50**. 32x21 16x27 **51**. 24-19 31-36 de enige
52. 42-38 **!**
=> Op 52. 42-37 18-23 53. 19x28 27-32 **=**

52. ... 18-22 speelbaar, maar zeker niet de beste
=> Een rechte weg naar remise loopt bijvoorbeeld via 52. ... 26-31 **!** 53. 48-42 27-32
54. 38x27 31x22 55. 25-20 22-28 56. 42-38 18-23 **=**

53. 25-20 22-28 **54**. 20-14 27-31 **55**. 19-13 31-37 **56**. 14-09 **diagram 32-1** **3**7-41 **?**

Men is natuurlijk snel geneigd om die zet te spelen maar daarna gaat het bergaf. Ondubbelzinnig remiseren kan via : 56. ... 36-41 **!** 57. 47x36 26-31 58. 36x27 37-41 59. 09-03 41-47
60. 38-32 28x37 61. 13-08 37-41 62. 08-02 41-46 **=**

57. 09-03 41-46 **58**. 03-17 **!** wit heeft de winst in handen

58. ... 28-32
=> Op 58. ... 26-31 59. 17x50 31-37 60. 38-32 37x28 61. 50x22 blijft er een pré - “Scouppe 4” over, winnend voor wit. Daar is weliswaar nog wat werk te verrichten.

59. 38x27 46-14 60. 13-08 14-05
=> Op 60. ... 14-03 **?** 61. 27-21 03x12 62. 17x03 26x17 63. 03x21 **+**

61. 08-02 26-31 **Diagram 32-2**

Diagram 32-2 Waz

Diagram 32-3 Zaz

62. 27-21 **?**

De tekstzet is niet zo goed want dit resulteert (of kan resulteren) in een tweede dam voor zwart. Remise dus. Wit had echter twee andere mogelijkheden :

=> 62. 17-33 (bijvoorbeeld) 31x22 63. 33x06 en dit resulteert in een winnende “Scouppe 4”. Zoals daarstraks ook al gezegd : er moet nog wat werk worden verricht vooraleer de 2-0 op het bord staat.

=> En eigenlijk is er nog een derde mogelijkheid : de **klemzet** 62. 17-22 **!**

++ 62. ... 31-37 63. 22-09 04x13 64. 02x46 **+**
++ 62. ... 04-10 63. 22-04 31x22 64. 04x15 (**Diagram 32-4**) en er blijft een “Scouppe 22” over. De winst komt er tamelijk snel, bijvoorbeeld :

(Analyse) Diagram 32-4 Zaz

64. … 05-32 65. 15-33 22-27 66. 33-42

>> 66. … 32-46 67. 42-31 27-32 68. 31-37 **!** 32x41
69. 48-42 **+**
>> 66. ... 32-05 67. 02-16 **+**

++ 62. ... 04-09 63. 22x04 31x22 64. 04x27 **+** een pure pré - Scouppe.

++ 62. ... 05-46 63. 02-24
>> 63. … 31-37 64. 24-42 **+**
>> 63. ... 46-05 64. 24-42 05-46 65. 42x26 **+**

Er kunnen dus velerlei soorten Scouppe’ s aan bod komen naargelang de keuzes van de beide kleuren. Terug naar de partij.

62. ... 31-37 **63**. 17-03 om te beletten dat schijf verder 04-10 * **64**. 21-16 **diagram 32-5**

Diagram 32-5 37-41 ?

Diagram 32-6 Waz

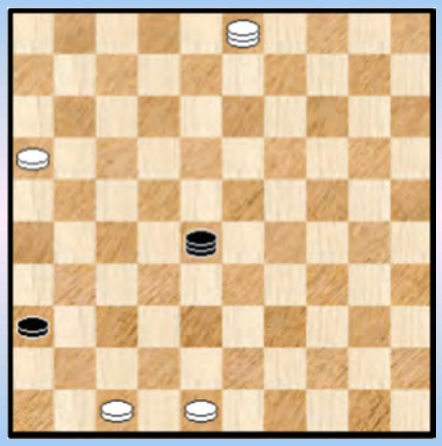

64. … 37-41 **?**

=> Zwart geeft de remise uit handen, hij kon hier aan een tweede dam komen met 64. ... 10-14 65. 03x25 37-41 66. 16-11 41-46 67. 11-06 met (in principe) remise. Na de tekstzet komt de tweede dam er niet (meer).

65. 02-19 **!** 10-14 **?**

Zwart doet nog eens een verkeerde keuze. Hoewel ook verliezend kon zwart beter opteren voor 65. ... 41-46 66. 03-25 46x14 67. 25x03 10-15 68. 16-11 en er blijft een pré - “Scouppe 15” over. We weten dat er daar nog een en ander (zeg maar heel veel) van werk te verrichten is vooraleer de overwinning binnen is.

In het partijvervolg blijft er een pure Scouppe over.

66. 19x46 14-19 **67**. 46x14 05x28 **diagram 32-6**

We geven de rest van de notatie zonder kommentaar. Het valt wel op dat bij de winstvoering wit zijn vrije schijf (die erg laag geparkeerd staat) eerst opspeelt tot aan het maximale veld 29. Eigenlijk is de winstvoering veel makkelijker om uit te voeren (en hebben we Scouppe niet echt nodig …) maar misschien wil wit wel per sé de echte Scouppe tonen …

68. 03-12 28-32 **69**. 16-11 32-16 **70**. 11-06 16-32 **71**. 06-01 32-05 **72**. 12-45 05-32
73. 01-29 32-05 **74**. 48-42 05-28 **75**. 42-38 28-14 **76**. 38-33 14-05 **77**. 29-34 05-14
78. 45-50 14-32 **79**. 34-45 32-37 **80**. 33-29 37-19 **81**. 47-42 19-08 **82**. 50-28 08-21
2-0 (3.13/1.47)

In het fragment lag de nadruk op de aanloopfase. Bijkomend kon er naar meerdere soorten “Scouppe - eindspelen” worden uitgeweken. Het is daarbij als minderheidskleur altijd beter de meerderheidskleur op te zadelen met een “Scouppe xx” dan met een zuivere Scouppe (zonder extra schijf) !

- -- --- o – O – o --- -- -

Interludium - 3 Snow Leopard - Camouflage

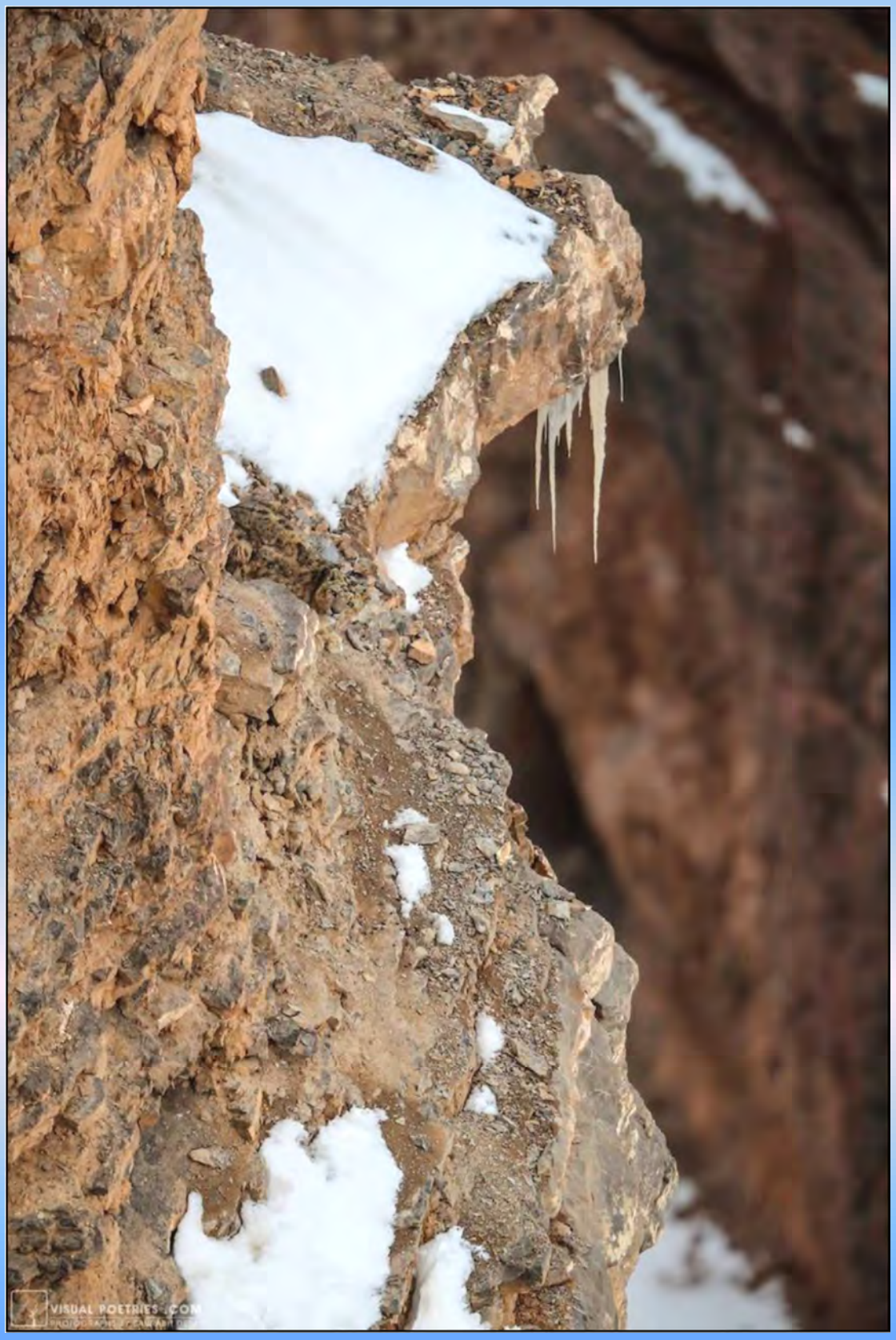

Zoek in alle foto’s de sneeuwpanter. We zetten u dus aan het werk … Niet altijd makkelijk. Vergelijk met maar met het oplossen van een damprobleem. De eerste opgave is de allermoeilijkste en eigenlijk bijna ondoenbaar ! De sneeuwpanter is de absolute meester in camouflage werk.

Deze is ook al zeer moeilijk …

Nog zo een moeilijke, nee we geven geen hints !

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 33 Waz

Diagram 33-1 Waz

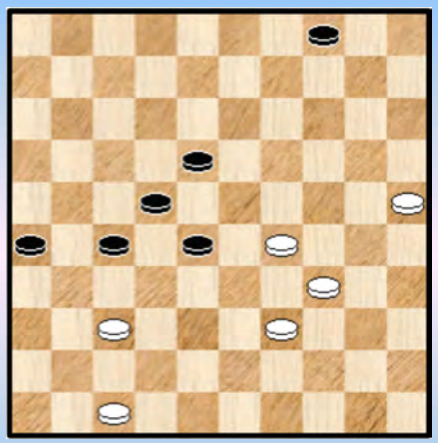

Michiels,S. (Stephan)- Binenbaum,E. (Eran) WchJ 29-12-1981

In **diagram 33** staat wit niet zo goed. Of beter gezegd : helemaal niet goed. De oorzaken moeten al eerder in de partij gezocht worden maar zwart beheerst de eigen rechtervleugel en drukt wit gewoon weg. Eigenlijk een beetje een kleine nachtmerrie voor wit.

48. 34-29 22-27 **49**. 40-34 17-22 **50**. 42-37
=> Misschien valt 50. 47-41 te verkiezen maar of het veel helpt ?

50. ... 14-19 **51**. 24x13 09x18 **diagram 33-1** **52**. 25-20

=> Beter is in elk geval 52. 29-24 waarna Kingsrow met veel zoek - en speurwerk nog een remise vindt : 52. … 27-31 53. 24-19 31x42 54. 47x38 26-31 (ook na 54. ... 22-27 kan er een remise uit geperst worden) 55. 34-29 31-36 56. 29-23 18x29 57. 19-13 36-41 58. 13-08

++ 58. ... 41-46 59. 08-02 22-27 60. 02-35 =
++ 58. … 41-47 59. 08-02 47x44 60. 02-13 29-33 61. 13x36 33-38 62. 25-20 38-43
63. 20-14 en de remiserende afruil valt niet te vermijden.

Het moet allemaal van heel ver komen.

52. ... 27-31 **53**. 20-14 31x42 **54**. 47x38 26-31 **55**. 29-24 31-36 **56**. 24-20 36-41
57. 20-15 41-47 **58**. 14-10 47x50 **59**. 10-05 18-23 **60**. 34-29 *
=> 60. 34-30 28-33 61. 05x17 33-39 62. 17x44 50x25 **+**

60. ... 23x34 **61**. 05x46 **Diagram 33-2**

Diagram 33-2 Zaz

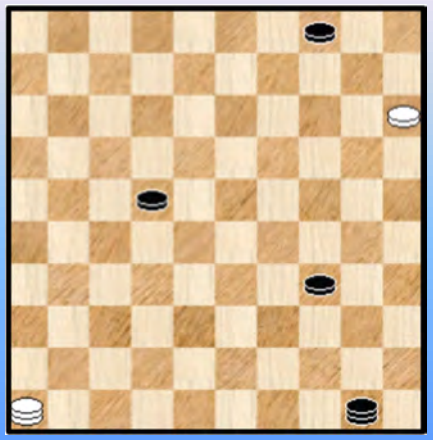

Er blijft een pure (pré -) Scouppe over. Zwart weet daar duidelijk raad mee / kent zijn klassiekers :

61. ... 34-39 **62**. 46-41 39-43 **63**. 41-46 43-49 **64**. 46-41 49-40
65. 41-46 40-01 **66**. 46-05 01-06 **67**. 05-46 50-45
68. 46-41 45-01 **69**. 41-46 04-09 **!** **70**. 15-10 09-14 **!** en wit wachtte de rest niet meer af. **0-2**

Geen spektakulaire stuff, een beetje saai zelfs maar hoe dan ook leerrijk. Een startpositie als **diagram 33** geeft zwart veel mogelijkheden op winst.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 34 Waz

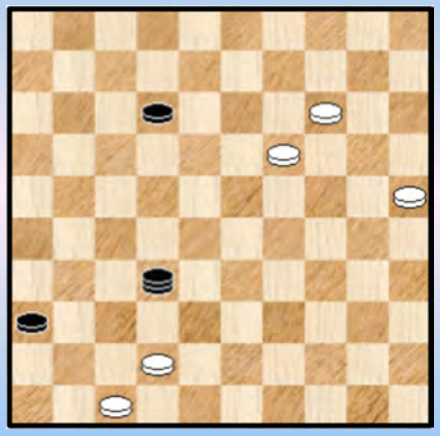

Diagram 34-1 Zaz

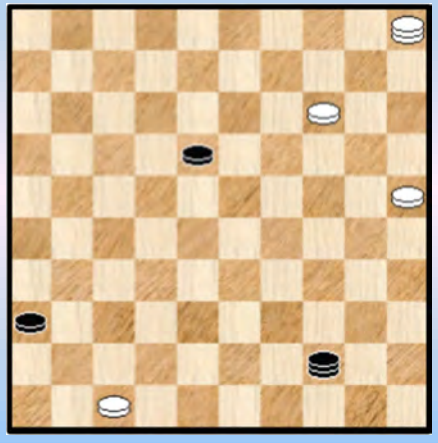

Wouden,van der,G.P. (Gerard) - Voorspuij,H.T. (Theo) ZHO-ch 25-04-1981

We nemen slechts een klein stukje van de partij mee dit keer. In **diagram 34** is wit aan zet.

55. 42-38
=> 55. 25-20 32-43 56. 20-15 43-25 57. 14-10 25-14 58. 19-13 14x05 59. 13-09 **=**

55. ... 32x49 **56**. 14-10 12-18 **57**. 10-05 49-44 **58**. 19-14 **Diagram 34-1**
58. … 18-23 **59**. 14-10
=> Op 59. 14-09 44-28 **!** **=**
=> 59. 25-20 44-33 60. 20-15 33-22 **!** **=**

59. ... 23-29
=> Ook 59. ... 44-28 60. 25-20 * 28-39
++ 61. 10-04 39-25 **=**
++ 61. 20-14 39-25 **=**
++ 61. 20-15 39-28 62. 10-04 28-46 **=**

60. 10-04 29-34 **61**. 04-27 34-39
=> Niet 61. ... 34-40 **?** 62. 27-49 **!** **+**

62. 27-49 44-35 * **63**. 05-28 39-44 (ook gewoon 63. ... 35-08 64. 28x50 08-19 **!** post - Scouppe)
64. 28x50 35-19 post - Scouppe **65**. 50-33 19-23 **66**. 25-20 23-19 **67**. 20-15 19-23 **1-1**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 35 42-38 ?

Sluis,van der,P.L. (Louis) - Snippenburg,van,H. (Henk)
NLD-chT 1e klasse A 20-11-1982

Diagram 35. Wit is aan zet en staat toch wel onder druk.

40. 42-38 **?**

Ongetwijfeld moet wit naar de gevolgen van deze zet hebben gekeken maar heeft daarbij toch iets over het hoofd gezien. Beter was 49-43 of zelfs 34-30.

40. ... 22-28 **!** **41**. 33x22 18x27 **42**. 37-32
=> Het alternatief : 42. 38-32 27x38 43. 48-43 21-27 44. 43x21 16x27 met een verloren stand.

42. ... 27-31 **!** Dit moet wit over het hoofd hebben gezien
43. 36x27 19-23 **44**. 29x18 13x31 **diagram 35-1**

Diagram 35-1 Waz

Diagram 35-2 04-09 ?

Het is zonneklaar dat zwart gewonnen staat. We kijken naar het vervolg van de partij.

45. 48-42 31-36 **46**. 42-37 21-27 **47**. 32x21 16x27 **48**. 49-44 26-31 **49**. 37x26 36-41
50. 38-32 27x38 **51**. 26-21 41-46 **52**. 21-17 46-23 **53**. 17-12 23x49 **54**. 12-08 38-42

=> met 54. … 09-13 zou zwart er niet komen.

55. 08-03 09-13 **56**. 03-14

Wit neemt dadelijk de lange lijn in bezit zodat er een pré - Scouppe ontstaat

56. … 42-47 **57**. 14-37 49-16 **58**. 37-14 16-02 **59**. 14-37 47-33 **60**. 37-23 33-06
61. 23-14 13-18 **62**. 14-37 02-07 **63**. 37-19 07-01 **64**. 19-14 18-22 **65**. 14-37 01-18
66. 37-46 18-01 **67**. 46-37 **Diagram 35-2**

De zwartspeler heeft de vrije schijf tot het maximale veld opgespeeld (veld 22). Dit is overigens niet nodig voor een winstvoering. Hij heeft ongetwijfeld het eindspel van Scouppe in gedachten bij het spelen van zijn volgende zet, maar …

67. … 04-09 **?**

De belangrijkste fout die men kan maken bij het Scouppe - eindspel zelf. We vermoeden verder dat de witspeler niet zomaar zijn dam geplaatst had op het belangrijke veld 37 !

68. 37-48 **!** 01-23 **69**. 15-10 23x05 **70**. 48-31 22-28 **1-1** (2.58/2.25)

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 35 Zaz

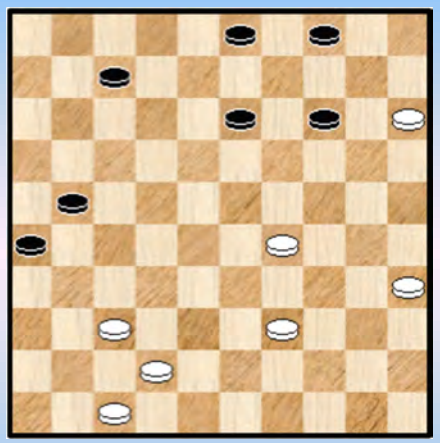

Diagram 35-1 Zaz

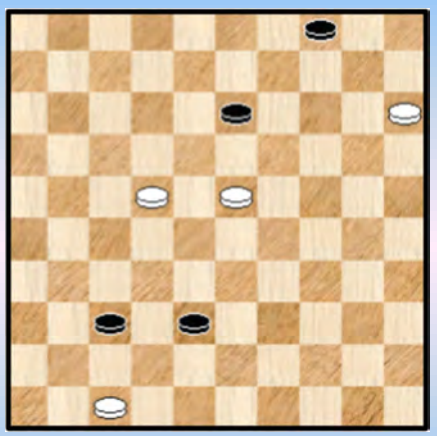

Stoverinck,T.W.H.M. (Theo) - Sakidin,R.P. (Ramon) NLD-chT 1e klasse B 17-12-1983

In **diagram 35** - zwart is aan zet - hebben we een gelijkwaardige stelling. Zou dit nog kunnen mislopen voor een van beide kleuren ? Omdat we allen in “Scouppe - modus” verkeren hebben we natuurlijk in de gaten dat er een Scouppe - schijvenpaar staat opgesteld. Om het anders te zeggen : we vrezen eigenlijk een beetje dat het nog zou kunnen fout lopen voor wit ☺.

47. … 13-18 **48**. 39-33 07-12 **49**. 33-28 03-09 **50**. 42-38 09-13 **51**. 28-23 12-17
52. 23x12 17x08 **53**. 38-32 13-18 **54**. 32-28 14-19 **55**. 35-30 08-13 **56**. 29-24 21-27
57. 28-22 27-32 **58**. 37x28 18x27 **59**. 30-25 19x30 **60**. 25x34 26-31 **61**. 34-29 31-37
62. 29-23 27-32 **63**. 28-22 32-38 **diagram 35-1**

Een 4x4 - stand. Zwart staat dichter bij dam en heeft dus voordeel, maar nog steeds is het moeilijk te geloven dat zwart de partij zal winnen.

64. 23-18

Ook de twee andere zetten geven remise :
=> 64. 22-17 38-43 65. 17-11 43-49 66. 11-06 49-32 67. 06-01 32x14 68. 01-12 en wit kan schijf 37 op twee manieren aanvallen
=> 64. 15-10 04x15 65. 23-18 13-19 66. 18-12 37-42 67. 12-08 42-48 68. 08-02 **!** 48-26 69. 02x42 26x48 70. 22-18 48-30 71. 18-12 30-02 72. 47-42 15-20 73. 42-38 20-24 74. 38-33 24-30 75. 33-29 30-35 76. 29-24 02x30 77. 12-07 **+**

64. ... 13-19 **65**. 18-12 37-42 **66**. 12-07
=> Waarom niet 66. 12-08 42-48 67. 08-03 met een tempo winst ?

66. ... 42-48 **67**. 22-18
=> Op 67. 07-02 **?** 04-10 **!** 68. 02x42 48x04 **+**

67. ... 48-26 **68**. 07-01
=> De stand begint wat ongemakkelijk te worden. Echter relatief eenvoudig te remiseren door : 68. 47-42 **!**
++ 68. … 26x48 69. 07-02 **=**
++ 68. ... 38x47 69. 07-02 **=**

68. ... 38-43 **Diagram 35-2**

69. 01-06

Na deze zet wordt het stilaan link al blijft het remise. Wit kon hier mooi “post-Scouppe” - gewijs remiseren, zij het niet al te eenvoudig :

Diagram 35-2 Waz

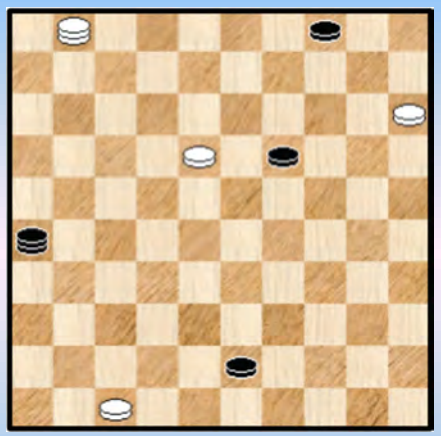

=> 69. 18-13 19x08

++ En nu niet 70. 01-23 **?** 08-13 **!** en we hebben een analytisch winnende “Scouppe 4” voor ons waar zwart weliswaar nog wat werk te verrichten heeft.
++ Maar wel 70. 01-29 **!** 26-37 71. 29-24 08-12 72. 24-29 12-17 73. 29-33 17-21 74. 47-42 **!** 37x48
75. 33-28 **!** met een post - Scouppe. Remise.

=> Er is trouwens ook een andere en makkelijker manier van remiseren : 69. 47-42 26x48 70. 18-12 43-49 71. 12-08 **=**

69. ... 26-03 **70**. 06-28 19-24 **71**. 28-37 43-49
=> Ook dam nemen op 48 geeft (analytisch) remise 71. ... 43-48 72. 37-26 03-25 73. 26-03
++ 73. … 25-30 74. 03-20 **=**
++ 73. … 25-39 74. 18-12 **=**

72. 37-26 49-40 **diagram 35-3**

Diagram 35-3 Waz

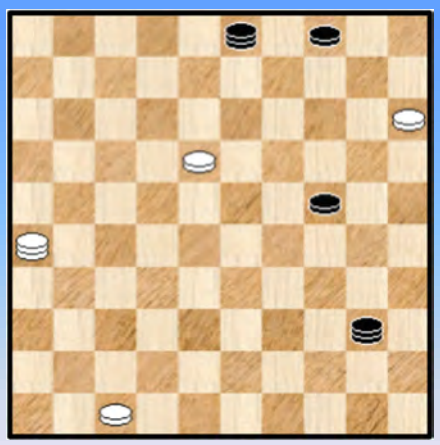

(Analyse) Diagram 35-4 Zaz

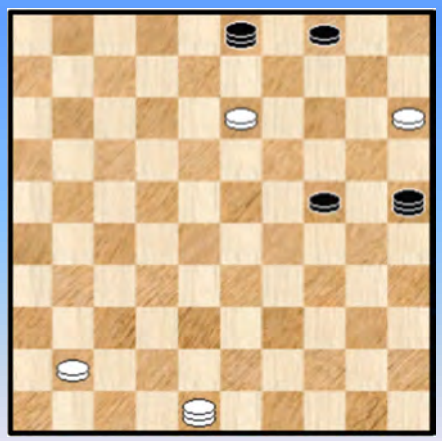

73. 26-48 **?**

Onbegrijpelijk dat wit de schijf niet verdedigt. Er kan maar één goede reden te bedenken zijn, namelijk dat hij sluitende remise - aktie gaat ondernemen. Maar dit is helemaal niet het geval.

=> De analytische remise was nog steeds aanwezig : 73. 18-13 40-35 ***** 74. 26-31 de zwarte dam op 3 staat gepend

++ 74. … 35-49 (of ook een ander veld van de diagonaal 35-49) 75. 31-26 49-35 met **HVZ** (herhaling van zetten).
++ 74...35-30 75. 31-48

>> 75. ... 30-35 76. 48-25
>1 76. … 24-29 77. 15-10 04x15 78. 13-09 03x14 79. 25x03 **=**
>1 76. ... 03-26 77. 13-09 04x13 78. 15-10 **=**

>> Er kan ook nog 75. ... 30-25 76. 47-41 **!** (vooral niet naar 42 ☺) zie **diagram 35-4**.
Een bijzondere stand. Het merkwaardige is dat beide zwarte dammen eigenlijk niet echt kunnen bewegen, ze staan allebei **gepend**.

>1 76. … 24-29 **!** eerst deze 77. 48-42 29-34 78. 42-26 25-30 79. 26-48 30x02 80. 48x25 **=**
>1 76. ... 24-30 77. 48-26 **=**

Na deze leuke uitweiding gaan we terug naar de partij, waar het nu allemaal heel snel gaat :

73. ... 40x01 **74**. 47-41 ?
=> Beter is 74. 48-37 al zal het uiteindelijk niet meer helpen want zwart komt aan drie dammen.

74. ... 01-23 **75**. 48-37 23-05 **76**. 37-26 05x46 **77**. 26-31 46-37 **0-2** (3.00/2.52)

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 36 Waz

Diagram 36-1 Waz

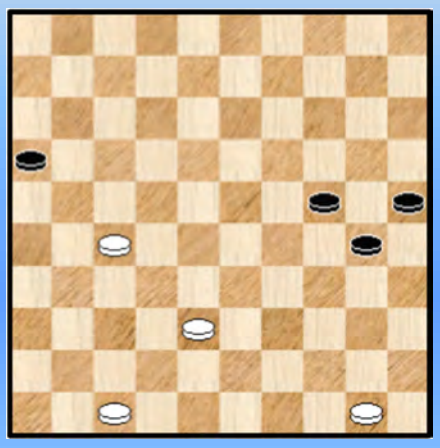

Westerloo,van,H.W. (Herman) - Dollekamp,E.H.J. (Evert) NLD-ch sf Groep 1 19-01-1985

In **diagram 36** staat wit een schijf voor en mag dus de (dam) hand uitsteken naar een (toekomstige) zege. Hij heeft echter een ongelukkig idee - wil hij de schijven te snel van het bord ? - en speelt :

43. 28-23 **!?** 26x30 **44**. 23x01 13-18 **!** **45**. 01x20 15x24 **diagram 36-1**

De witspeler kan zich nu allicht wel voor het hoofd slaan want de daaropvolgende damafname was niet al te moeilijk om zien.

Gedane zaken nemen geen keer. Wat met de resterende stand : zou die heel misschien toch nog kunnen winnen ? Het analytische antwoord : neen. Wat natuurlijk niet wil zeggen dat er geen kansen kunnen komen.

46. 27-22 30-34
=> Na 46. ... 30-35 **?** zou zwart de doorbraak - manoeuvre uit de partij niet kunnen uitvoeren en aldus verliezen.

47. 22-18 24-29 **48**. 18-13 34-39 **49**. 13-08 29-33 **50**. 38x29 39-43 **51**. 08-02 16-21

Het is wat onduidelijk waarom zwart wacht om een dam te kronen. Er zijn hier wel geen rechtstreekse analytische gevolgen aan verbonden maar het blijft een gevaarlijke manier van spelen in dergelijk moeilijke 4x3 - standen. Niet aan te raden.

52. 29-24 zie **diagram 36-2**

Diagram 36-2 Zaz

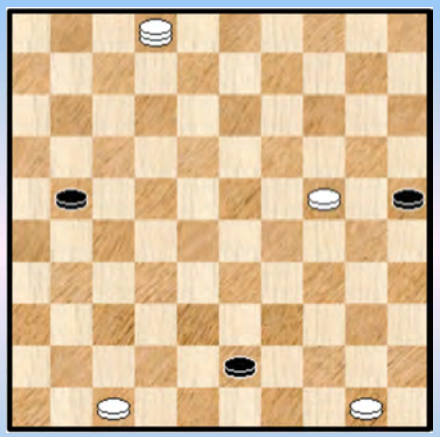

52. … 43-48 **?**

=> Na 52. ... 21-26 **?** komt men in eenzelfde situatie terecht als de partij.

=> Na 52. ... 21-27 **!** kan zwart schijf 27 verder dirigeren naar 32 (en nog verder) : voldoende voor remise.

=> En ook het offeren via 52. ... 25-30 53. 24x35 43-48 geeft remise. Zwart kan immers of de stand laten evolueren naar een post - Scouppe, ofwel beletten dat de witte schijven oversteken.

53. 02-16 21-26 **Diagram 36-3**

Diagram 36-3 Waz

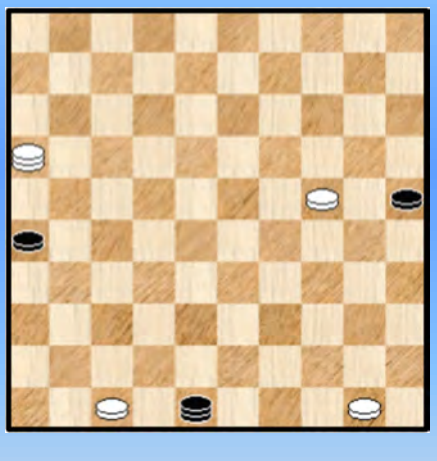

Diagram 36-4 Zaz

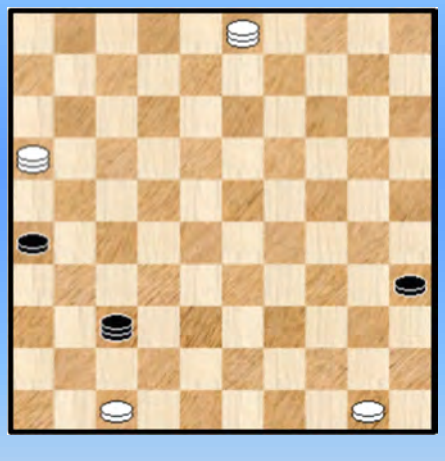

54. 24-19 **!** de enige die analytisch wint.

=> Het lag enigszins voor de hand om onmiddellijk de lange lijn in bezit te nemen, maar dit draait niet zo goed uit : 54. 16-32 **?**

++ 54. ... 25-30 55. 24x35 26-31 en dit is remise om de hierboven aangehaalde redenen.
++ We geven als extraatje ook een andere (toch ietwat delikate) manier van remiseren :
54. … 48-31 55. 24-19 25-30 56. 19-14 31-04 57. 32-23 om te beletten dat schijf 30 naar 34 gaat

57. … 26-31 58. 23-41 (bijvoorbeeld) 30-35 59. 41-23 * 04-22 **!** 60. 14-10 of ? 31-37 **!**
61. 23x41 35-40 62. 10-04 22-06 en aan de ruil 40-44 valt niet te ontkomen.

54. ... 48-37 In zekere zin de beste.

Zwart neemt snel de lange lijn, begrijpelijk. Hij had ook andere opties : 25-30 of de dam naar 31. Er zijn overlappingen, we nemen er één uit :

=> 54. ... 48-31 55. 19-14 31-04 56. 16-43 (om opkomen van schijf 25 te beletten) 26-31
57. 43-48 31-36 58. 48-34 04-15 59. 50-45 15-38 of ? 60. 14-10 en bij de volgende zet neemt wit dam op 5 en de stand zal dan makkelijk winnen.

55. 19-13 25-30 **56**. 13-08 30-35 **57**. 08-03 **Diagram 36-4** Tijd voor een kleine **situatieschets**.

We hebben nog altijd geen Scouppe voor ons, al zal die wel komen. Een potentiële Scouppe of een late Scouppe. Een late Scouppe kunnen we dan definiëren als dusdanig zolang het schijvenpaar niet op de plaats staat waar het hoort.

Een kleine opmerking ten aanzien van de schijf op 35 : wanneer wit de lange lijn in bezit heeft en 2 dammen én het Scouppe schijvenpaar op zijn plaats én een schijf op 50 dan kan wit perfekt accepteren (indien dit mocht nodig zijn) dat 35 op 45 terechtkomt. De winst bestaat er dan in schijf 47 naar dam te brengen (wel een delikaat karwei) en eens men drie dammen heeft kan men een vangstelling opbouwen (zie het theoretisch deel).

Wanneer de andere omstandigheden dezelfde zijn maar zwart de lange lijn in bezit heeft mag uiteraard onder geen beding de zwarte schijf van 35 op 45 terechtkomen. De stand is dan immers niet te winnen.

Om dit alles visueel te vertalen :

(Analyse) Dia 36-5 Zaz, wit wint

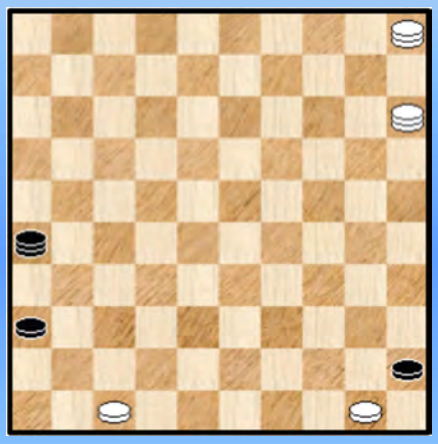

(Analyse) Dia 36-6 Zaz, remise

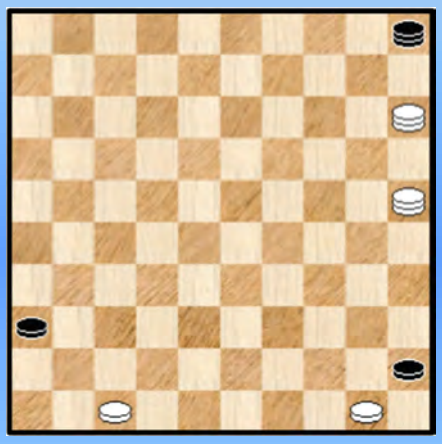

(Analyse) Dia 36-7 Zaz, wit wint

Tenslotte wanneer het Scouppe - koppel nog niet op zijn plaats is (de zwarte schijf staat nog op 26 in plaats van op 36) dan kan wit wel winnen, ook al heeft zwart de lange lijn in bezit !

Wit vormt de **sleutelstand** van **diagram 36-7** Daarbij heeft wit als laatste zet 22-39 **!** gespeeld. De witte schijf op 38 is duidelijk afkomstig van 47.

Om het even waar zwart staat op de lange lijn, zwart moet die lijn verlaten waarna wit de lange lijn in bezit neemt. De verdere winstvoering stelt geen enkel probleem.

Met het nemen van een dam op veld 3 dreigt wit met 16-21 en de dam moet dus spelen.

57. … 26-31

Zwart had ook kunnen spelen 37-23 om de schijf van 35 naar 45 te loodsen maar gelet op het bovenstaande zou dit toch niks uithalen.

58. 03-12 stopt toch maar schijf 35 af

58. … 31-36 Daarmee staat de Scouppe op het bord. Meer bepaald een “Scouppe 35”. Maar

daarmee is nog niet alles gezegd ! De vrije schijf staat immers niet op 29 of een ander (iets) lager veld maar op veld 50. Dat komplikeert in sterke mate het geheel. We zijn benieuwd hoe wit zal te werk gaan en hoever hij zal geraken met zijn winstpogingen.

59. 16-11 37-46 **60**. 12-45 46-14 **61**. 50-44 14-37 **62**. 11-07 37-14 **63**. 45-50 **Diagram 36-8**

Diagram 36-8 Zaz

Diagram 36-8 Waz

63. … 14-25 **!**

Een belangrijk moment en een zeer terechte keuze van zwart, anders verliest zwart binnen de kortste keren het leven :
=> 63. ... 14-46 64. 44-39 **+**
=> 63. ... 14-05 64. 07-29 05-46 65. 44-39 **+**

Bijkomend noteren we dat zwart wel degelijk het beste verdedigende kwadrant heeft gekozen, te weten : 03-25-48-26

64. 07-23 25-48 **65**. 23-14 48-25 **66**. 14-03 25-48 **Diagram 36-9** **67**. 03-25 **?**
Wit kiest het verkeerde hoekveld en ziet even de post - Scouppe over het hoofd …

67. … 35-40 **!** **68**. 44x35 48-37 **!** post - Scouppe en de partij wordt remise gegeven. **1-1** (2.41/2.32)

Er blijft natuurlijk de vraag hoe wit nu wel moet winnen. Laten we zeggen vanaf de stand van **diagram 36-8**.

=> Als volgt : 67. 50-45 48-25 68. 03-26 25-30 69. 26-48 30-24 70. 44-39 24-19
71. 39-34 19-28 72. 34-29 28-14 73. 48-39

++ 73. ... 14-05 74. 45-50 05-46 75. 39-34 46-05 76. 34-45 **+**

++ 73. ... 14-25 74. 39-44 25-14 75. 44-50 14-25 76. 29-24 25-48 77. 24-20 48-31
78. 20-15 31-04 79. 45-07 04-31 80. 15-10 enz. …

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 37 17-22 ?

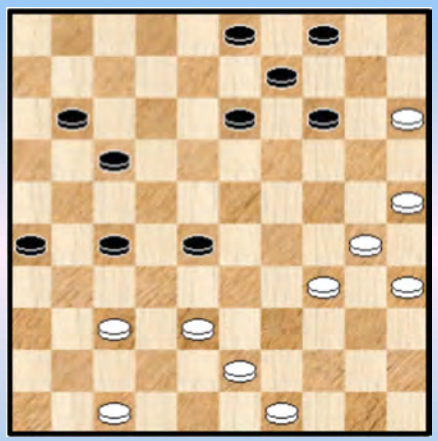

Diagram 37-1 Waz

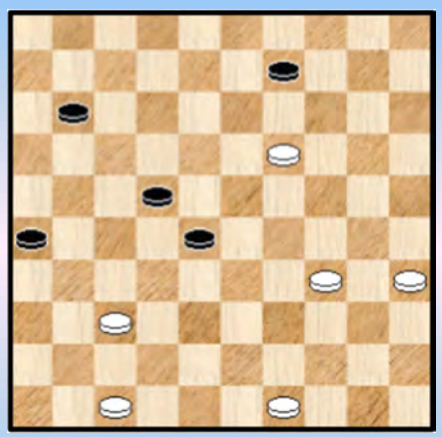

Stenekes,J. - Koomans,H. (Henk) NLD-chT 1e klasse B 14-09-1985

Diagram 37 We beginnen een fragment meestal, ja bijna altijd daar waar er iets te beleven valt en waar de situatie (meestal) ook een beslissend duwtje krijgt in een of andere richting. Bijkomend en los van het Scouppe - gebeuren leren we dan allermaal (soms ☺) iets bij. En daar gaat het tenslotte om.

43. … 17-22 **?** **44**. 38-32 27x38 **45**. 43x23 13-19
=> Volgens Kingsrow kan zwart best het volgende doen : 45. ... 11-17 46. 49-43 13-19
47. 25-20 14x25 48. 23x14 09x20 49. 15x24 22-28 **!** en dit moet allicht voldoende zijn om te remiseren. We hebben het echter niet uitgewerkt.

46. 25-20 **!** dit moet een verrassing geweest zijn voor zwart
46. … 19x28 Anders slaan blijft toch aangewezen.

47. 15-10 **!** 04x24 **48**. 30x10 09-14 ***** **49**. 10x19 03-09 **diagram 37-1**

50. 49-43 22-27 **51**. 43-38 27-31
=> Doorbreken met 51. ... 26-31 52. 37x26 28-32 enz. komt niet echt in aanmerking.

52. 19-13 31x33 **53**. 13x04 33-38 **54**. 04-10 28-32 **55**. 10x41 38-43 **56**. 34-29 43-48
57. 29-23 48-31 58. 23-19 31-09 59. 41-36 09-25 **diagram 37-2**

Diagram 37-2 36-22 ?

Diagram 37-3 46-19 ?

60. 36-22 **?**

In Scouppe 4x3 - eindspelen en eigenlijk in alle Scouppe - eindspelen, moet men altijd bedacht zijn op typische post - Scouppe - manoeuvres. De witspeler zal dit zeker niet ontkennen ☺

=> Hoe moet wit wel te werk gaan ? Het is eigenlijk eenvoudig : de lijn 36-04 in bezit houden, een eerste schijf naar dam brengen, de lange lijn veroveren, de tweede witte schijf naar dam brengen en tenslotte een vangstelling opbouwen. Bijkomend : deze te volgen weg lijkt misschien moeilijk maar er liggen niet echt grote hinderpalen op die weg. Bijvoorbeeld :

60. 19-13 25-14 61. 13-08 14-10 62. 36-04 10-23 63. 08-02 11-16 64. 35-30 23-28
65. 30-25 28-23 66. 25-20 23-37 67. 20-15 37-46 68. 47-42 46-32 69. 02-35 32-41
70. 42-38 41-28 71. 35-49 28-39 zwart moet de lange lijn verlaten 72. 15-10 enz.

Terug naar de partij, die nu normaal gezien in remise moet eindigen …

60. ... 25-48 **61**. 22x06 48-37 **62**. 19-13 26-31 **63**. 13-09 31-36 **64**. 09-04 37-05
65. 06-11 05-14 **66**. 11-16 14-05 **67**. 35-30 05-46 **68**. 04-27 **diagram 37-3**

Zwart heeft een niet zo moeilijke maar wel fraaie valstrik in de stelling geweven. Met een hoog psychologisch gehalte, vaak een kenmerk van een goede valstrik. Wat is namelijk het geval ? Beide kleuren spitsen zich vooral toe op het geven van de dam met 27-31 en de mogelijke valstrikken daarbij horend. Wat kan er mis zijn met een tussenzetje dat de witte schijf op 30 naar de rand drijft ?

68. … 46-19 ? en de partij wordt opgegeven **2-0** (2.45/1.58)
Er zou inderdaad komen: 69. 16-02 19x35 70.27-13 35x08 71.02x13 **+**

Een post - Scouppe valstrik die we nog niet waren tegengekomen.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 38 Waz **(Analyse) Diagram 38-1 Zaz**

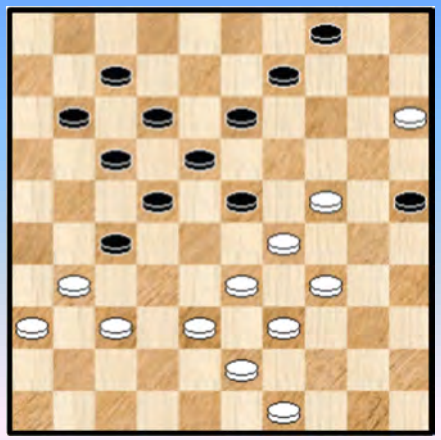

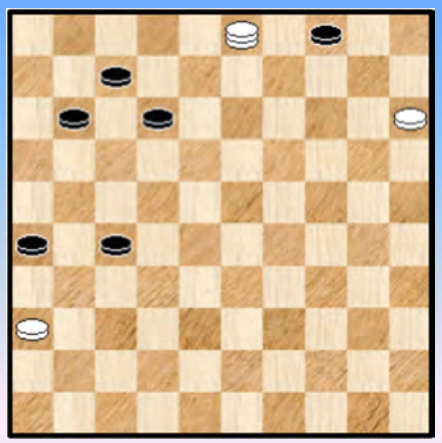

Velden,van der,J. -Mathijsen,A. (Alex) Rosmalen-ch 13-06-1985

Diagram 38. **35**. 49-44

We kunnen ons inbeelden dat wit deze zet liever niet speelt. Maar zijn er andere opties ?
=> Niet aantrekkelijk : 35. 38-32 27x38 36. 33x42 17-21 **!** met voordeel voor zwart.
=> En zeker niet : 35. 31-26 **?** 13-19 ! 36. 24x13 25-30 37. 34x25 23x34 38. 39x30 27-31
39. 36x27 22x42 40. 38x47 09-14 41. 13x22 **17x48 +**

35. … 13-19 **!** **36**. 24x13 25-30 **37**. 34x25 23x34 **38**. 39x30 22-28 **39**. 13x22 28x50
40. 22-18

=> Verrassend kan wit hier ook : 40. 37-32 **!** 17x26 41. 43-39 50x42 42. 30-24 42x20
43. 25x03 **diagram 38-1** en de wat ongelukkige plaatsing van de zwarte schijven laat wit toe te remiseren.

40. ... 12x23 **41**. 31x22 17x28 **42**. 37-32 28x37 **43**. 38-32

=> Ook al remise geeft : 43. 43-39 50x42 44. 30-24 42x20 45. 25x03 37-42 46. 03-14 42-47 47. 14x06 **=**

43. ... 37x28 **44**. 43-39 50x33 **45**. 30-24 33x20 **46**. 25x03 **Diagram 38-2**

Diagram 38-2 Zaz

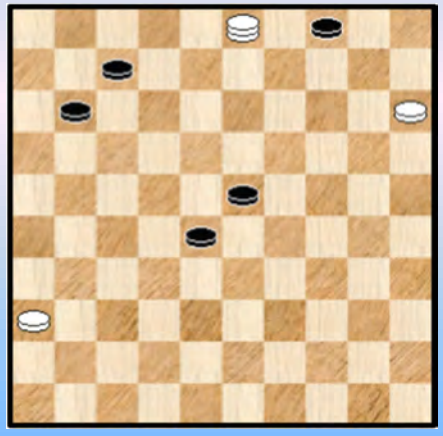

Diagram 38-3 Waz

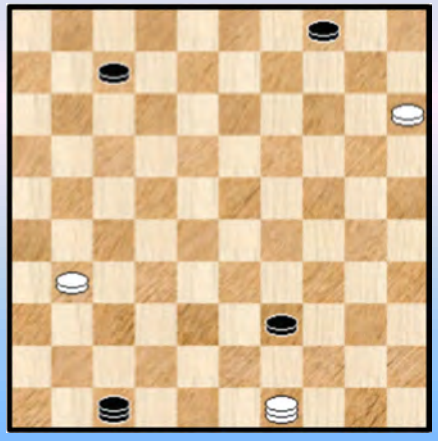

De uitkomst is een gelijkwaardige stand en weinig laat vermoeden dat dit kan / zal mislopen voor de witspeler.

46. … 28-33 **47**. 36-31 33-38 **48**. 03-14 23-29 **49**. 14-28 38-42 **50**. 28x06 42-47
51. 06-44 29-34 **52**. 44-49 34-39 **Diagram 38-3**

53. 49-16

Men kan de witspeler tot nu toe niet al te veel aanwrijven - er waren andere pistes mogelijk om te bewandelen - maar vanaf nu begint het toch een beetje mank te lopen. De reden moet - zonder al te veel twijfel - gezocht worden in het onbekende Scouppe - gebied. Er dreigt inderdaad een Scouppe op het bord te komen met een extra schijf. Uitkijken dus naar post - Scouppe remiseringsmogelijkheden. En liefst ietwat assertief te werk gaan, indien mogelijk wel te verstaan.

We willen geen vraagteken plaatsen bij de laatste zet van wit maar eigenlijk kan wit beter de zwarte schijf de andere richting uitsturen : richting post - Scouppe en vooral om toe te laten dat de witte schijf op zijn beurt in oppositie komt te staan tegenover de zwarte schijf. Dit geeft vrijwel altijd een post - Scouppe remise op. We kijken even :

=> 53. 49-40 07-11 54. 31-27 **!**

++ 54. … 39-43 55. 40-44 11-16 56. 27-21 16x27 57. 44-49 **=**
++ 54. ... 47-36 55. 27-21 39-43 56. 40-49 43-48 57. 21-17 11x22 58. 49-44 22-27 59. 44-49 27-31 60. 49-32 **=**

53. ... 07-12 **54**. 16-49

=> Assertief remiseren via : 54. 16-21 ! 12-18 55. 21-16 !
++ 55. … 39-44 56. 16-07 **=**
++ 55. ... 18-22 56. 31-27 22x31 57. 16-32 **!** **=**

54. … 47-33

Ook Flits stelt die zet voor, men zou eerder verwachten dat zwart hier de lange lijn in bezit dient te nemen. Weliswaar kan ook dan wit remiseren :

=> 54. ... 47-41 **!** 55. 49-40 **!** 12-17 56. 40-01 **!**
++ 56. … 41-36 57. 31-26 39-44 ***** 58. 26-21 **!** 17x26 59. 01-23 **!** **=**
++ 56. ... 17-21 57. 01-12 21-26 58. 12-17 26x37 59. 17x44 **=**

55. 49-40 12-17 **56**. 40-35 39-43 **57**. 35-08 17-22 **Diagram 38-4**

Diagram 38-4 Waz

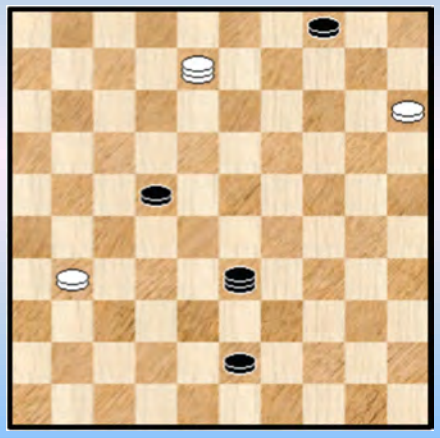

De voorbije zetten van beide kleuren zijn een tikkeltje merkwaardig in die zin dat normaliter beiden zo snel als het enigszins kan de lange lijn (willen) in bezit nemen. Hier gebeurt dit niet. Men kan inderdaad verifiëren dat de remise steeds mogelijke blijft voor wit.

58. 31-26 **?**

=> We plaatsen een vraagteken al blijft de stand na de tekstzet analytisch remise. Maar hoe erg moeten we de witspeler aanporren om de post - Scouppe te nemen : 58. 31-27 **!** 22x31 59. 08-19 **!** **=**

58. ... 43-49 **59**. 08-19

Het wordt nu allemaal veel moeilijker voor wit maar op het laatste nippertje neem hij dan toch de juiste beslissing om de lange lijn in bezit te nemen. De enige zet die nog remiseert trouwens.

59. … 33-38 **60**. 19-46 38-27 **!** **61**. 46-41
=> Met zijn laatste zet kreëert zwart barrikade - gevaar : 61. 46-23 **?** 27-31 **!** 62. 26x37 22-28 63. 23x32 49x27 **+**

61. ... 49-40 **62**. 41-46 27-16 **63**. 46-41 40-12 **64**. 41-46 16-11 **Diagram 38-5**

Diagram 38-5 Waz

65. 26-21 **?**

Het is kompleet onduidelijk waarom dit gebeurt. Na het slaan staat er immers een pure Scouppe met vrije schijf op 29 (voor zwart op 22) op het bord.

Eigenlijk zouden we een van de beide spelers moeten kontakteren …

Na de tekstzet weet zwart wel raad en gaat recht op doel af :

65. … 12x26 **66**. 46-05 11-06 **67**. 05-19 26-12 **68**. 19-46 12-40 **69**. 46-32 04-09 **70**. 32-43 40-23 **71**. 43-48 09-13 **72**. 48-31 13-18 **73**. 31-26 23-19 **74**. 26-21 18-23 **75**. 21-16 23-29 **76**. 16-43 19-30 **77**. 43x25 **0-2**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 39 Zaz

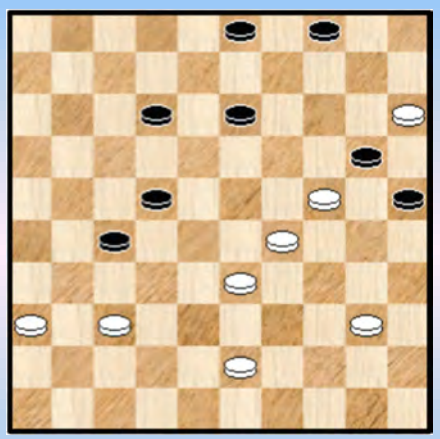

Diagram 39-1 Waz

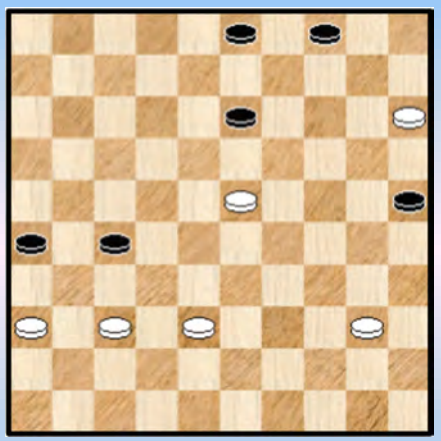

Valneris,G. (Guntis) - Baliakin,A. (Alexander) URS-ch 17-04-1985

Zwart is aan zet in **diagram 39**. De stelling valt een tikkeltje buiten de meer gangbare patronen en misschien is dat wel de reden dat er een beslissing valt in de partij.

41. … 12-17 **!** **42**. 43-39 **?**

Wit zal zijn idee wel kunnen uitvoeren maar schiet er uiteindelijk niet veel mee op, het zal naar de ondergang leiden. Beter is 40-35 **!** of ook 43-38. We geven een variant voor de laatste :

=> 42. 43-38 17-21

++ 43. 38-32 27x38 44. 33x42 22-28 met groot voordeel
++ 43. 37-32 13-18 44. 40-35 18-23 45. 29x18 20x29 46. 33x24 22x13 47. 32-28 25-30 48. 24-20 30-34 49. 28-22 27x18 50. 20-14 34-39 51. 14-10 39-44 52. 10-05 en dit moet houdbaar zijn …

42. ... 17-21 **43**. 39-34 21-26 **44**. 33-28 22x33 **45**. 29x38 20x29 **46**. 34x23 **Diagram 39-1**
46. … 25-30 **!** deze zet snijdt de adem af van wit.

47. 38-33 03-08 **48**. 33-28 08-12 **49**. 36-31 27x36 **50**. 28-22 26-31 **51**. 37x26 36-41
52. 22-17 12x21 **53**. 26x17 30-35 **54**. 40-34 41-46 **55**. 17-12 46x19 **56**. 12-07 13-18
57. 07-01 ***** 19-23 **58**. 01-06 23x45 **59**. 06-28 **!** **Diagram 39-2**

Diagram 39-2 Zaz

We hebben geen extra kommentaar gegeven bij de voorgaande zettenreeks. De reden is simpel : beide kleuren spelen het zo goed als mogelijk. In het bijzonder is er niet te zien hoe wit beter kan spelen om te remiseren.

De ontstane stand laat er verder geen twijfel over bestaan. Er staat een Scouppe op het bord en die wint. Eén zaak is echter wat vreemd : zwart wacht in het partijvervolg wel heel lang om een tweede dam te nemen, het lijkt er wat op dat hij nog even wil wachten vooraleer zijn tegenstander dood te knijpen.

We geven de rest van de notatie zonder kommentaar.

59. … 45-50 **60**. 28-37 50-17 **61**. 37-32 17-03 **62**. 32-41 35-40 **63**. 41-37 40-45
64. 37-41 03-25 **65**. 41-37 25-30 **66**. 37-41 30-34 **67**. 41-19 34-39 **68**. 19-41 39-43
69. 41-14 43-48 **70**. 14-41 48-26 **71**. 41-14 26-17 **72**. 14-41 17-06 **73**. 41-14 06-11
74. 14-32 11-33 **75**. 32-37 33-44 **76**. 37-14 44-35 **77**. 14-37 45-50 **0-2**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 40 Zaz

Diagram 40-1 Waz

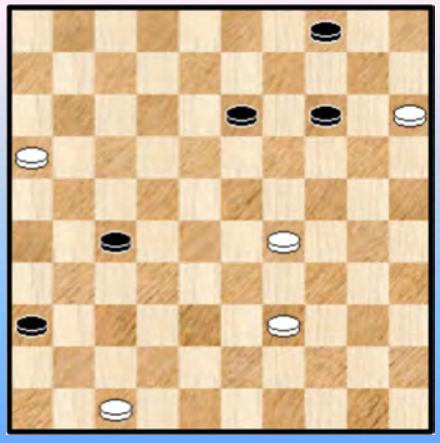

Bezvershenko,A. (Alexei) - Verkhovykh,A. (Alexei) URS-ch 03-03-1986

Een onderhoudend duel tussen twee naamgenoten, althans wat de voornaam betreft. Een erg voorkomende voornaam trouwens in Rusland tenminste als we mogen voortgaan op het aantal dammers dat zo heet.

Zwart in aan zet in **diagram 40**. Zwart staat moeilijk. 04-09 komt niet echt in aanmerking en er blijven eigenlijk maar twee speelbare zetten : 14-19 of 12-17.

44. … 12-17 **45**. 28-22 17x28 **46**. 33x22 16-21

We nemen even een variant mee indien zwart 14-19 speelt :

=> 46. ... 14-19 47. 22-17 19-23 48. 39-34 23-28 49. 34-30

++ 49. … 13-19 **?** 50. 47-41 **!** 36x47 51. 29-24 47x20 52. **15x33 +**
++ 49. ... 36-41 50. 47x36 13-19 51. 29-24 19-23 52. 27-21 16x27 53. 17-11 en zwart staat lastig al blijft het analytisch wellicht speelbaar.

47. 27x16 18x27 en we krijgen **diagram 40-1**. De schijven 16 en 27 lijken wel van plaats gewisseld vergeleken met voorgaand diagram.

48. 16-11 27-32 **49**. 11-07 32-37
=> Na 49. ... 32-38 **?** 50. 07-02 38-42 ***** 51. 02x05 42-48 52. 39-33 zou zwart geen kans maken.

50. 39-33 zie **diagram 40-2**. Wit kon inderdaad geen dam nemen :
=> 50. 07-02 **?** 36-41 **!** 51. 02x05 41-46 52. 05x41 46x43 **+**
=> 50. 07-01 37-41 **=**

50. ... 13-18

=> Zwart staat natuurlijk wat lastig; Hij kon hier remiseren met dubbeloffer (!) : 50. ... 37-42 51. 47x38 14-20 52. 15x24 36-41 **!** **diagram 40-3** Dam nemen op veld 2 kan natuurlijk niet.

++ 53. 07-01 41-46 54. 01-06 13-18 55. 24-19 46x05 56. 38-32 05x41 57. 29-24 **=**
++ 53. 24-20 41-46 54. 07-02 13-18

Diagram 40-2 Zaz

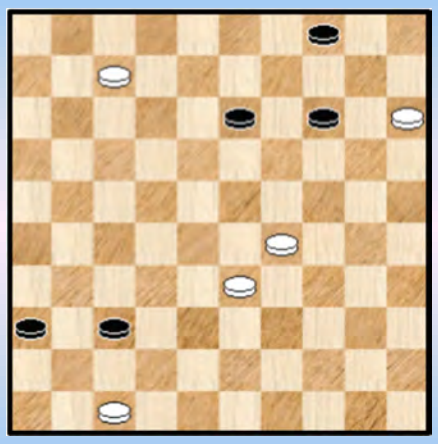

(Analyse) Diagram 40-3 Waz

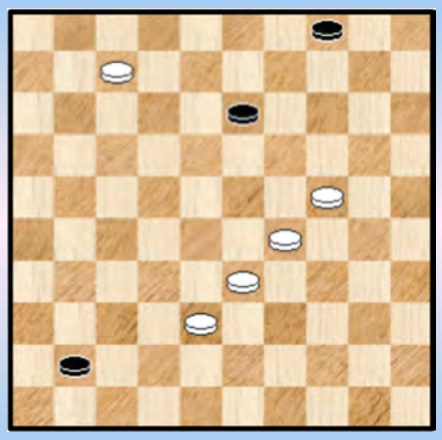

>> 55. 20-15 46-41 **!** en tegen de dreiging 04-10 gevolgd door 41-36 valt niks te beginnen. Remise.
>> 55. 02-35 46-41 56. 35-49 18-22 57. 29-24 41-36 58. 33-29 22-28 **=**

51. 07-02 14-20
Zowat de enige. 51. ... 37-41 **?** 52. 02-07 18-23 53. 29x18 41-46 54. 07-02 en dit wint voor wit.

52. 15x24 37-41 eindelijk kan wit een stapje verder met schijf 37. Maar hij staat nog altijd niet op dam.
53. 33-28 **!** 04-09 de enige

=> 53. ... 41-46 **?** 54. 28-23 46x35 55. 29-24 35x19 56. 02x24 **+**
=> 53. ... 04-10 54. 28-23
++ 54. … 41-46 55. 23x12 **+**
++ 54. ... 18-22 55. 23-18 22x13 56. 02x46 **+**

54. 24-19 **!** blijft zwart onder druk zetten (**diagram 40-4**)

Diagram 40-4 Zaz

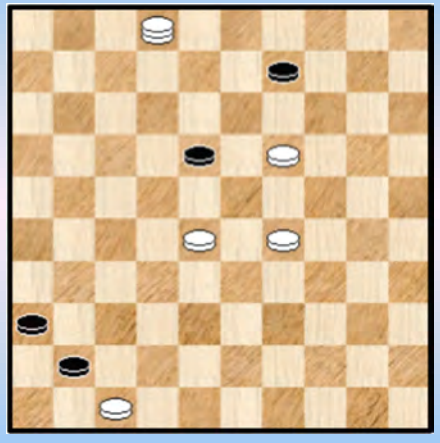

54. … 09-13 **?**

De druk is gewoon te groot geworden en zwart begeeft het. Er was analytisch nog remise mogelijk en we geven zo dadelijk de variant(en) maar dit moet wel haast onmogelijk om vinden zijn. Denken we toch. Bovendien kunnen we enkele fraaie spelgangen neerpennen in situaties die we voordien nog niet tegenkwamen. Daaraan kunnen we niet weerstaan.

Voor we eraan beginnen merken we nog op dat niet kon :
54. ... 41-46 **?** 55. 29-23 18x29 56. 19-13 46x08 57. 02x33 **+**

En nu de aangekondigde remise - variant :

=> 54. ... 18-23 **!** 55. 29x18 41-46 56. 28-22 46x10 57. 18-12 10-04 **!** dreigt met 09-13
We afficheren een plaatje : **Diagram 40-5**

Slaan naar veld 10 en met de dam uitwijken naar veld 4 zijn de enige zetten. Niet bepaald makkelijk om vinden. Flits bijvoorbeeld vindt die ook niet. Ja, een eindspel database van 8 stukken in nu eenmaal een must voor sommige 4x3 - standen.

Diagram 40-5 Waz

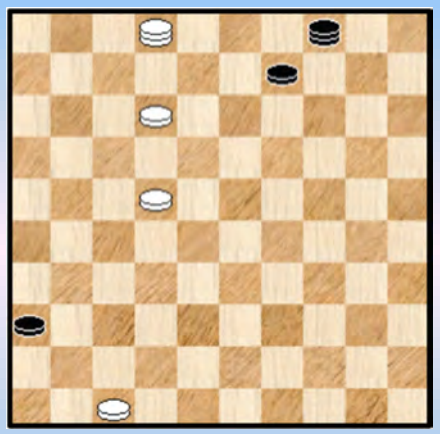

(Analyse) Diagram 40-6 Waz

Daarmee zijn de moeilijkheden nog niet van de baan.

++ 58. 22-17 04-10 59. 17-11 10-23 60. 11-07 23-32 61. 07-01 32-21 62. 12-07 21-16 **!** en de erg fotogenieke stand van **diagram 40-6** staat op het bord. Er dreigt onherroepelijk 09-13 met remise.

++ 58. 02-16 09-13 **!** 59. 22-17 * 04-10 **!** 60. 12-07 * 10-28

>> 61. 17-12 28-37 dreigt met 37-26 62. 07-01 * 13-18 63. 12x23 37x10 **=**
>> 61. 16-11 28-37 dreigt naar 26 te gaan

(Analyse) Diagram 40-7 Waz

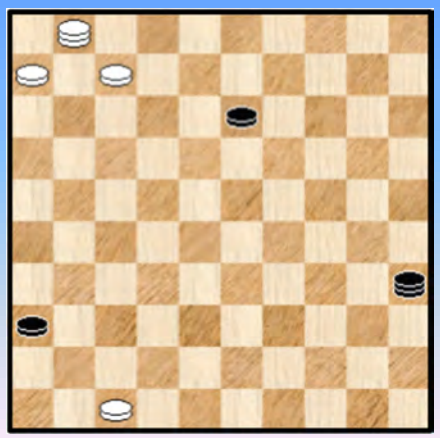

>1 62. 11-16 37-28 **HVZ**
>1 62. 11-06 37-26 63. 17-11 26-21 !

>2 64. 07-01 21-16 65. 01-07 13-18 66. 07x45 16x02 **=**
>2 64. 06-01 21-49

>3 65. 11-06 49-35 **diagram 40-7 =**
>3 65. 01-06 49-21 **!** HVZ **=**

Een extra plaatje kan er dus nog bij. We keren nu terug op onze stappen, naar de partij dus.

55. 19x08 41-46 **56**. 28-22 18x27 **57**. 08-03 **Diagram 40-8**

Diagram 40-8 Zaz

Tijd voor een korte situatieschets.

Wat hebben we voor ons ? Een “Scouppe 27”. De witte schijf (op het verste toegelaten veld 29) loopt geen gevaar en wit heeft verder reeds de twee dammen al in bezit.

Vertaald naar het toekomstig resultaat : wit zal dit winnen. De winstvoering stelt geen principiële problemen, wel te verstaan moet een zekere voorzichtigheid in acht worden genomen ten aanzien van mogelijke remise - wendingen :

57. … 46-10 **58**. 03-26 27-32 **59**. 26-42
=> Niet 59. 02-16 **?** 36-41 **!** 60. 47x36 10-15 61. 16x49 15x47 **=**

59. … 10-04 het heeft inderdaad weinig zin meer op de lange lijn te blijven, beide opponenten kennen de Scouppe wel.

60. 02-07 beschermt de witte schijf 04-10 **61**. 07-16 10-05 **62**. 16x49 er blijft nog de klassieke Scouppe te winnen.

62. … 05-46 **63**. 42-48 46-05 **64**. 48-34 05-46 **65**. 34-45 46-05 **66**. 49-44 05-14
67. 44-50 14-10 **68**. 50-39 10-05 **69**. 39-33 05-14 **70**. 33-22 14-05 **71**. 22-17 05-14
72. 17-08 14-28 **73**. 08-02 28-32 **74**. 02-30 32-28 **75**. 30-35 28-32 **76**. 35-44 32-05
77. 44-50 05-14 **78**. 50-06 14-10 **79**. 47-42 10-15 **80**. 06-33 15-04 **81**. 42-37 04-09
82. 37-31 36x27 **2-0**

Zwart wachtte het komende einde niet meer af : **83**. 33-22 27x18 **84**.29-23 18x29 **85**. 45x04 **+**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 41 03-09 ?

Diagram 41-1 Zaz

Gurkov,E. (Evgeni) - Davidow,A. (Anatoliy) Moscow-ch 13-05-1987

In **diagram 41** begaat zwart een fout en laat een damzet open.

35. … 03-09 **?** **36**. 29-24 **?**
=> 36. 37-31 26x37 37. 32x41 21x23 38. 41-37 18x27 39. 29x18 13x22 40. 37-32 27x29
41. 34x03 **+**

36. ... 09-14 **37**. 33-29 **diagram 41-1**.

Zwart voert nu een remise - kombinatie uit. Verplicht, want anders verliest zwart. De kombinatie kan wel op twee manieren worden uitgevoerd met hetzelfde resultaat :

37. … 15-20
=> 37. ... 26-31 38. 37x17 15-20 39. 24x15 19-24 40. 29x09 13x04 41. 22x13 11x33
42. 39x28 30x50 en we komen uit bij dezelfde stand die ook in de partij verschijnt.

38. 24x15 19-24 **39**. 29x09 13x04 **40**. 22x13 26-31 **41**. 37x17 11x33 **42**. 39x28 30x50
43. 13-09 50x31 **44**. 36x27 35x44 **45**. 09-03 44-50 **46**. 03-08 50-11 **47**. 08-24 11-02
48. 24-47 02-35
=> Natuurlijk niet 48. ... 02-19 **?** 49. 27-21 16x38 50. 47x13 **+**

49. 47-38 **?**

Een onbegrijpelijke zet waardoor zit een schijf zal verliezen. **49**. … 35-19 **50**. 27-21 19x46
51. 38-49
=> Het innemen van een klemzet zou niet echt iets veranderen : 51. 38-27 46-14 **!**
52. 27-49 16x27 53. 49x21

51. ... 16x27 **52**. 49x16 25-30 **Diagram 41-2**

Diagram 41-2 Waz

We zijn, lijkt het, op weg naar een Scouppe - eindspel. Alhoewel, zal het wel zover komen ?

De taak van wit is uiteraard dit te beletten. De twee zwarte schijven mogen niet naar dam, in het bijzonder moet de aandacht gericht worden op schijf 30.

Zwart van zijn kant heeft uiteraard de tegenovergestelde doeleinden en moet verder beducht zijn voor Scouppe - remisedreigingen.

Deze stand, dit eindspel valt niet te onderschatten en al zeker niet in de partij ☺.

53. 16-07 **?**

Deze zet wordt ook aangeraden door Flits en de bedoeling ervan is ook goed : de triktrak - lijn 01-45 beveiligen tegen de zwarte oversteek. Feit is dat de zet analytisch verliest.

We proberen uit te leggen waarom. De reden en de achterliggende problematiek is niet evident ! De post - Scouppe remises spelen uiteraard mee.

=> Remise komt er door : 53. **16-43** 30-35 * 54. 43-34 bezet de lijn 01-45

++ 54. ... 06-11 55. 34-39 11-16 56. 39-34 16-21

>> Nu vooral niet 57. 34-43 ? 21-26 58. 43-34 26-31 59. 34-29 31-36 en er is geen tegenhouden aan de zwarte opmars.
>> 57. 34-12 **!**

>1 57. ... 21-26 **Diagram 41-3**

(Analyse) Diagram 41-3 Waz

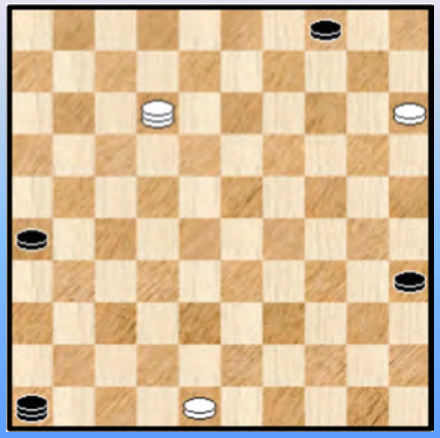

Er volgt nu een mooie en in wezen eenvoudige remise - manoeuvre : wit rukt met schijf 48 op naar 30 en ruilt die schijf gewoon af.

Zwart is bij dit alles gedwongen op de lange lijn te blijven want de vrije schijf staat op 26 en dus in post - Scouppe modus. Om dezelfde redenen kan de zwarte dam de witte schijf bij die manoeuvre niet aanvallen want wit zou dan onmiddellijk de lange lijn innemen met remise !

58. 12-18 **!** 46-28 59. 48-43 28-14 60. 43-39 14-37
61. 39-34 37-19 62. 18-22 19-37 63. 22-13 **!** 37-05
64. 34-30 35x24 65. 13x30 **=**

>1 57. ... 21-27 58. 12-18 27-32 59. 18-29 **Diagram 41-4**

(Analyse) Diagram 41-4 Zaz

Met een beetje spielerei komt wit hier relatief makkelijk aan remise :

>2 59. ... 32-37 60. 29-42 37-41 61. 42-47 **=**

>2 59. ... 46-37 60. 29-34 **!** 37-41 of ? 61. 34-43 32-37 62. 43-34 **!** 41-46 63. 34-29 **HVZ**

>2 59. … 46-41 60. 48-42
>3 60. … 41-46 61. 42-37 32x41 62. 29-47 **=**
>3 60. ... 41-36 61. 29-23 **=**
>3 60. ... 41-47 61. 29-20 **=**
>3 60. ... 04-09 61. 15-10 **=**

++ Zwart kan ook proberen de lijn 01-45 te veroveren. Dit zal niet lukken :

54. ... 46-28 55. 34-29 28-50 56. 29-45 de enige 50-44 57. 45-40 44-50 58. 40-45 50-28 59. 45-34 28-50 60. 34-45

Uiteindelijk moet zwart dus wel besluiten tot : 60. … 06-11 **Diagram 41-5**

(Analyse) Diagram 41-5 Waz

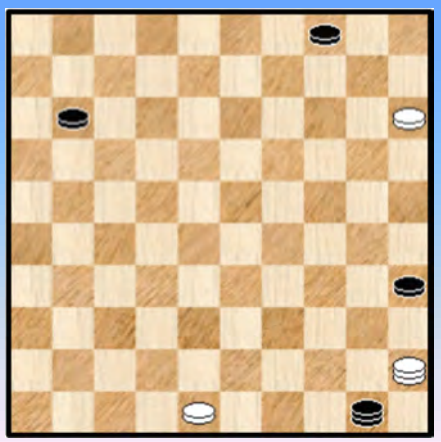

61. 45-34 (er zijn ook andere wegen)

>> 61. ... 50-45 62. 34-39 11-16 63. 39-28 **=** post - Scouppe

>> 61. ... 11-16 62. 34-23 **=** post - Scouppe

>> 61. ... 11-17 62. 48-43

>1 62. … 50-39 63. 34-45 39x48 64. 45-50 17-21 65. 50-28 **=** post - Scouppe
>1 62. ... 17-21 63. 34-23 **=** post - Scouppe
>1 62. ... 50-45 63. 34-39 17-21 64. 39-28 **=** post - Scouppe

>1 62. ... 17-22 63. 34-45
>2 63. … 22-27 64. 45-18 **=**
>2 63. … 22-28 64. 43-38 **=**

>1 62. ... 50-28 de moeilijkste nog 63. 34-29
>2 63. … 17-22 64. 29-47 28-05 65. 47-36 22-28 66. 43-38 35-40 67. 36-13 40-45 68. 13-30 **!** **=**
>2 63. ... 28-14 64. 43-39 17-21 65. 39-34 21-26 66. 29-18 14-19 67. 18-36 19-14 68. 36-13 **!** =

In vele varianten zijn de zetten niet altijd eenduidig, de gebruikte remise - schema's zijn dit echter in essentie wel.

Na deze forse en niet zo makkelijke uitweiding keren we terug naar de partij.

53. ... 46-32 **54**. 07-40 **Diagram 41-6**

Diagram 41-6 Zaz

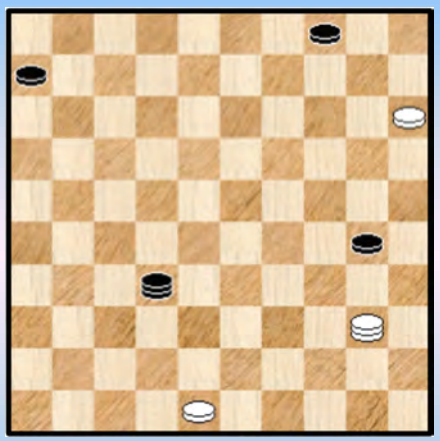

(Analyse) Diagram 41-7 Waz

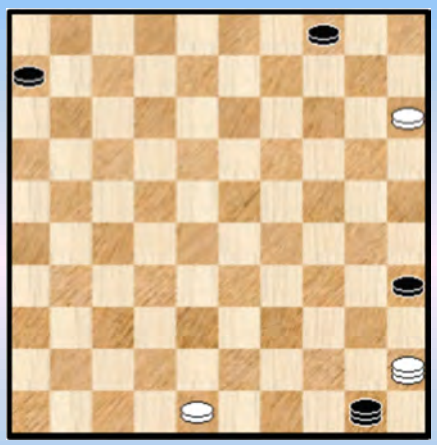

54. … 30-35 **?**

Een volstrekt logische zet, maar wel fout. En waarom dan wel ? In twee woorden gezegd : het is een tempo - zet die in reserve moet worden gehouden om zwart toe te laten de lijn 01-45 te veroveren ! Dit laatste is het hoofdthema van (deze fase) van het eindspel. Eens die lijn veroverd wint zwart want er staat dan een winnend Scouppe - eindspel op het bord.

=> We geven de hoofdvariant :

54. ... 32-28

Wit kan nu onmiddellijk in de hoek (veld 45) of een andere zet op de lijn 01-45 doen

++ 55. **40-45** 28-50 *****

>> 56. 45-23 50-45 57. 23-46 30-35 en wint
>> 56. 45-40 50-45 57. 40-35 de beste nog 30-34

>1 58. 35-40 34-39 59. 40-49 45-07
 >2 60. 49-35 07-02 61. 35-40 02-35 62. 40-23 39-44 **+**
 >2 60. 48-42 07-23 61. 42-38 23-37 62. 49-35 37-23 63. 35-49 23-41 64. 49-35 41-47 **+**

>1 58. 35-44 45-50 59. 44-35 50-17 60. 35-49 34-39 61. 49-35 17-12 62. 35-49 12-08
 >2 63. 49-40 08-35 64. 40-45 39-44 **+**
 >2 63. 49-35 08-02 64. 35-40 02-35 65. 40-45 39-44 **+**

++ 55. **40-29** (of een andere zet op de lijn 01-45) 28-50 56. 29-45 ***** 30-35 **!** **Diagram 41-7**

Wit kan met de dam ergens op de lijn spelen, ofwel onmiddellijk naar hoekveld 1 gaan, ofwel spelen met de witte schijf.

>> 57. **45-23** 50-45 58. 23-32 45-29

>1 59. 32-14 35-40 enz. **+**
>1 59. 32-49 29-33 60. 49-32 35-40 enz. **+**
>1 59. 32-43 29-23 60. 43-49 23-28 61. 49-43 35-40 enz. **+**

>> 57. **45-01** 50-45 **!** de enige

>1 58. 48-42 35-40 59. 01-23 40-44 **+**
>1 58. 48-43 45-50 59. 01-07 50-17 60. 07-29 17-08 **diagram 41-8** 61. 29-45 08-30
62. 43-38 30-19 63. 45-07 19-37 64. 38-33 37-14 65. 33-29 14-03 **+** **Diagram 41-9**

(Analyse) Diagram 41-8 Waz

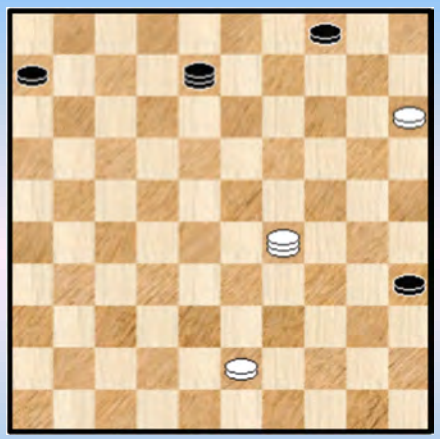

(Analyse) Diagram 41-9 Waz

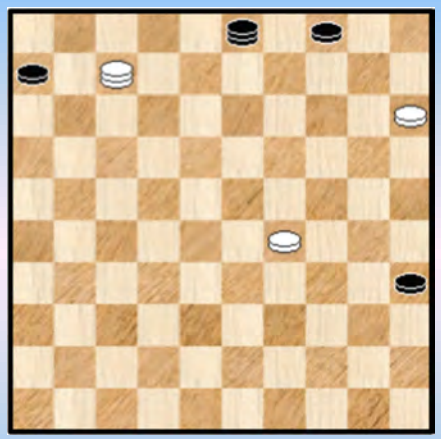

Misschien geeft deze variant bij het eerste zicht een wat rommelige indruk, maar dat moet dan wel op rekening van de moeilijkheidsgraad van het geheel te schrijven zijn. Het loont zeker de moeite zich in de materie in te leven en de variant meerdere keren te spelen want in feite is hij (vrij) algemeen geldig. We geven een woordje tekst - uitleg en verklaren eerst waarom wit wint in de “eindstand” van **diagram 41-8**.

Wat kan zwart doen in **diagram 41-8** ?

De witte schijf kan niet naar 24 wegen 03-08 en 08-03 **+**

De witte schijf kan ook niet naar 23 omdat zwart dan gewoon met 35-40 naar een tweede dam loopt met principiële winst want de witte schijf kan worden opgepeuzeld en er komt een pure Scouppe op het bord.

En wat met de witte dam. Enerzijds moet de dam op de lijn 01-45 blijven of er volgt 35-40. Maar ook als de witte dam op die lijn blijft zal 35-40 volgen met winst.

En nu nog iets omtrent het winstschema. Het hoofd - objektief van zwart is de lijn 01-45 te veroveren om aldus toe te laten dat schijf 35 naar dam gaat en de stelling gewonnen is..

Wit moet dit proberen te verhinderen en heeft een lastige taak want moet ook schijf 06 in de gaten houden. Indien die immers kan opspelen onder passende omstandigheden (binnen Scouppe - pyramide blijven of zelfs buiten de Scouppe - pyramide als zwart de lange lijn heeft) dan is er geen houden aan om beide schijven 35 en 6 van dam te houden. Veld 7 heeft zo zijn belang.

Anderzijds moet zwart rekening houden met een mooie, eerder geziene remise - resource wanneer wit de vrije schijf zou kunnen dirigeren verder op de lijn 48-25.

Al deze objektieven en beperkingen geven dan het volgende relaas : via een omweg, passerend over veld 8 verdrijft zwart de witte schijf van de lijn 48-25. Zwart neemt de lange lijn en belet verdere vooruitgang van de witte schijf richting lange lijn. Terwijl wit bivakkeert op veld 7 temporiseert zwart dan even op de lange lijn om ten gepaste tijde naar veld 14 en dan naar veld 3 te gaan. Uiteindelijk moet wit dan de rol lossen en krijgt ofwel de schijf op veld 6 ofwel de schijf op 35 doorgang naar dam. En naar winst.

Met dit alles is de zaak nog niet rond, we moeten immers nog de zetten van de witte schijf behandelen. In essentie zal zwart hetzelfde winnende schema toepassen. We geven 2 mogelijke varianten als voorbeeld :

>> 57. **48-43** 50-11 58. 45-29 11-02
>1 59. 43-39 02-30 60. 39-33 30-19 61. 29-07 19-14 en zwart moet de rol lossen
>1 59. 29-45 02-30 60. 43-38 30-19 61. 45-07 19-41 62. 38-33 41-37 en zwart moet de rol lossen.

(Analyse) Diagram 41-10 Waz moet de rollossen

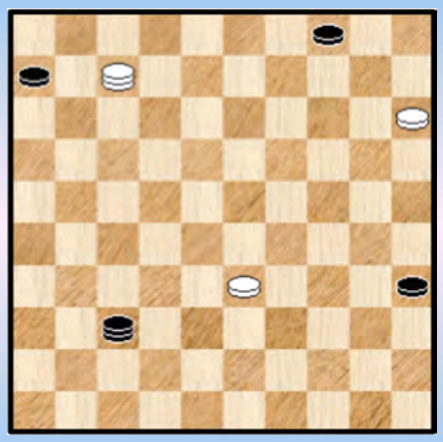

>> 57. **48-42** 50-28
>1 58. 42-38 28-37 59. 45-07 37-46 60. 38-33 46-37 en zwart moet de rol lossen
>1 58. 45-07 28-46 59. 42-38 46-41 60. 38-33 41-37 zie **diagram 41-10** en zwart moet de rol lossen

We afficheren in **diagram 41-10** een voorbeeld van een beslissend moment waarin wit uiteindelijk ten onder gaat.

Na dit uitermate moeilijke intermezzo keren we terug naar de partij :

55. 40-07 32-14 **56**. 07-29 06-11 **57**. 48-43 11-16 **58**. 43-39 **Diagram 41-11**

Diagram 41-11 Zaz

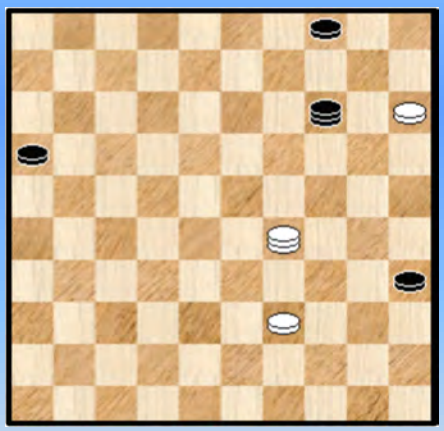

We zien dat wit de hierboven geschreven remise - variant heeft gedetekteerd.

58. … 16-21 **59**. 39-34 21-26 **60**. 29-33 14-25 of ?
61. 33-06 25x43 **62**. 06-28 **!** wit zal de (post - Scouppe) remise niet meer uit handen geven.

62. … 35-40 **63**. 28-05 40-44 **64**. 05-46 43-30
65. 46-05 30-39 **66**. 05-14 44-49 **67**. 14-46 39-25
68. 46-05 49-35 **69**. 05-46 25-30 **70**. 46-05 30-24
71. 05-46 26-31 **72**. 46-05 24-42 **73**. 05-46 42-24
74. 46-05 31-36 **75**. 05-14 24-29 **76**. 14-05 29-47
77. 05-46 en hier werd remise overeengekomen **1-1**

Een mooi geheel, zij het erg moeilijk.

- -- --- o – O – o --- -- -

Interludium - 4 Snow Leopard - Kids

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 42 Waz

Diagram 42-1 Zaz eindstand (remise)

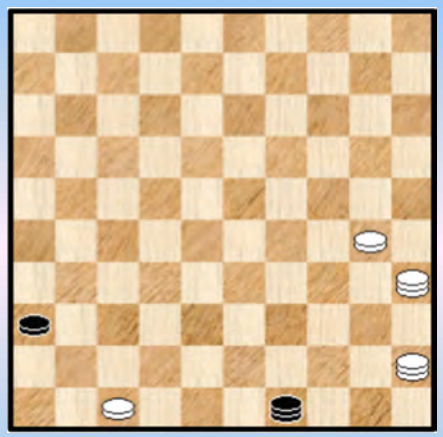

Bronstring,E.P. (Evert) - Mathijsen,A. (Alex) NLD-ch sf Groep 2 31-01-1987

Een heel klein fragment deze keer. We nemen de laatste zetten mee van de partij.

Diagram 42 : **68**. 02-35 50-44 de enige **69**. 23-19 44-49 (ook 44-50 of 44-01 kunnen)
70. 01x45 20-24 **!** **71**. 19x30 **Diagram 42-1** en de partij werd remise gegeven **1-1** (2.48/2.59)

Er zou inderdaad nog volgen : **71**. … 49-32 **! =**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 43A 28-33 ?

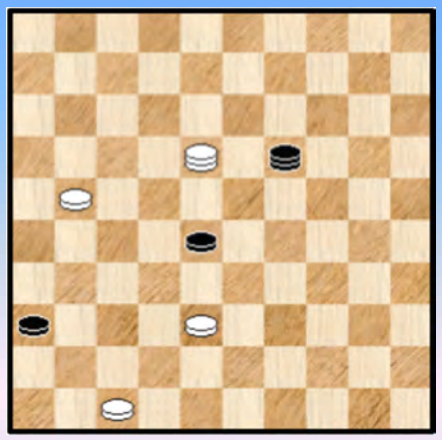

Diagram 43B Kan zwart remiseren ?

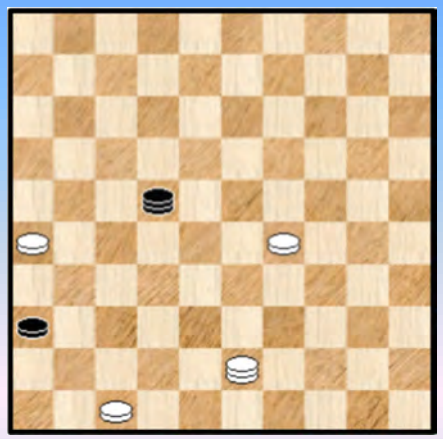

In een van de partijen vond ik bij toeval een kleine valstrik. Na een kleine aanpassing vindt u in **diagram 43** het idee ervan terug. Wit heeft zwart met zijn laatste zet een kleine valstrik gespannen voor zwart.

Die laatste kan makkelijk remiseren door 01. … 19-35 met de dreiging 35-49.
Indien hij echter denkt te remiseren door 01. ... 28-33 **?** komt hij er niet 02. 38x29 19-23 03. 18-31 **!** 36x16 04. 29x18 **+**

Bij het samenstellen van de stand schoot me het idee van **diagram 43B** te binnen (er moeten veel betere uitwerkingen zijn). Kan zwart remiseren ? Neen. Indien zwart met 22-28 de lange lijn inneemt hebben we een zuivere (toekomstige) Scouppe. Indien zwart de witte schijf aanvalt : 01. ... 22-18 dan 02. 47-41 ! 18x48 03. 41-37 48x31 04. 26x37 **=** Een mooie toepassing van het Scouppe - schijvenkoppel. Overigens kan wit ook winnen door te sluiten met 02. 43-39 met opnieuw een Scouppe - eindspel.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 44 Waz

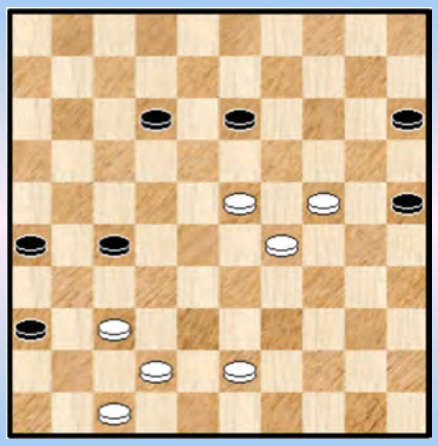

Diagram 44-1 Zaz

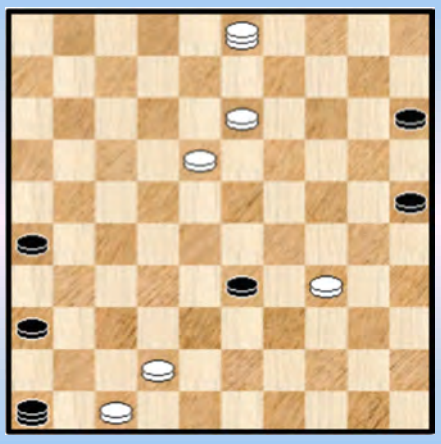

Birnman,J. (Jack) - Ratliff,R. (Robert) USA-ch 01-07-1987

We nemen eens een kijkje in de USA. **Diagram 44** ligt voor ons en de zetnummer is 50. Een mooi getal, doet denken aan de shades ☺. Wit staat oppermachtig, dat kan niet meer mislopen.

50. 43-39 12-17 **51**. 23-19 13-18 **52**. 19-14 17-22 **53**. 24-19 **?**
=> Er is niks mis met de tekstzet maar veel makkelijker is wel : 53. 39-33 18-23 54. 29x18 22x13 55. 42-38

53. ... 22-28 **54**. 14-09 18-23
=> Er mocht niet onmiddellijk 54. ... 27-32 55. 47-41 ! 36x38 56. 09-04 32x41 57. **04x36 +**

55. 29x18 27-32 **56**. 09-03 32x41 **57**. 19-13
=> Opnieuw niet de sterkste, dat is 57. 42-37 41x32 58. 19-13 32-38 59. 18-12 en dat moet voldoende zijn om naar de overwinning te gaan al is deze zettenreeks op zich reeds niet evident.

57. ... 41-46 **58**. 39-34 28-33 **diagram 44-1**

Wit wil begrijpelijkerwijze de schijf winnen maar laat aldus een kleine eindspelkombinatie toe. De stand is moeilijk hanteerbaar voor wit en mirakel - oplossingen zijn niet voorhanden. Kingsrow raadt aan : 59. 34-29 33x24 60. 13-09 24-29 61. 03-17 en dit moet allicht voldoende zijn om naar winst te gaan.

59. ... 46-05 **!** **60**. 17x50 25-30 **61**. 34x25 15-20 **62**. 25x14 **Diagram 44-2**

Diagram 44-2 Zaz

62. … 05x02 **?**

De vraag is / was natuurlijk : hoe moet zwart slaan. Ja, we moeten (weliswaar eerder uitzonderlijk) de moeilijkheden bij het slaan niet onderschatten ☺

Er is voor zwart maar één korrekte manier van slaan : naar veld 48. De andere slagwijzen lijden aan eenzelfde euvel …

We kijken eens hoe zwart kan remiseren :

=> 62. ... 05x48

++ 63. 50-28 48-34 64. 28-23 34-45 **!** (niet 64. ... 34-30 **?** 65. 13-09 en wit zou alsnog winnen)
65. 13-09 26-31 66. 09-04 31-37 67. 23x46 45x01 **=**

++ 63. 18-12 26-31 64. 12-08 31-37 65. 50-28 36-41 66. 47x36 37-42 **=**

63. 50-28 **!** (**Diagram 44-3**) nodig én winnend, er komt immers een Scouppe aan want zwart kan niet beletten dat er een tweede dam komt en de vrije witte schijf op 42 staat daar goed gepositioneerd.

Diagram 44-3 Zaz

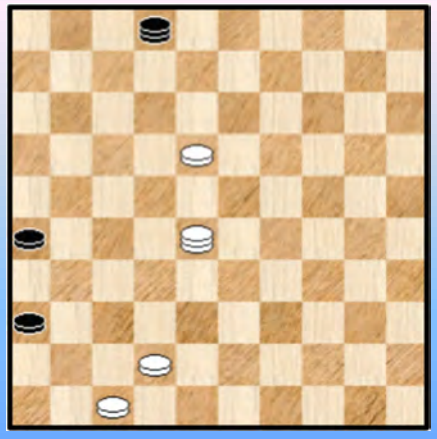

Diagram 44-4 Zaz

63. … 02-30 **64**. 18-12 30-48 **!** Maakt het wit nog even moeilijk
65. 28-37 **!**
=> Zeer terecht. Op 65. 42-38 zou zwart wel degelijk nog kunnen remiseren, al is het niet zo vanzelfsprekend.

65. … 48-34 **66**. 12-08 26-31 besluit maar om opnieuw de lange lijn in te nemen
67. 37x26 34-23 **68**. 08-02 23-05 **69**. 26-21 05-46 **70**. 02-16 46-05 **71**. 21-27 **diagram 44-4**

En in deze vangstelling - stand kan zwart niet meer ontsnappen en gaf op. De eindstand dus. **2-0**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 45 37-14 ?

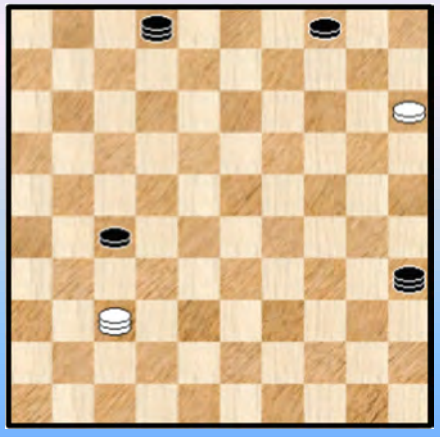

Diagram 45-1 Zwart wint 2x

Wit,E. - Dammingh,W.J. (Hans) NLD-chT 1e klasse B 11-03-1989

Een klein fragment uit deze partij. In **diagramstand 45** mocht wit niet spelen : 71. 37-14 **?** 02-24
72. 14-05 27-31 73. 05-14 31-36 74. 14-20 wit moet weg van de hoofddiagonaal 24-19 **+**

In de partij werd vervolgd met : **71**. 37-41 02-24 **72**. 41-14 27-31 **73**. 14-05 31-36
74. 05-14 24-13 **75**. 14-05 1-1 (2.59/2.37)

Een ons inmiddels welbekend post - Scouppe grapje. Dit deed me aan het volgende denken. Er is niks dat ons belet dit remise - schema nog eventjes verder achteruit te verplaatsen en de zwarte schijf te laten komen van veld 22 en zelfs van veld 18. Zie **diagram 45-1**.

In **diagram 45-1** kan zwart dus winnen op twee manieren : eerst en vooral op de klassieke Scouppe - manier (we hebben zelfs een pré - Scouppe) en de tweede manier is de “post - Scouppe - remise” ook al is de stand nog perfekt geschikt voor de klassieke Scouppe - winst.

We geven nog eens de notatie van de post - Scouppe - manier : 01. ... 02-24 02. 14-05 18-22
03. 05-14 22-27 04. 14-05 27-31 05. 05-14 31-36 06. 14-20 24-19 **+**

Om het plastisch te vertolken : zwart **dweilt** met zijn schijf de diagonaal 04-36 af en dan moet wit de lange lijn verlaten. Ergens een tikkeltje grappig.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 46 Zaz

Diagram 46-1 27-22 ?

Korenievski,M. (Michael) - Baliakin,A. (Alexander) Paris 15-05-1988

66. … 11-17

De stand van **diagram 46** lijkt makkelijk te winnen voor zwart maar dat is niet helemaal zo. Winnend volgens Kingsrow : 66. ... 12-18 67. 26-48 45-50 68. 48-34 07-12 69. 34-48 11-17 70. 48-26 50-45 71. 26-48 17x26

Deze variant, waar we geen enkele kommentaar bij geven, is zeker niet vanzelfsprekend en op meerdere ogenblikken zijn andere pistes mogelijk.

67. 26-48 17x26 **diagram 46-1** **68**. 27-21 **?**

=> Remise via 68. 27-22

++ 68. ... 26-21 69. 22-17 21x38 70. 17x08 07-12 71. 08x17 38-29 **=**
++ 68. … 07-11 69. 32-27

>> 69. … 26-21 70. 22-17 11x31 71. 48x08 **=**
>> 69. ... 26-17 70. 48-31 17x44 71. 27-21 16x27 72. 31x16 **=**
>> 69. ... 12-18 70. 22x13 26-03 71. 48-25 03-21 72. 25-03 21x49 73. 13-08 **=**

68. ... 16x38 **69**. 36-31 26x37 **70**. 48x08 **Diagram 46-2**

Diagram 46-2 Zaz

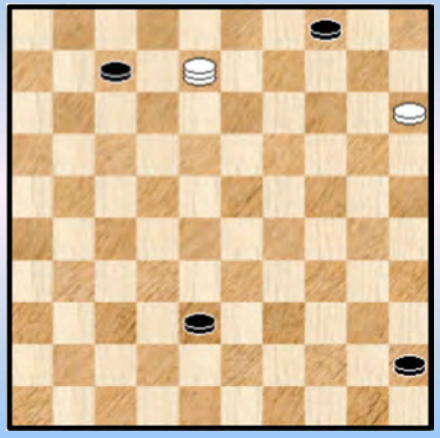

Tijd voor een **situatieschets**.

Het Scouppe - schijvenpaar staat op de passende plaats. Zwart heeft weliswaar nog geen enkele dam maar de eerste dam komt er zo dadelijk aan en vooral belangrijk : de twee vrije zwarte schijven zijn immuun voor witte aanvallen. Een ervan kan naar dam en de andere slaat “lager dan het maximaal toegelaten veld 22”. Kort gezegd : alle voorwaarden voor een suksesvolle Scouppe zijn aanwezig.

Heeft wit zich bij de afwikkeling met 27-22 daar niet aan gedacht of heeft hij misschien een iets andere eindstand (na de ruil) in gedachten ?

70. … 45-50 **71**. 08-24 38-43 **72**. 24-29 07-11 **73**. 29-23 43-49 74. 23-37 49-40 **75**. 37-14 40-01
76. 14-10 50-45 **77**. 10-19 45-18 **78**. 19-02 18-07
=> Ook 78. ... 11-17 kan maar natuurlijk niet 78. ... 11-16 **?**

79. 02-19 01-06 **80**. 19-28 **Diagram 46-3**

Diagram 46-3 Zaz

Diagram 46-4 04-10 !

80. … 07-01

=> Eigenlijk best een grappig standje, het lijkt zo uitnodigend om schijf 11 naar 16 te verplaatsen en zo de volle schijnwerpers op de zwarte dam te plaatsen. Dat zou natuurlijk een enorme blunder zijn maar met een topspeler als Baliakin is daar niet zo veel gevaar voor …

81. 28-32 11-17 **82**. 32-37 04-10 met **diagram 46-4** als eindstand **0-2**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 47 Waz

Diagram 47-1 Zaz

Rigterink,J. (Joop) - Kats,M. (Michael) Brunssum 31-07-1989

We kennen geen van beide spelers persoonlijk, maar de zwartspeler heeft toch wel mijn sympathie mee. De reden ervan is simpel, we hebben niemand minder voor ons dan de auteur van "**Strategiekompas**", een schitterend en onvolprezen damboek dat in mijn persoonlijke top 10 van damboeken thuishoort.

Nu heb ik die top 10 nooit neergeschreven of zelfs maar gepoogd om die echt samen te stellen maar dat belet niet om het voorgaande te poneren ☺ Zoals daar trouwens ook in thuishoort : het **prisma - damboek** van R.C. Keller. Beide boeken hebben een erg hoog didaktisch gehalte.

Het feit dat ik nu zelf boeken schrijf helpt natuurlijk ook een beetje. Maar we dwalen af. En Katz mag dan wel een fantastisch damboek hebben neergepend én bovendien een sterke dammer zijn, dat wil nog niet zeggen dat hij vanuit de stand van **diagram 47** zal winnen.

Standen als diagram 47 zijn relatief goed herkenbaar. Zwart staat overduidelijk voordelig, erg voordelig, ja bijna gewonnen en toch zijn dit type standen soms erg lastig om effektief te winnen. Er mankeert altijd wel iets aan de bewijsvoering of men vindt dan net niet de allersterkste voortzetting.

44. 33-29
=> Analytisch gesproken niet de allersterkste, beter zijn 44. 34-30 of ook 44. 42-38

44. ... 14-19 **45**. 41-37

=> Misschien wel de beste. We kijken kort naar de andere optie : 45. 29-24 19x30 46. 34x25 27-32

++ 47. 42-37 23-29 **+**
++ 47. 41-37 32x41 48. 36x47 09-14 **!** en dit moet allicht voldoende zijn voor winst
++ 47. 39-34

>> Nu niet 47. … 32-37 **?** 48. 41x32 28x48 49. 31-27 22x31 50. 36x27 48x30 51. 25x34 en dit leidt naar remise
>> Maar wel 47. ... 32-38 **!** 48. 42x33 28x30 49. 25x34 22-28 en dit moet ook naar winst voeren.

45. ... 09-14 **46**. 29-24 19x30 **47**. 34x25 **diagram 47-1** 14-19 **?**

De stelling leek wel om die zet te vragen. Toch is dit zeker niet de beste. Wit kan winnen door :

=> 47. ... 23-29 48. 42-38 18-23

++ 49. 39-33 28x39
>> 50. 37-32 39-44 51. 32x12 04-10 **!** 52. 15x04 44-49 53. 04x27 49x03 **+**
>> 50. 15-10 04x15 51. 37-32 39-44 52. 32x12 44-49 53. 38-33 * 29x38 **+**

++ 49.38-33 29x38 50. 37-32 28x37 51. 31x33 23-28 52. 33-29 28-32 53. 29-24 32-38

>> 54. 24-19 14x23 55. 39-33 38x29 56. 25-20 29-34 57. 20-14 23-28 58. 14-10 17-21
59. 26x17 22x11 **!** **+** **diagram 47-2**

>> 54. 25-20 14x25 55. 24-19 38-42 56. 19-14 42-48 57. 14-10 48x34 58. 10-05 34-01
Diagram 47-3 Gelet op de dreiging 27-31 is zwart veroordeeld tot pendelen en kan zwart moeiteloos een extra dam halen en winnen.

(Analyse) Diagram 47-2 Waz

(Analyse) Diagram 47-3 Waz

48. 39-34 27-32

=> Een leuke variant : 48. ... 28-33 49. 25-20 23-28 50. 42-38 33x42 51. 37x48 28-33
52. 48-42 27-32 53. 42-37 32x41 54. 36x47 33-38 55. 47-42 **!** 38x47 56. 34-29 47x24 57. 20x29 en dit loopt remise, bijvoorbeeld : 57. … 19-23 58. 29-24 22-28 59. 24-20 28-33 60. 20-14 33-39

++ Niet 61. 14-10 **?** 39-44 62. 31-27 44-50 en dit wint voor zwart. We laten de (makkelijke) uitwerking achterwege.
++ 61. 15-10 **!** 04x15 62. 14-09 39-44 63. 26-21 **!** 17x37 64. 09-04 **=**

49. 25-20 32x41 **50**. 36x47 **diagram 47-4**

Diagram 47-4 Zaz

Een mooi plaatje en nog steeds een erg voordelige stand maar er is werk te doen.

50. … 28-32 **51**. 31-27 **?**

=> Een verrassende keuze, beter en logischer :
51. 42-37 32x41 52. 47x36 22-28 53. 34-30 **!** 19-24
54. 30x19 23x25 55. 31-27 **=**

51. … 32x21 **52**. 34-30 23-29 **?**

=> Er was een erg aangename winst mogelijk via 52. ... 23-28 53. 30-24 19x30 54. 20-14 21-27 **!**

++ 55. 14-09 04x13 56. 15-10 17-21 57. 26x17 22x11 **+**
++ 55. 14-10 17-21 56. 26x17 22x11 **+**

++ De mooiste komt nog : 55. 15-10 04x15 56. 14-09 30-34 57. 09-04 34-40 58. 04-09 40-44 59. 09-14 anders kan zwart de stelling konsolideren **Diagram 47-5**

(Analyse) Diagram 47-5 Zwart wint

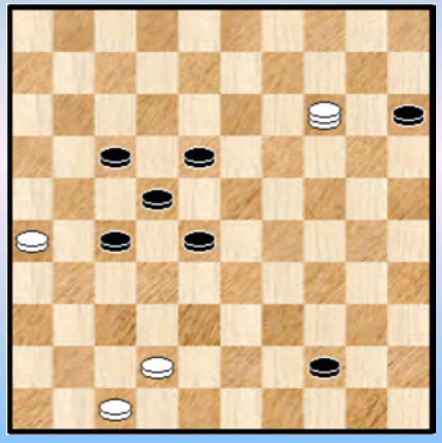

59. ... 27-31 **!** (ook 18-23 moet voldoende zijn)

>> 60. 14x46 22-28 **!** 61. 46x21 44-49 62. 26x37 49x16 **+**
>> 60.14x37

>1 60. … 18-23 61. 37x14 44-49 62. 26x37 22-28 63. 14x32 49x16 **+**
>1 60. ... 22-28 61. 37x21 44-49 62. 26x37 49x16 **+**

>> 60. 14x41 22-28 61. 41x21 44-49 62. 26x37 49x16 **+**

53. 42-38 21-27 **54**. 30-24 19x30 **55**. 20-14 29-34 **56**. 14-10 27-32

Na deze zet komen we in remise - territorium en in zekere zin zijn we aan laveren toe. In een overmachtseindspel wel te verstaan.

57.38x27 22x31 **58**. 26x37 34-39 **59**. 10-05 39-44 **60**. 05-32 44-50 **61**. 32-43 30-35
62. 43-34 18-22 **63**. 37-32 50-45 **64**. 34-48 17-21 **65**. 47-41 22-27 **66**. 32-28

=> Zeker niet 66. 48-26 27x38 67. 26x17 maar dit verliest wel voor wit want zwart krijgt 3 dammen.

66. … 45-12 **67**. 41-36 12-03 **68**. 48-25 03-12 **69**. 25-48 12-03 **70**. 48-25 35-40 **71**. 28-23 03-08
72. 25-03 08-17 **73**. 23-18 17-22 **74**. 03x26 22x13 **Diagram 47-6**

Diagram 47-6 Waz

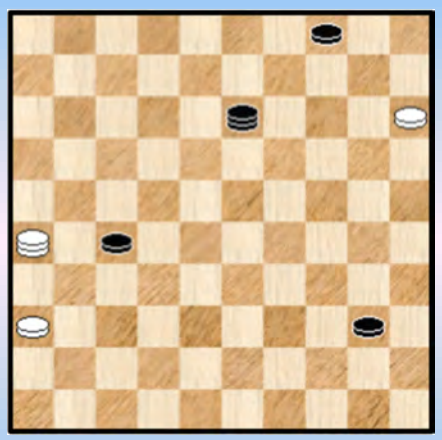

75. 36-31

Wit laat er geen gras over groeien en plaatst onmiddellijk een post - Scouppe op het bord.

75. … 27x36 **76**. 26-37 40-44 **77**. 37-46 44-49
78. 46-37 49-35 **79**. 37-46 13-24 **80**. 46-14 24-02
81. 14-46 35-13 **82**. 46-14 **0-2**

Hier had ik bijna beschreven : de beide spelers beheersen de (Scouppe -) stof en komen remise overeen.

Maar in de database staat er 2-0. Wat moeten we daarmee ? Niet de eerste keer dat we zoiets zien in een partij van de database. Het kan van alles zijn maar het geeft een ongemakkelijk gevoel. We houden het er maar op dat er een foutje in de notatie geslopen is. Dit lijkt ons het meest aan te sluiten bij het verloop van de partij.

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 48 Waz

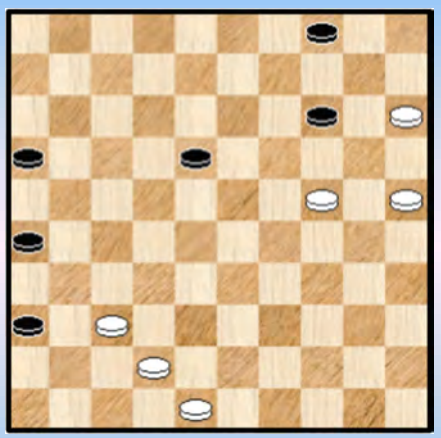

Diagram 48-1 Waz

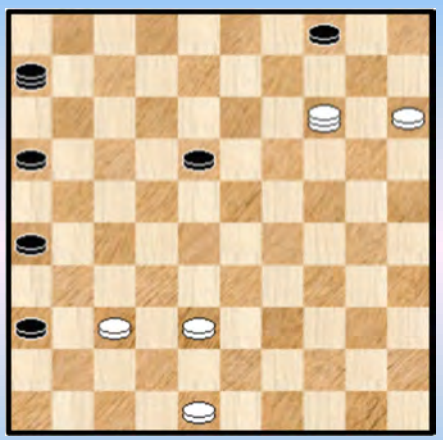

Kulygina,O. (Olga) -Koning,de,M. (Marco) Huissen - Moscow 23-08-1989

Wat moet wit doen in **diagram 48** ? Spelen met de schijven 42 of 48 zet de doorbraak op links open. Het meest logische lijkt dan ook :

47. 24-19 14x23 **48**. 25-20 23-29 **49**. 20-14 29-34 **50**. 14-10 34-40 **51**. 10-05 40-44
52. 42-38 44-50 **53**. 05-14 50-06 **!** Brengt de dreiging 26-31 en 16-21 aan de orde. **Diagram 48-1**

Standen waarbij beide kleuren een dam hebben (makro - eindspelen) zijn meestal lastig. Wit heeft hier de meest lastige klus : een schijf minder en bijkomend een zwakke linkervleugel. De stand is wellicht niet houdbaar voor wit.

54. 14-05
=> Kingsrow stelt hier zelfs 14-25 voor maar dit leidt allicht ook nergens naar toe.

54. … 18-22 **55**. 05-14 22-27 **56**. 37-32 ja, wat anders ? 27-31 **57**. 48-42 * 06-17 **58**. 14-19 17-21
59. 19-24 de beste, er dreigde inderdaad 36-41

59. ... 21-17 In elk geval niet :
=> 59. ... 36-41 **?** 60. 42-37 31x33 61. 24x36 **=**
=> 59. ... 31-37 **?** 60. 42x31 26x28 61. 24-19 21x49 62. 19x46 **=**

60. 24-19 17-11 **61**. 19-14 16-21 **62**. 14-19 11-22 **63**. 19-14 22-13 **64**. 14-05 13-35
=> Op 64. ... 36-41 65. 42-37 31x33 66. 32-27 21x32 67. 05x46 post - Scouppe

65. 05-14 **diagram 48-2**

Diagram 48-2 Zaz

65. … 36-41 **?**

We waren de voorbije zetten eigenlijk een beetje rondjes aan het draaien en wit vond duidelijk de sleutel niet. Met de tekstzet loopt het helemaal fout.

We zien zo dadelijk waarom maar eerst reiken we die sleutel aan hoe zwart wel naar winst kan :

=> 65. ... 35-30 66. 14-23 (of een andere zet op de lange lijn) 66. ... 30-48

++ 67. 23-28 48x37 68. 32x41 36x47 69. 38-32 31-36 en dit wint zonder al te grote problemen.
++ 67. 23-05 48x28 68. 05x16 36-41 **!** en de winst levert geen enkele probleem ten gronde op.
++ 67. 32-28 48x37 68. 23-05 37x23 69. 05x16 36-41 **!** komt neer op voorgaande variant.

Diagram 48-3 Zaz

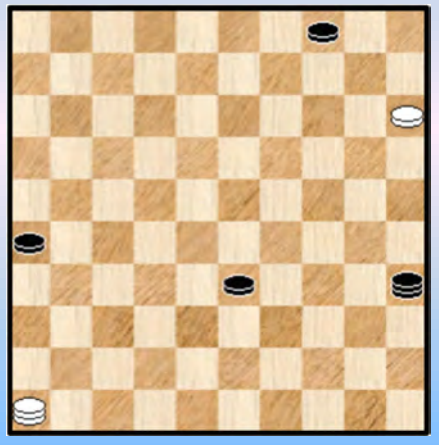

Naar de partij.

66. 42-37 31x33 **67**. 32-27 21x32 **68**. 14x46
Diagram 48-3

Er staat een duidelijke post - Scouppe op het bord. Beide spelers hebben begrip voor deze situatie ☺ en sluiten kort daarna de partij af :

68. … 33-39 **69**. 46-14 39-44 **70**. 14-32 44-50
71. 32-23 50-45 **72**. 23-37 **1-1** (2.50/2.48)

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 49 Waz

(Analyse) Diagram 49-1 Zaz

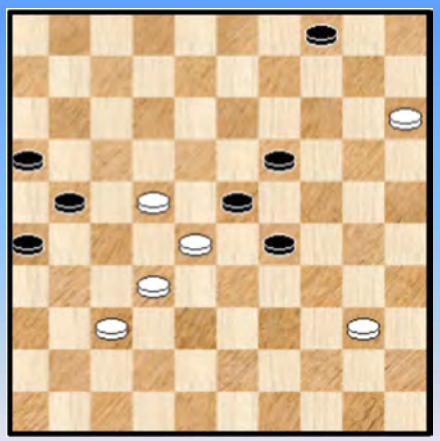

Prinsenbeek,van,A.B. (Alex) - Wiering,M.A. (Marco) NLD-chT Hoofdklasse 11-11-1989

We beginnen eraan met de stand van **diagram 49**. Wit begaat een onvoorzichtigheid. Misschien is de “inspiratie” voor deze zet te zoeken in de vrees voor het opkomen van schijf 23.

48 .44-40 **?** 19-24

=> Na 48. ... 30-35 kan er een leuke variant komen : 49. 40-34 35-40 50. 27-22 **!** 40x29
51. 45-40 **diagram 49-1** met een erg uitgesproken stand. Het vervolg : 51. … 21-27
52. 22x31 16-21 53. 31-27 29-33 **!**
++ 54. 28x39 23-28 55. 32x14 21x41 **=**
++ 54. 27x16 33x22 55. 37-31 26x28 56. 16-11 **=**

49. 28x19 24x13 50. 40-35

=> De andere mogelijkheid die in aanmerking kwam : 50. 27-22 30-35 51. 40-34 35-40
52. 34-29 40-44 53. 45-40 44x35 54. 29-23 35-40 55. 23-18 13-19 56. 18-12 40-44
57. 12-07 44-49 58. 32-28 49-44 59. 07-01 21-27 60. 22x31 44x36 en dit zal winnen.

50. ... 30-34 **51**. 35-30 34x25 **52**. 27-22 25-30 **53**. 45-40 13-19

=> 53. ... 21-27 54. 22x31 13-19 55. 32-28 16-21 56. 37-32 26x37 57. 32x41 21-27
58. 41-36 19-24 59. 28-23 30-35 60. 40-34 24-29 61. 23-18 29x40 62. 18-12 27-32 **!** en dit wint want we hebben geen Scouppe maar een eindspel met drie (aanstormende) zwarte dammen.

54. 32-28 19-24 **diagram 49-2**

Diagram 49-2 Waz

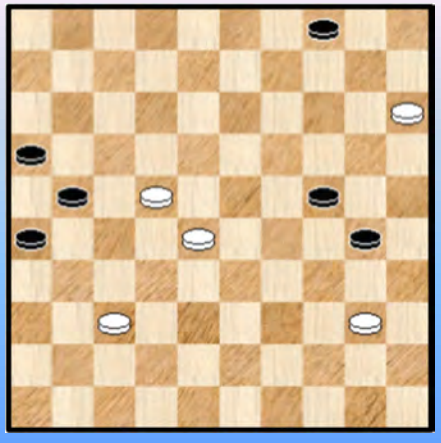

Diagram 49-3 Waz

Wat te spelen : 22-18 of 28-23 ?

55. 22-18

=> Wit kon ondubbelzinnig remiseren door : 55. 28-23 **!** 30-35 56. 40-34 24-29 57. 15-10 **!** 29x27
58. 10-05 27-31 59. 37-32 31-36 60. 32-27 21x32 61. 05x46 **=**

55. ... 21-27 **56**. 18-12 27-32 **57**. 12-07 32x41 **58**. 07-01 30-35 **59**. 40-34 41-46 **60**. 28-22 en **Diagram 49-3** verschijnt

60. … 46-14

=> De tekstzet wordt ook door Flits opgevoerd. Beter echter en winnend (Kingsrow) : 60. ... 26-31 **!**

++ 61. 22-17 **?** 16-21 62. 17x37 46x45 63. 01-06 24-29 **+**
++ 61. 22-18 24-29 **!** 62. 34x23 46x19 63. 18-12 19-02 en dit wint zonder al te grote problemen.
Niet dat we met deze twee korte varianten alle mogelijkheden hebben gegeven.

61. 22-18 14-03 **62**. 01-06 26-31 **63**. 06-50
=> Ook kon 63. 06-28

63. ... 31-36 **64**. 18-13 35-40 **?**

Zwart had een ruime keuze aan andere opties :

=> 64. ... 24-29 65. 34x23 36-41 66. 23-18 41-46 (niet 41-47 ?) een winnende “5x2” volgens Kingsrow
=> 64. ... 03-25 65. 13-08 25x48 66. 08-03 36-41 ook al een winnende “5x2”
=> 64. ... 24-30 65. 34x25 36-41 66. 50-33 41-46 67. 33-29 03-09 68. 13-08 09-13
69. 08x19 46x05 met winnend eindspel want zwart bezit de lange lijn.

65. 34x45 36-41 **66**. 45-40 **Diagram 49-4**

Diagram 49-4 Zaz

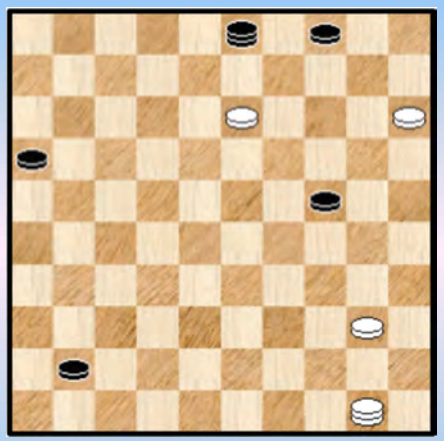

(Analyse) Diagram 49-5 Zaz

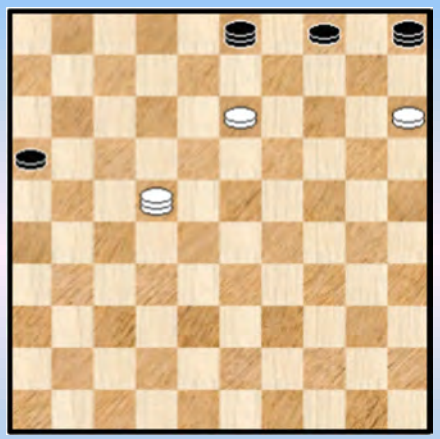

66. … 41-46 **?** Nodig was 66. ... 24-29 om de in de partij uitgevoerde zet van wit te verhinderen.

67. 40-34 **!** de enige die remiseert **67**. … 46-19

Zwart had twee andere mogelijkheden :

=> 67. ... 24-29 68. 34x23 46x02 69. 50-28 Post - Scouppe, remise. Om het plastisch te zeggen : door het nemen van schijfwinst stort zwart zich in een post - Scouppe.
=> 67. ... 46-05 68. 34-29 24x33 69. 50x22 **diagram 49-5**

Het loont de moeite deze stand even te bekijken, we geven overigens geen varianten. Wel de redenering. De zwarte dam op 3 staat praktisch gesproken ”gepend”. De witte schijf mag immers niet naar dam via veld 8 en anderzijds moet ook rekening gehouden worden met een eventuele afruil via 13-09.

De zwarte dam op 5 heeft andere problemen. De dam mag de lange lijn niet verlaten of de witte dam neemt die in bezit. Tot overmaat van ramp staat de vrije zwarte schijf (momenteel op 16) in post - Scouppe houding.

Al die faktoren samen zeggen alleen dit : remise.

68. 34-29
=> Wit kon ook 68. 50-44 19x08 69. 34-29 24x33 70. 44x28 **=**

Diagram 49-6 Zaz

68. ... 19x02 **69**. 29x20 03x25 **70**. 50-28 **!** **diagram 49-6**

Daarmee staat de post - Scouppe op het bord. Voor de goede gang van zaken geven we nog de rest van de notatie van deze partij :

70. … 02-35 **71**. 28-05 25-30 **72**. 05-41 16-21
73. 41-28 21-27 **74**. 28-05 30-13 **75**. 05-46 13-22
76. 46-14 22-33 **77**. 14-05 33-29 **78**. 05-46 29-47
79. 46-05 35-49 **80**. 05-23 49-35 **81**. 23-05 27-31
82. 05-46 31-36 **83**. 46-05 35-08 **84**. 05-28 08-02
85. 28-23 **1-1**

- -- --- o – O – o --- -- -

Diagram 50 Zaz

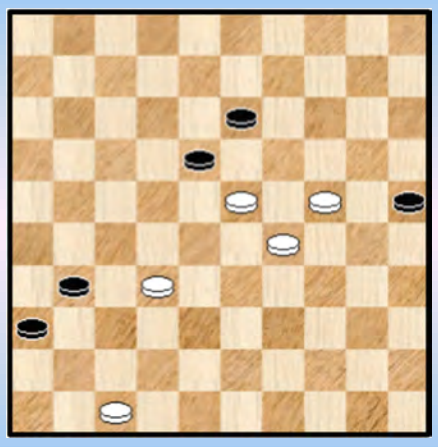

(Analyse) Diagram 50-1 Waz

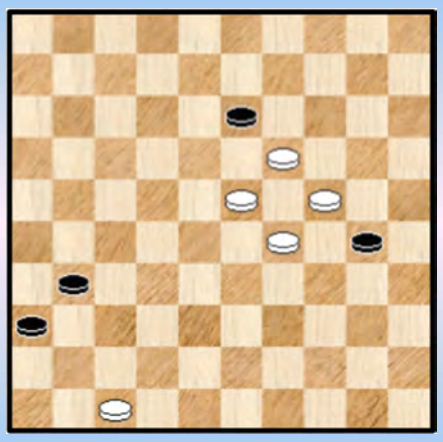

Casaril,P. (Patrick) - Vandeberg,Y. (Yves) BEL-ch Hoofdklasse 13-04-1991

50 shades of Scouppe … We komen toe aan nummer 50. Dat betekent dus de laatste, niet ? Eerlijk gezegd was het helemaal niet de bedoeling precies 50 fragmenten op te nemen. Het konden en meer of minder zijn. Maar gelet op het ondertussen bij mekaar gesprokkelde volume lijkt die 50 ietwat toevallig een goeie keuze te zijn.

Dus ja, het laatste Scouppe - fragment in dit boek. We gaan er uit met een “specialletje”. In die zin dat we twee Belgische toppers treffen die tegen elkaar al enkele beklijvende duels hebben gestreden ! Zie daarvoor elders in de PC Blues - serie.

Patrick Casaril werd in totaal 6 keer kampioen van België, tenminste als ik me niet vergis. **Yves Vandeberg** werd nooit Belgisch kampioen maar hij had het zeker 1 keer moeten zijn en misschien wel meerdere keren kunnen zijn. Een uitermate sterke Belgische speler waartegen het erg moeilijk om winnen is.

In **diagram 50** heeft wit zojuist **57**. 28-23 gespeeld Zwart laat nu een misser noteren :
57. ... 13-19 **?**

=> We voegen er onmiddellijk aan toe inderdaad niet evident is om de remise eruit te halen :
57. ... 18-22
++ 58. 23-18 22-28 59. 18x09 28x37 **=**
++ 58. 23-19 22-28 **!** 59. 32x23 25-30 **!!** (zie **diagram 50-1**) en dit geeft steeds remise

58. 24x22 25-30 **59**. 23-19 30-35 **60**. 19-14 35-40 **61**. 14-10 40-44 **62**. 10-04 **Diagram 50-2**

Diagram 50-2 Zaz

Wit heeft het perfekt gespeeld. Er waren andere manieren om te winnen maar hij kiest er de meest elegante uit : het opbouwen van een **dubbele vangstelling**.

In de analyses heb ik er zelf ook wel eens plezier in om - wanneer het kan - te eindigen met vangstellingen. Die maken langere eindspelen of uitweidingen dan overbodig. Altijd erg aangenaam om vinden en aldus te kunnen besluiten.

In **diagram 50-2** kan zwart geen dam nemen op 49 wegens 22-18 en ook veld 50 is taboe wegens 04-15 en 32-28.

Diagram 50-3 Waz (eindstand)

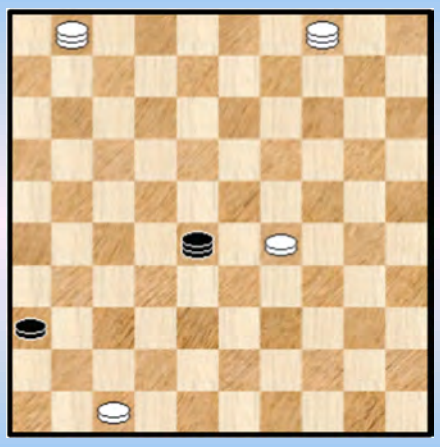

Zwart doet dan ook het enige wat rest :

62. … 31-37 **63**. 32x41 44-50 **64**. 22-18 50-28
65. 18-12 28x46 **66**. 12-07 46-28 **!** **67**. 07-01

en er staat een Scouppe op het bord ! Een pure Scouppe bovendien want de vrije schijf staat op het maximaal toegelaten positie : veld 29.

Een mooi moment om de partij hier te beëindigen en dat gebeurt dan ook. **2-0**

Bij gelegener tijd moet ik toch eens aan Yves vragen of na de partij de remise bij zet 57 gevonden werd. En ja, ook na te vragen : de bewijsvoering van de Scouppe - stand ! ☺

- -- --- o – O – o --- -- -

Nawoord

Dit derde deeltje van de Scouppe - serie (om het zo eens te zeggen) kwam behoorlijk vlot tot stand. Niet dat er geen werk in kruipt, zeker niet, maar de struktuur is uitermate simpel en de voorliggende taken aldus duidelijk afgebakend. Dit helpt meestal wel.

Er was eigenlijk slechts twee keer een probleem : soms is het namelijk moeilijk - zelfs met Kingsrow bij de hand - om de varianten passend te duiden. De reden aan te geven met andere woorden, het waarom van bepaalde spelgangen. Dat is eerder uitzonderlijk maar het gebeurt wel degelijk.

In zo'n situatie - en voor zover men er echt wil op doorgaan en de "analysestrijd" niet ontwijken - is het dan best het fragment even opzij te leggen om het dan op een passend moment (als men fris van geest denkt te zijn) opnieuw onder de loep te nemen. Meestal ☺

- -- --- o – O – o --- -- -

We willen dit boek, of beter gezegd het volledige vierdubbele Scouppe - boek, opdragen aan **José de Poortere**, mijn oud - leraar en klastitularis in het eerste Wetenschappelijke A. Dit naar aanleiding van zijn recente overlijden (09/2019).

José De Poortere werd geboren in Sint-Niklaas op 25 juni 1935 en had er les van Anton Van Wilderode. Hij werd priester gewijd in Gent in 1965. Hij behaalde aan de KU Leuven de licentie in de Germaanse filologie en was onder meer leraar aan het Sint-Gregoriuscollege in Ledeberg.

Eerder bij toeval kwam ik een tweetal jaar geleden opnieuw in kontakt met hem na vrijwel 50 afwezigheid. Het was een erg aangename en voor mij leerrijke en nuttige hernieuwde kennismaking. Langs deze weg breng ik hem een klein eerbetoon.

Wat kunnen we beter doen dan de priester - dichter zelf aan het woord laten ? Uit de bundel "Als de reiger komt" volgt hier het erg mooie gedicht "Deinze".

Deinze

Zonder hoed ril ik in de wind
de sterk riekende veevoederwind
maar de eenden in Deinze
vinden hun vis in de ijzige Leie.
Het sneeuwt zelfs op de haan
op de toren van de zusters
en alles blijft vol wit.
Nu ga ik verkleumd naar binnen
duik in een langdurige dut
zie appelbomen in bloesem
die waaien van geluk
want in de winter is dromen
het van het.

- -- --- o – O – o --- -- -